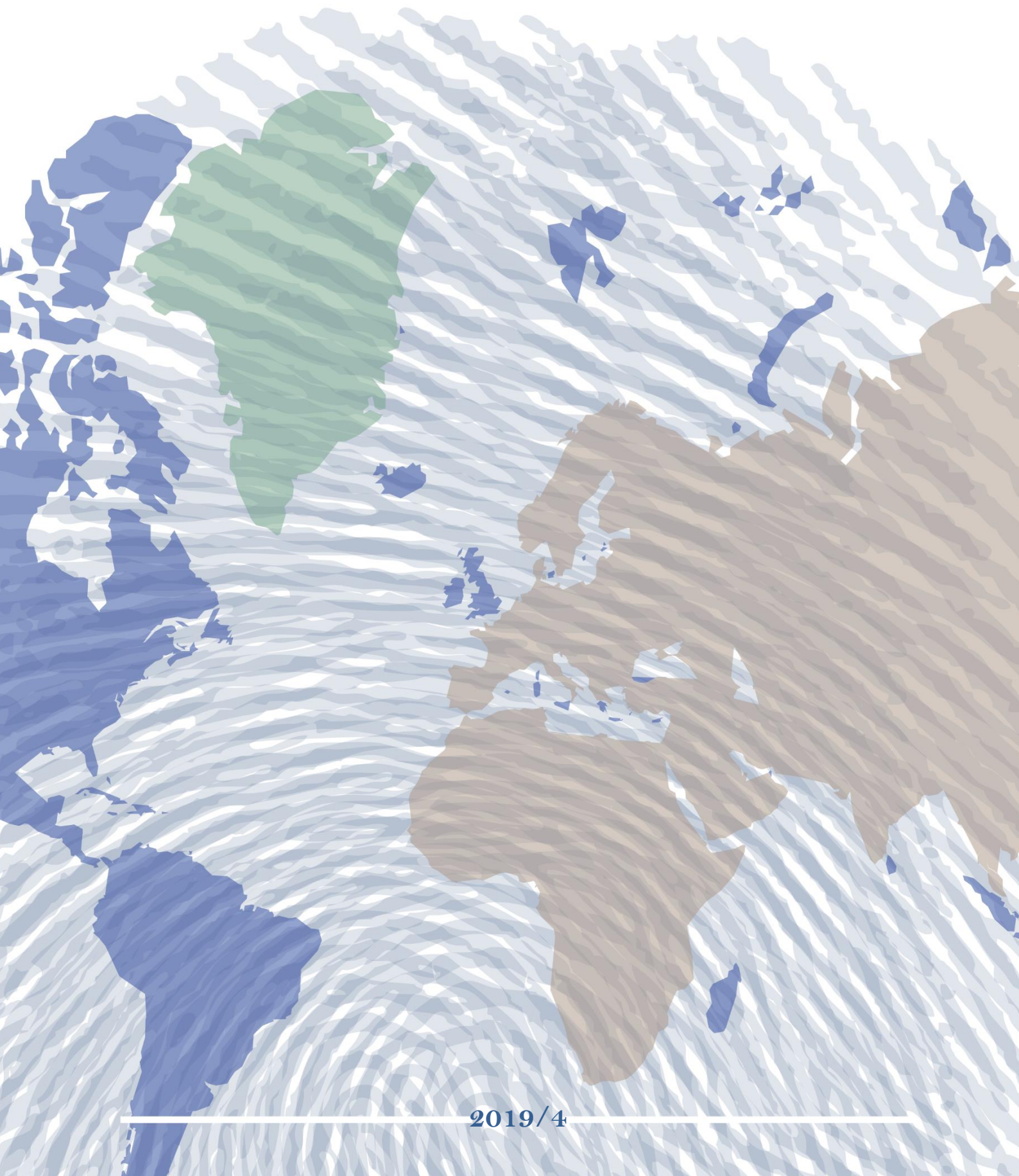

Revue@dipr.be

REVUE DE DROIT INTERNATIONAL PRIVE

Tijdschrift@ipr.be

TIJDSCHRIFT VOOR INTERNATIONAAL PRIVAATRECHT

Redactie – Rédaction:

Ilse Couwenberg (Hof van Cassatie)
Johan Erauw (UGent)
Marc Fallon (UCLouvain la Neuve)
Stéphanie Francq (UCLouvain la Neuve)
Thalia Kruger (UAntwerpen)
Johan Meeusen (UAntwerpen)
Marta Pertegás Sender (UAntwerpen, UMaastricht)
Geert Van Calster (KU Leuven)
Cedric Vanleenhove (UGent)
Jinske Verhellen (UGent)
Patrick Wautelet (ULiège)

Samenstelling van dit nr. – Composition de ce n°:

Leontine Bruijnen – Iris De Roo – Valerie De Ruyck – Laura Deschuyteneer – Jinske Verhellen – Patrick Wautelet

Uw bijdragen

Bijdragen voor het tijdschrift kunnen via e-mail worden toegezonden op het adres: tijdschrift@ipr.be. Het tijdschrift werkt met een double-blind peer review. Publicatie gebeurt alleen na controle door de redactieraad.

Vos contributions

Vos contributions pour la revue peuvent être envoyées à l'adresse suivante : revue@dipr.be. La revue fonctionne selon le système de double-blind peer review. La publication est soumise à l'accord du comité de rédaction.

Citeerwijze

Tijdschrift@ipr.be 2019/4

Mode de citation

Revue@dipr.be 2019/4

ISSN 2030-4072

INHOUD/CONTENU

RECHTSPRAAK/JURISPRUDENCE

Hof van Justitie, zaak C-453/18, Bondora AS tegen Carlos V.C.-XY, arrest van 19 december 2019

Hof van Justitie, zaak C-433/18, ML tegen Aktiva Finants OÜ, arrest van 12 december 2019

Hof van Justitie, zaak C-421/18, Ordre des avocats du barreau de Dinant tegen JN, arrest van 5 december 2019

Hof van Justitie, zaak C-493/18, UB tegen VA, Tiger SCI, WZ, in de hoedanigheid van curator in het faillissement van UB, Banque patrimoine et immobilier SA, arrest van 4 december 2019

Hof van Justitie, zaak C-198/18, CeDe Group AB tegen KAN sp. zo.o., arrest van 21 november 2019

Hof van Justitie, zaak C-213/18, Adriano Guaitoli, Concepción Casan Rodriguez, Alessandro Celano Tomassoni, Antonia Cirilli, Lucia Cortini, Mario Giuli, Patrizia Padroni tegen EasyJet Airline Co. Ltd, arrest van 7 november 2019

Hof van Justitie, zaak C-548/18, BGL BNP Paribas SA tegen TeamBank AG Nürnberg, arrest van 9 oktober 2019

Hof van Justitie, zaak C-272/18, Verein für Konsumenteninformation contre TVP Treuhand- und Verwaltungsgesellschaft für Publikumsfonds mbH & Co KG, arrest van 3 oktober 2019

Hof van Justitie, zaak C-208/18, Jana Petruchová tegen FIBO Group Holdings Limited, arrest van 3 oktober 2019

Hof van beroep Brussel, arrest van 15 december 2015

Cour d'appel Liège, arrêt du 12 juin 2017

Cour d'appel Liège, arrêt du 26 octobre 2016

Familie rechtbank Antwerpen (afd. Antwerpen), vonnis 17 juni 2019

Familie rechtbank Antwerpen (afd. Antwerpen), vonnis 27 mei 2019

Familie rechtbank Antwerpen (afd. Antwerpen), vonnis 6 februari 2019

Familie rechtbank Antwerpen (afd. Antwerpen), vonnis 1 oktober 2018

Familie rechtbank Antwerpen (afd. Antwerpen), vonnis 20 april 2018

Familie rechtbank Antwerpen (afd. Turnhout), vonnis 9 februari 2017

Tribunal de la famille, Bruxelles, ordonnance du 24 octobre 2019

Familie rechtbank Limburg (afd. Tongeren), vonnis van 17 oktober 2018

Ondernemingsrechtbank Gent (afd. Gent), vonnis van 14 maart 2019

RECHTSLEER/DOCTRINE

Leontine Bruijnen (Universiteit Antwerpen) – Alimentatie- en afstammingsgeschillen over de grenzen heen: een complexe materie?

ACTUALITEIT/ACTUALITÉ

INHOUDSOPGAVE/TABLE DES MATIÈRES

RECHTSPRAAK/JURISPRUDENCE	6
Hof van Justitie, zaak C-453/18, Bondora AS tegen Carlos V.C.-XY, arrest van 19 december 2019	6
Prejudiciële verwijzing – Justitiële samenwerking in burgerlijke zaken – Europese betalingsbevelprocedure – Verordening 1896/2006 – Verstrekking van aanvullende stukken ter staving van de schuldvordering – Oneerlijke bedingen in consumentenovereenkomsten – Richtlijn 93/13/EEG – Toetsing door de in het kader van een Europees betalingsbevel aangezochte rechter	6
Renvoi préjudiciel – Coopération judiciaire en matière civile – Procédure européenne d’injonction de payer – Règlement 1896/2006 – Fourniture de documents complémentaires à l’appui de la créance – Clauses abusives dans les contrats conclus avec les consommateurs – Directive 93/13/CEE – Contrôle par la juridiction saisie dans le cadre d’une demande d’injonction de payer européenne	6
Hof van Justitie, zaak C-433/18, ML tegen Aktiva Finants OÜ, arrest van 12 december 2019	7
Prejudiciële verwijzing – Verordening 44/2001 (Brussel I) – Rechterlijke bevoegdheid, erkenning en tenuitvoerlegging van beslissingen in burgerlijke en handelszaken – Vereiste van een procedure op tegenspraak en een doeltreffend rechtsmiddel – Beslissing van een nationale rechterlijke instantie tot uitvoerbaarverklaring van een beslissing van een rechterlijke instantie van een andere lidstaat – Nationale procedure voor het verlenen van toestemming om hoger beroep in te stellen	7
Renvoi préjudiciel – Règlement 44/2001 (Bruxelles I) – Compétence judiciaire, reconnaissance et exécution des décisions en matière civile et commerciale – Exigence d’une procédure contradictoire et d’un recours effectif – Décision d’une juridiction nationale déclarant exécutoire un arrêt prononcé par une juridiction d’un autre État membre – Procédure d’autorisation d’interjeter appel nationale	7
Hof van Justitie, zaak C-421/18, Ordre des avocats du barreau de Dinant tegen JN, arrest van 5 december 2019	8
Prejudiciële verwijzing – Justitiële samenwerking in burgerlijke zaken – Verordening 1215/2012 (Brussel Ibis) – Rechterlijke bevoegdheid, erkenning en tenuitvoerlegging van beslissingen in burgerlijke en handelszaken – Artikel 7, punt 1, onder a) – Bijzondere bevoegdheid ten aanzien van verbintenissen uit overeenkomst – Begrip ‘verbintenissen uit overeenkomst’ – Verzoek tot betaling van de door een advocaat aan een orde van advocaten verschuldigde jaarlijkse bijdragen	8
Renvoi préjudiciel – Coopération judiciaire en matière civile – Règlement 1215/2012 (Bruxelles Ibis) – Compétence judiciaire, reconnaissance et exécution des décisions en matière civile et commerciale – Article 7, point 1, sous a) – Compétence spéciale en matière contractuelle – Notion de “matière contractuelle” – Demande de paiement des cotisations annuelles dues par un avocat à un ordre des avocats	8
Hof van Justitie, zaak C-493/18, UB tegen VA, Tiger SCI, WZ, in de hoedanigheid van curator in het faillissement van UB, Banque patrimoine et immobilier SA, arrest van 4 december 2019	9
Prejudiciële verwijzing – Justitiële samenwerking in burgerlijke zaken – Insolventieprocedures – Verordening 1346/2000 (Insolventie) – Artikel 3, lid 1 – Vorderingen die rechtstreeks voortvloeien uit de insolventieprocedure of daar nauw op aansluiten – Verkoop van onroerend goed en vestiging van een hypotheek – Vordering tot niet-tegenwerpbaarheid die is ingesteld door de faillissementscurator – Artikel 25, lid 1 – Exclusieve bevoegdheid van de gerechten van de lidstaat waar de insolventieprocedure is geopend	9
Renvoi préjudiciel – Coopération judiciaire en matière civile – Procédures d’insolvabilité – Règlement 1346/2000 (Insolvabilité) – Article 3, paragraphe 1 – Actions qui dérivent directement de la procédure d’insolvabilité et qui s’y insèrent étroitement – Vente d’immeuble et constitution d’une hypothèque – Action en inopposabilité introduite par le syndic de la faillite – Article 25, paragraphe 1 – Compétence exclusive des juridictions de l’État membre d’ouverture de la procédure d’insolvabilité	9
Hof van Justitie, zaak C-198/18, CeDe Group AB tegen KAN sp. zo.o., arrest van 21 november 2019	10
Prejudiciële verwijzing – Verordening 1346/2000 (Insolventie) – Artikelen 4 en 6 – Insolventieprocedures – Toepasselijk recht – Europese betalingsbevelprocedure – Schuldvordering uit overeenkomst die niet is	

betaald vóór de faillietverklaring – Exceptie van verrekening die is gebaseerd op een schuldvordering uit overeenkomst die vóór het faillissement is ontstaan	10
Renvoi préjudiciel – Règlement 1346/2000 (Insolvabilité) – Articles 4 et 6 – Procédures d’insolvabilité – Loi applicable – Procédure européenne d’injonction de payer – Défaut de paiement d’une créance contractuelle avant la mise en faillite – Exception de compensation fondée sur une créance contractuelle née avant la faillite	10
Hof van Justitie, zaak C-213/18, Adriano Guaitoli, Concepción Casan Rodriguez, Alessandro Celano Tomassoni, Antonia Cirilli, Lucia Cortini, Mario Giuli, Patrizia Padroni tegen EasyJet Airline Co. Ltd, arrest van 7 november 2019	11
Prejudiciële verwijzing – Justitiële samenwerking in burgerlijke zaken – Rechterlijke bevoegdheid, erkenning en tenuitvoerlegging van beslissingen in burgerlijke en handelszaken – Verordening 1215/2012 (Brussel <i>Ibis</i>)– Artikel 7, punt 1, onder a) – Bevoegde rechter voor verbintenissen uit overeenkomst – Gemeenschappelijke regels inzake compensatie en bijstand aan passagiers bij instapweigering en annulering of langdurige vertraging van vluchten – Verordening 261/2004 – Artikelen 5, 7, 9 en 12 – Verdrag van Montreal – Bevoegdheid – Artikelen 19 en 33 – Vordering tot compensatie en vergoeding van de schade als gevolg van de annulering en vertraging van vluchten	11
Renvoi préjudiciel – Coopération judiciaire en matière civile – Compétence judiciaire, reconnaissance et exécution des décisions en matière civile et commerciale – Règlement 1215/2012 (Bruxelles <i>Ibis</i>)– Article 7, paragraphe 1, sous a) – Jurisdiction compétente en matière contractuelle – Règles communes en matière d’indemnisation et d’assistance des passagers en cas de refus d’embarquement et d’annulation ou de retard important d’un vol – Règlement 261/2004 – Articles 5, 7, 9 et 12 – Convention de Montréal – Compétence – Articles 19 et 33 – Demande d’indemnisation et de réparation du préjudice résultant de l’annulation et du retard de vols	11
Hof van Justitie, zaak C-548/18, BGL BNP Paribas SA tegen TeamBank AG Nürnberg, arrest van 9 oktober 2019	12
Prejudiciële verwijzing – Ruimte van vrijheid, veiligheid en recht – Justitiële samenwerking in burgerlijke zaken – Verordening 593/2008 (Rome I) – Recht dat van toepassing is op verbintenissen uit overeenkomst – Artikel 14 – Cessie van vorderingen – Derdenwerking	12
Renvoi préjudiciel – Espace de liberté, de sécurité et de justice – Coopération judiciaire en matière civile – Règlement 593/2008 (Rome I) – Loi applicable aux obligations contractuelles – Article 14 – Cession de créances – Opposabilité aux tiers	12
Hof van Justitie, zaak C-272/18, Verein für Konsumenteninformation contre TVP Treuhand- und Verwaltungsgesellschaft für Publikumsfonds mbH & Co KG, arrest van 3 oktober 2019	13
Renvoi préjudiciel – Espace de liberté, de sécurité et de justice – Coopération judiciaire en matière civile – Loi applicable aux obligations contractuelles – Exclusion du droit des sociétés du champ d’application de la convention de Rome et du règlement 593/2008 (Rome I) – Contrat de fiducie, conclu entre un professionnel et un consommateur, ayant pour seul objectif de gérer une participation en commandite	13
Prejudiciële verwijzing – Ruimte van vrijheid, veiligheid en recht – Justitiële samenwerking in burgerlijke zaken – Recht dat van toepassing is op verbintenissen uit overeenkomst – Uitsluiting van het vennootschapsrecht uit de werkingssfeer van het Verdrag van Rome van 1980 en verordening 593/2008 (Rome I) – Trustovereenkomst gesloten door een consument en een professionele wederpartij, die uitsluitend het beheer van een deelneming in een commanditaire vennootschap tot doel heeft	13
Hof van Justitie, zaak C-208/18, Jana Petruchová tegen FIBO Group Holdings Limited, arrest van 3 oktober 2019	14
Prejudiciële verwijzing – Justitiële samenwerking in burgerlijke zaken – Verordening 1215/2012 (Brussel <i>Ibis</i>) – Artikel 17, lid 1 – Bevoegdheid voor door consumenten gesloten overeenkomsten – Begrip “consument” – Natuurlijke persoon die via een effectenmakelaarskantoor transacties verricht op de internationale wisselmarkt – Verordening 593/2008 (Rome I) – Richtlijn 2004/39/EG – Begrip “niet-professionele belegger”	14
Renvoi préjudiciel – Coopération judiciaire en matière civile – Règlement 1215/2012 (Bruxelles <i>Ibis</i>) – Article 17, paragraphe 1 – Compétence en matière de contrats conclus par les consommateurs – Notion de	

“consommateur” – Personne physique effectuant des opérations sur le marché international des changes par l’intermédiaire d’une société de courtage – Règlement 593/2008 (Rome I) – Directive 2004/39/CE – Notion de “client de détail”	14
Hof van beroep Brussel, arrest van 15 december 2015.....	15
Internationale bevoegdheid – Toepasselijk recht – Echtscheiding – Verordening 2201/2003 (Brussel IIbis) – Artikel 3, 1. a) vijfde streepje – Gewone verblijfplaats – Verordening 1259/2010 (Rome III) – Artikel 4 – Universele toepassing – Artikel 5 – Geen rechtskeuze – Artikel 8 – Artikel 15 – Staten met twee of meer rechtsstelsels – Vereffening-verdeling van het huwelijksvermogen	15
Compétence internationale – Droit applicable – Divorce – Règlement 2201/2003 (Bruxelles IIbis) – Article 3, 1, a), cinquième hypothèse – Résidence habituelle – Règlement 1259/2010 (Rome III) – Article 4 – Application universelle – Article 5 – Pas de choix de loi – Article 8 – Article 15 – Etats ayant deux ou plusieurs systèmes de droit – Liquidation-partage de régime matrimonial	15
Cour d’appel Liège, arrêt du 12 juin 2017	27
Filiation – Manque de l’acte de naissance – Congo – Jugement tenant lieu d’acte de naissance – Article 46 CC (ancienne version) – Article 47 CC (ancienne version) – L’établissement de maternité – Test génétique	27
Afstamming – Ontbrekende geboorteakte – Congo – Vonnis als ontbrekende geboorteakte – (oud) Artikel 46 BW – (oud) Artikel 47 BW – Vaststelling moederschap – DNA-test	27
Cour d’appel Liège, arrêt du 26 octobre 2016	29
Filiation – Compétence internationale – Manque de l’acte de naissance – Congo – Jugement tenant lieu d’acte de naissance – Article 46 CC (ancienne version) – Article 47 CC (ancienne version) – Article 32 CODIP – L’établissement de maternité.....	29
Afstamming – Internationale bevoegdheid – Ontbrekende geboorteakte – Congo – Vonnis als ontbrekende geboorteakte – (oud) Artikel 46 BW – (oud) Artikel 47 BW – Artikel 32 WIPR – Vaststelling moederschap	29
Familierechtbank Antwerpen (afd. Antwerpen), vonnis 17 juni 2019	33
Afstamming – Ontbrekende geboorteakte – Tibet – Vonnis als ontbrekende geboorteakte – Artikel 46 BW (oud) – Artikel 47 BW (oud) – Artikel 26 BW – Artikel 27 BW – Artikel 5 WBN.....	33
Filiation – Manque de l’acte de naissance – Tibet – Jugement tenant lieu d’acte de naissance – Article 46 CC (ancienne version) – Article 47 CC (ancienne version) – Article 26 CC – Article 27 CC – Article 5 CNB .	33
Familierechtbank Antwerpen (afd. Antwerpen), vonnis 27 mei 2019	36
Erkenning – Verstoting – Marokko – Artikel 127 WIPR – Oud artikel 570 Ger.W. – Concrete omstandigheden – Openbare orde – Erkenning van de verstoting.....	36
Reconnaissance – Répudiation – Maroc – Article 127 CODIP – Ancien article 570 C. jud. – Circonstances concrètes – Ordre public – Reconnaissance de la répudiation	36
Familierechtbank Antwerpen (afd. Antwerpen), vonnis 6 februari 2019	39
Nationaliteit – Article 5 WBN – Ontbrekende geboorteakte – Somalië – Akte van bekendheid – Twijfelachtige identiteit en herkomst	39
Nationalité – Article 5 CNB – Manque de l’acte de naissance – Somalie – Acte de notoriété – Identité et provenance douteuse.....	39
Familierechtbank Antwerpen (afd. Antwerpen), vonnis 1 oktober 2018	42
Nationaliteit – Article 5 WBN – Ontbrekende geboorteakte – Eritrea – Subsidiar beschermingsstatuut – Akte van bekendheid – Getuigen – Homologatie.....	42
Nationalité – Article 5 CNB – Manque de l’acte de naissance – Érythrée – Statut de protection subsidiaire – Acte de notoriété – Témoins – Homologation	42
Familierechtbank Antwerpen (afd. Antwerpen), vonnis 20 april 2018.....	45
Erkenning – Marokkaans huwelijk – Artikel 18 en 21 WIPR – 146bis BW – schijnhuwelijk	45

Reconnaissance – Mariage au Maroc – Articles 18 et 21 CODIP – Art. 146bis C. Civ. – Mariage simulé	45
Familierechtbank Antwerpen (afd. Turnhout), vonnis 9 februari 2017	50
Nationaliteit – Article 5 WBN – Ontbrekende geboorteakte – Libanon – Beëdigde verklaring – Mogelijkheid om zich een geboorteakte of gelijkwaardig document te verschaffen	50
Nationalité – Article 5 CNB – Manque de l’acte de naissance – Liban – Déclaration unilatérale – Possibilité de se procurer un acte de naissance ou un document équivalent.....	50
Tribunal de la famille, Bruxelles, ordonnance du 24 octobre 2019	53
Erkenning – Marokkaans huwelijk – Polygamie – Art.3 BW (oud) – Art. 147 BW – Belgische internationale openbare orde – Art. 21 WIPR.....	53
Reconnaissance – Mariage au Maroc – Polygamie – Art. 3 C. civ (ancien)- Art. 147 C. civ. - Ordre public international belge – Art. 21 CODIP	53
Familierechtbank Limburg (afd. Tongeren), vonnis van 17 oktober 2018	57
Tenuitvoerlegging – Buitenlandse rechterlijke beslissing – Afstamming – Polen – Derdenverzet – Artikel 22 WIPR – Artikel 23 WIPR – Artikel 24 WIPR – Vaststelling van vaderschap – Onderhoudsbijdrage – Overlegging van stukken – Artikel 25 WIPR – Weigeringsgronden – Artikel 61 WIPR – Poolse rechtbank bevoegd – Geen schending rechten van verdediging – Artikel 62 WIPR – Geen mogelijkheid om Italiaans recht van toepassing te verklaren op afstamming – Geen schending openbare orde – DNA-onderzoek ..	57
Exécution – Décision judiciaire étrangère – Filiation – Pologne – Tierce opposition – Article 22 CODIP – Article 23 CODIP – Article 24 CODIP – Etablissement de paternité – Pension alimentaire – Production de documents – Article 25 CODIP – Motifs de refus – Article 61 CODIP – Jurisdiction polonaise compétente – Absence de violation des droits de la défense – Article 62 CODIP – Pas de possibilité d’appliquer le droit italien à la filiation – Absence de violation de l’ordre public – Analyse de l’ADN	57
Ondernemingsrechtbank Gent (afd. Gent), vonnis van 14 maart 2019.....	66
Handelsagentuurovereenkomst – Toepasselijk recht – Richtlijn 86/653/EEG – Zelfstandige handelsagenten – Coördinatie van de wetgevingen van de lidstaten – Belgische omzettingwet – In België gevestigde principaal en in Turkije gevestigde agent – Beding waarbij een keuze wordt gemaakt voor de toepassing van het Belgische recht – Niet-toepasselijke wet – Associatieovereenkomst EEG-Turkije – Verenigbaarheid – Verdrag van Rome van 19 juni 1980 (EVO) – Artikel 7.1 – Bepalingen van bijzonder dwingend recht – Nauwe band – Opportuniteitsbeoordeling – Inhoud buitenlands recht – Omvang vergoeding.....	66
Contrat d’agence commerciale – Droit applicable – Directive 86/653/CEE – Agent commercial indépendant – Coordination des droits des Etats membres – Loi belge de transposition – Commettant établi en Belgique et agent établi en Turquie – Clause de choix en faveur de la loi belge – Droit non applicable – Accord d’association Turquie – UE – Compatibilité – Convention de Rome du 19 juin 1980 – Article 7.1 – Dispositions impératives – Lien étroit – Appréciation en opportunité – Contenu du droit étranger – Montant de la compensation	66
RECHTSLEER/DOCTRINE.....	79
Leontine Bruijten (Universiteit Antwerpen) – Alimentatie- en afstammingsgeschillen over de grenzen heen: een complexe materie?	79
ACTUALITEIT/ACTUALITÉ	87

RECHTSPRAAK/JURISPRUDENCE

Hof van Justitie, zaak C-453/18, Bondora AS tegen Carlos V.C.-XY, arrest van 19 december 2019

Prejudiciële verwijzing – Justitiële samenwerking in burgerlijke zaken – Europese betalingsbevelprocedure – Verordening 1896/2006 – Verstrekking van aanvullende stukken ter staving van de schuldvordering – Oneerlijke bedingen in consumentenovereenkomsten – Richtlijn 93/13/EEG – Toetsing door de in het kader van een Europees betalingsbevel aangezochte rechter

Renvoi préjudiciel – Coopération judiciaire en matière civile – Procédure européenne d’injonction de payer – Règlement 1896/2006 – Fourniture de documents complémentaires à l’appui de la créance – Clauses abusives dans les contrats conclus avec les consommateurs – Directive 93/13/CEE – Contrôle par la juridiction saisie dans le cadre d’une demande d’injonction de payer européenne

[Hier](#), vindt u de volledige tekst van dit arrest.

[Ici](#), vous trouverez le texte intégral de cet arrêt.

Hof van Justitie, zaak C-433/18, ML tegen Aktiva Finants OÜ, arrest van 12 december 2019

Prejudiciële verwijzing – Verordening 44/2001 (Brussel I) – Rechterlijke bevoegdheid, erkenning en tenuitvoerlegging van beslissingen in burgerlijke en handelszaken – Vereiste van een procedure op tegenspraak en een doeltreffend rechtsmiddel – Beslissing van een nationale rechterlijke instantie tot uitvoerbaarverklaring van een beslissing van een rechterlijke instantie van een andere lidstaat – Nationale procedure voor het verlenen van toestemming om hoger beroep in te stellen

Renvoi préjudiciel – Règlement 44/2001 (Bruxelles I) – Compétence judiciaire, reconnaissance et exécution des décisions en matière civile et commerciale – Exigence d’une procédure contradictoire et d’un recours effectif – Décision d’une juridiction nationale déclarant exécutoire un arrêt prononcé par une juridiction d’un autre État membre – Procédure d’autorisation d’interjeter appel nationale

[Hier](#), vindt u de volledige tekst van dit arrest.

[Ici](#), vous trouverez le texte intégral de cet arrêt.

Hof van Justitie, zaak C-421/18, Ordre des avocats du barreau de Dinant tegen JN, arrest van 5 december 2019

Prejudiciële verwijzing – Justitiële samenwerking in burgerlijke zaken – Verordening 1215/2012 (Brussel Ibis) – Rechterlijke bevoegdheid, erkenning en tenuitvoerlegging van beslissingen in burgerlijke en handelszaken – Artikel 7, punt 1, onder a) – Bijzondere bevoegdheid ten aanzien van verbintenissen uit overeenkomst – Begrip ‚verbintenissen uit overeenkomst‘ – Verzoek tot betaling van de door een advocaat aan een orde van advocaten verschuldigde jaarlijkse bijdragen

Renvoi préjudiciel – Coopération judiciaire en matière civile – Règlement 1215/2012 (Bruxelles Ibis)– Compétence judiciaire, reconnaissance et exécution des décisions en matière civile et commerciale – Article 7, point 1, sous a) – Compétence spéciale en matière contractuelle – Notion de “matière contractuelle” – Demande de paiement des cotisations annuelles dues par un avocat à un ordre des avocats

[Hier](#), vindt u de volledige tekst van dit arrest.

[Ici](#), vous trouverez le texte intégral de cet arrêt.

Hof van Justitie, zaak C-493/18, UB tegen VA, Tiger SCI, WZ, in de hoedanigheid van curator in het faillissement van UB, Banque patrimoine et immobilier SA, arrest van 4 december 2019

Prejudiciële verwijzing – Justitiële samenwerking in burgerlijke zaken – Insolventieprocedures – Verordening 1346/2000 (Insolventie)– Artikel 3, lid 1 – Vorderingen die rechtstreeks voortvloeien uit de insolventieprocedure of daar nauw op aansluiten – Verkoop van onroerend goed en vestiging van een hypotheek – Vordering tot niet-tegenwerpbaarheid die is ingesteld door de faillissementscurator – Artikel 25, lid 1 – Exclusieve bevoegdheid van de gerechten van de lidstaat waar de insolventieprocedure is geopend

Renvoi préjudiciel – Coopération judiciaire en matière civile – Procédures d’insolvabilité – Règlement 1346/2000 (Insolvabilité) – Article 3, paragraphe 1 – Actions qui dérivent directement de la procédure d’insolvabilité et qui s’y insèrent étroitement – Vente d’immeuble et constitution d’une hypothèque – Action en inopposabilité introduite par le syndic de la faillite – Article 25, paragraphe 1 – Compétence exclusive des juridictions de l’État membre d’ouverture de la procédure d’insolvabilité

[Hier](#), vindt u de volledige tekst van dit arrest.

[Lci](#), vous trouverez le texte intégral de cet arrêt.

Hof van Justitie, zaak C-198/18, CeDe Group AB tegen KAN sp. zo.o., arrest van 21 november 2019

Prejudiciële verwijzing – Verordening 1346/2000 (Insolventie) – Artikelen 4 en 6 – Insolventieprocedures – Toepasselijk recht – Europese betalingsbevelprocedure – Schuldvordering uit overeenkomst die niet is betaald vóór de faillietverklaring – Exceptie van verrekening die is gebaseerd op een schuldvordering uit overeenkomst die vóór het faillissement is ontstaan

Renvoi préjudiciel – Règlement 1346/2000 (Insolvabilité) – Articles 4 et 6 – Procédures d’insolvabilité – Loi applicable – Procédure européenne d’injonction de payer – Défaut de paiement d’une créance contractuelle avant la mise en faillite – Exception de compensation fondée sur une créance contractuelle née avant la faillite

[Hier](#), vindt u de volledige tekst van dit arrest.

[Ici](#), vous trouverez le texte intégral de cet arrêt.

Hof van Justitie, zaak C-213/18, Adriano Guaitoli, Concepción Casan Rodriguez, Alessandro Celano Tomassoni, Antonia Cirilli, Lucia Cortini, Mario Giuli, Patrizia Padroni tegen EasyJet Airline Co. Ltd, arrest van 7 november 2019

Prejudiciële verwijzing – Justitiële samenwerking in burgerlijke zaken – Rechterlijke bevoegdheid, erkenning en tenuitvoerlegging van beslissingen in burgerlijke en handelszaken – Verordening 1215/2012 (Brussel Ibis)– Artikel 7, punt 1, onder a) – Bevoegde rechter voor verbintenissen uit overeenkomst – Gemeenschappelijke regels inzake compensatie en bijstand aan passagiers bij instapweigerings en annulering of langdurige vertraging van vluchten – Verordening 261/2004 – Artikelen 5, 7, 9 en 12 – Verdrag van Montreal – Bevoegdheid – Artikelen 19 en 33 – Vordering tot compensatie en vergoeding van de schade als gevolg van de annulering en vertraging van vluchten

Renvoi préjudiciel – Coopération judiciaire en matière civile – Compétence judiciaire, reconnaissance et exécution des décisions en matière civile et commerciale – Règlement 1215/2012 (Bruxelles Ibis)– Article 7, paragraphe 1, sous a) – Jurisdiction compétente en matière contractuelle – Règles communes en matière d’indemnisation et d’assistance des passagers en cas de refus d’embarquement et d’annulation ou de retard important d’un vol – Règlement 261/2004 – Articles 5, 7, 9 et 12 – Convention de Montréal – Compétence – Articles 19 et 33 – Demande d’indemnisation et de réparation du préjudice résultant de l’annulation et du retard de vols

[Hier](#), vindt u de volledige tekst van dit arrest.

[Ici](#), vous trouverez le texte intégral de cet arrêt.

**Hof van Justitie, zaak C-548/18, BGL BNP Paribas SA tegen TeamBank AG
Nürnberg, arrest van 9 oktober 2019**

Prejudiciële verwijzing – Ruimte van vrijheid, veiligheid en recht – Justitiële samenwerking in burgerlijke zaken – Verordening 593/2008 (Rome I) – Recht dat van toepassing is op verbintenissen uit overeenkomst – Artikel 14 – Cessie van vorderingen – Derdenwerking

Renvoi préjudiciel – Espace de liberté, de sécurité et de justice – Coopération judiciaire en matière civile – Règlement 593/2008 (Rome I) – Loi applicable aux obligations contractuelles – Article 14 – Cession de créances – Opposabilité aux tiers

[Hier](#) vindt u de volledige tekst van dit arrest.

[Ici](#), vous trouverez le texte intégral de cet arrêt.

Hof van Justitie, zaak C-272/18, Verein für Konsumenteninformation contre TVP Treuhand- und Verwaltungsgesellschaft für Publikumsfonds mbH & Co KG, arrest van 3 oktober 2019

Renvoi préjudiciel – Espace de liberté, de sécurité et de justice – Coopération judiciaire en matière civile – Loi applicable aux obligations contractuelles – Exclusion du droit des sociétés du champ d’application de la convention de Rome et du règlement 593/2008 (Rome I) – Contrat de fiducie, conclu entre un professionnel et un consommateur, ayant pour seul objectif de gérer une participation en commandite

Prejudiciële verwijzing – Ruimte van vrijheid, veiligheid en recht – Justitiële samenwerking in burgerlijke zaken – Recht dat van toepassing is op verbintenissen uit overeenkomst – Uitsluiting van het vennootschapsrecht uit de werkingssfeer van het Verdrag van Rome van 1980 en verordening 593/2008 (Rome I) – Trustovereenkomst gesloten door een consument en een professionele wederpartij, die uitsluitend het beheer van een deelneming in een commanditaire vennootschap tot doel heeft

[Hier](#) vindt u de volledige tekst van dit arrest.

[Ici](#), vous trouverez le texte intégral de cet arrêt.

Hof van Justitie, zaak C-208/18, Jana Petruchová tegen FIBO Group Holdings Limited, arrest van 3 oktober 2019

Prejudiciële verwijzing – Justitiële samenwerking in burgerlijke zaken – Verordening 1215/2012 (Brussel Ibis) – Artikel 17, lid 1 – Bevoegdheid voor door consumenten gesloten overeenkomsten – Begrip “consument” – Natuurlijke persoon die via een effectenmakelaarskantoor transacties verricht op de internationale wisselmarkt – Verordening 593/2008 (Rome I) – Richtlijn 2004/39/EG – Begrip “niet-professionele belegger”

Renvoi préjudiciel – Coopération judiciaire en matière civile – Règlement 1215/2012 (Bruxelles Ibis) – Article 17, paragraphe 1 – Compétence en matière de contrats conclus par les consommateurs – Notion de “consommateur” – Personne physique effectuant des opérations sur le marché international des changes par l’intermédiaire d’une société de courtage – Règlement 593/2008 (Rome I) – Directive 2004/39/CE – Notion de “client de détail”

[Hier](#) vindt u de volledige tekst van dit arrest.

[Ici](#), vous trouverez le texte intégral de cet arrêt.

Hof van beroep Brussel, arrest van 15 december 2015

Internationale bevoegdheid – Toepasselijk recht – Echtscheiding – Verordening 2201/2003 (Brussel IIbis) – Artikel 3, 1. a) vijfde streepje – Gewone verblijfplaats – Verordening 1259/2010 (Rome III) – Artikel 4 – Universele toepassing – Artikel 5 – Geen rechtskeuze – Artikel 8 – Artikel 15 – Staten met twee of meer rechtsstelsels – Vereffening-verdeling van het huwelijksvermogen

Compétence internationale – Droit applicable – Divorce – Règlement 2201/2003 (Bruxelles IIbis) – Article 3, 1, a), cinquième hypothèse – Résidence habituelle – Règlement 1259/2010 (Rome III) – Article 4 – Application universelle – Article 5 – Pas de choix de loi – Article 8 – Article 15 – Etats ayant deux ou plusieurs systèmes de droit – Liquidation-partage de régime matrimonial

inzake van:

S.P., geboren te [...] (Verenigd Koninkrijk) op [...] 1967, wonende te 1410 Waterloo, [...],
appellant,

in persoon aanwezig, bijgestaan door Mr. Boliou Geneviève, advocaat te 1060 Brussel, Defacqzstraat 109,

Tegen:

B.L., geboren te [...] (Verenigd Koninkrijk) op [...] 1973, wonende te [...] (Verenigd Koninkrijk),
geïntimeerde,

in persoon aanwezig, bijgestaan door Mr. Aps Febian, advocaat te 3001 Heverlee, Ambachtenlaan 6.

Het hof heeft partijen ter zitting gehoord en kennis genomen in het bijzonder van:

- het bestreden vonnis uitgesproken op 23 december 2014 door de familierechtbank van de Nederlandstalige rechtbank van eerste aanleg te Brussel, waarvan geen akte van betekening wordt voorgelegd;
- het verzoekschrift tot hoger beroep neergelegd ter griffie van het hof op 16 februari 2015, waarbij een tijdig hoger beroep wordt aangetekend;
- de conclusie van appellant, neergelegd ter griffie op 22 juli 2015;
- de syntheseconclusie van geïntimeerde, neergelegd ter griffie op 8 september 2015.

I. Voorgaanden

De heer S.P. en mevrouw B.L. zijn in het huwelijk getreden in het Verenigd Koninkrijk op 9 december 1995.

Uit hun huwelijk zijn vier kinderen geboren:

- J.S., geboren te [...] (Verenigd Koninkrijk) op [...] 1999,
- B.S., geboren te [...] (Verenigd Koninkrijk) op [...] 2000,
- J.B., geboren te [...] (Verenigd Koninkrijk) op [...] 2004,

- E.S., geboren te [...] (België) op [...] 2006.

De heer S.P. was aanvankelijk beroepsmilitair bij het Britse leger. Na hun huwelijk hebben partijen aanvankelijk in Duitsland gewoond, en vervolgens in het Verenigd Koninkrijk waar hun oudste drie kinderen geboren zijn, in België en in Nederland.

Eind 2008 heeft appellant dan een functie aanvaard bij de [...] te Brussel. Partijen verhuisden toen van [...] (Nederland) naar [...] (België). De kinderen liepen toen school op de [...] te [...] en mevrouw B.L. vond in dezelfde school een betrekking als vervangende leerkracht.

In 2010 startte J.S. zijn middelbare studies in het [...] (in [...], Verenigd Koninkrijk), waar hij op internaat verbleef.

In de loop van de maand augustus 2011 verhuisde mevrouw B.L. met de gemeenschappelijke kinderen naar het Verenigd Koninkrijk, waar zij een betrekking gevonden had als onderwijzeres in de [...] school te [...], niet ver van de kostschool van J.S. Die school kon de drie andere kinderen opvangen en bood een belangrijke vermindering aan op de schoolkosten.

Partijen zijn het erover eens dat hun verstandhouding ernstig verslechterd is [minstens] vanaf april 2012. Volgens appellant gebeurde dit nadat hij tot de ontdekking was gekomen dat zijn echtgenote sinds januari 2012 een buitenechtelijke relatie onderhield met één van haar collega's van de [...] school.

Volgens geïntimeerde beslisten partijen in mei 2012 om een proefscheiding in te lassen. Appellant betwist dat hieromtrent enig akkoord bestaan heeft. Hij verklaarde ter zitting dat zijn echtgenote het huis gewoon verliet toen hij aankwam.

Na de mislukking van een poging tot verzoening in juli en augustus 2012 beslisten partijen in september 2012 om definitief uit elkaar te gaan.

Bij dagvaarding betekend op 17 september 2013 heeft de heer S.P. een op artikel 229 § 1 B.W. gesteunde echtscheidingsprocedure ingesteld, en tevens voorlopige maatregelen gevorderd op grond van artikel 1280 Ger.W.

Op 1 oktober 2013 heeft mevrouw B.L. een vordering tot echtscheiding en voorlopige maatregelen aanhangig gemaakt in het Verenigd Koninkrijk. Die zaak werd volgens mededeling door partijen naar de rol verzonden (op grond van artikel 19.1 Brussel *Ibis* Vo).

In de in België ingestelde vordering tot voorlopige maatregelen tijdens de echtscheidingsprocedure werd op 11 juni 2014 door de voorzitter van de rechtbank van eerste aanleg te Brussel een beschikking geveld.

Tegen deze kortgedingbeschikking werd door de heer S.P. hoger beroep aangetekend.

Op 28 april 2015 velde deze kamer van het hof een tussenarrest in deze zaak.

Dit hoger beroep werd vervolgens verder behandeld voor deze kamer van het hof op dezelfde datum als huidige procedure (3 november 2015).

II. Vonnis a quo

In het thans bestreden vonnis van 23 december 2014 verklaarde de echtscheidingsrechter dat de Belgische rechtbanken niet bevoegd zijn om kennis te nemen van de echtscheidingsvordering.

III. Voorwerp van het hoger beroep

Overeenkomstig zijn akte van hoger beroep en zijn conclusie vordert appelland:

- zich internationaal bevoegd te verklaren, en:
- nopens de echtscheiding:
 - in hoofdorde: de echtscheiding uit te spreken op grond van artikel 229, § 1 B.W. of, ondergeschikt, op grond van de artikelen 229, § 2 of § 3 B.W.;
 - in ondergeschikte orde: indien het hof de echtscheiding zou uitspreken op grond van de Engelse wet, te zeggen voor recht dat toepassing gemaakt wordt van de Matrimonial Causes Act 1973, Chapter 18, Part I, artikel 1, sectie 2 (a) en (b), nu de ontwrichting van het huwelijk van partijen onherstelbaar is ingevolge de buitenechtelijke relatie aangegaan door geïntimeerde die het verder samenleven onmogelijk gemaakt heeft enerzijds, en haar gedrag dat dermate was dat appelland redelijkerwijze niet verder kan blijven leven met haar anderzijds;
- nopens de vereffening-verdeling:
 - de vereffening-verdeling te bevelen van de huwgemeenschap die tussen partijen heeft bestaan;
 - notaris Vernimmen met studie te [...] aan te stellen om over te gaan tot de bewerkingen van vereffening-verdeling van het huwelijksstelsel;
 - de kosten van de vereffening-verdeling ten laste van de massa te leggen;

Overeenkomstig haar syntheseconclusie vordert geïntimeerde:

- in hoofdorde: het vonnis a quo integraal te bevestigen en zich dus internationaal onbevoegd te verklaren om kennis te nemen van de echtscheiding vordering;
- in ondergeschikte orde: indien het hof zich internationaal bevoegd zou verklaren: de echtscheiding uit te spreken naar Brits recht [kennelijk wordt bedoeld: naar het recht van Engeland en Wales] overeenkomstig de Matrimonial Causes Act 1973, Chapter 18, Part I, artikel 1, sectie 2 (b).

IV. Beoordeling

1. *Aangaande de nietigheid van de gedinginleidende dagvaarding*

Overwegende dat geïntimeerde voor de eerste rechter de exceptie van nietigheid van de gedinginleidende dagvaarding heeft opgeworpen omwille van de betekening ervan op het verkeerde adres;

Dat de eerste rechter evenwel deze exceptie heeft afgewezen en geoordeeld heeft dat er geen reden was om de nietigheid uit te spreken;

Dat geïntimeerde in haar syntheseconclusie uitdrukkelijk verklaart dat zij in de huidige stand van de procedure niet langer aandringt op de nietigheid [...] en dienaangaande geen incidenteel hoger beroep aantekent;

Dat deze kwestie dan ook niet voor het hof hangende is, zodat de beschouwingen die appelland daaraan wijdt, zonder voorwerp zijn.

2. *Aangaande de internationale bevoegdheid van de Belgische rechtbanken*

Overwegende dat geïntimeerde de internationale bevoegdheid van de Belgische rechtbanken betwist om kennis te nemen van de echtscheidingsvordering van appelland, terwijl appelland van oordeel is dat

de Belgische rechtbanken wel degelijk bevoegd zijn om kennis te nemen van zijn echtscheidingsvordering;

Dat de eerste rechter de door huidige geïntimeerde opgeworpen exceptie van internationale onbevoegdheid van de Belgische rechtbanken aangenomen heeft en verklaard heeft dat de Belgische rechtbanken niet bevoegd zijn om kennis te nemen van de echtscheidingsvordering;

Overwegende dat de internationale bevoegdheid van de Belgische rechtbanken beoordeeld moet worden op het ogenblik van het instellen van de echtscheidingsvordering door appellant voor de eerste rechter;

Dat appellant de echtscheidingsvordering heeft uitgebracht bij dagvaarding betekend op 17 september 2013;

Dat de echtscheidingsvordering van appellant voor de eerste rechter aldus in rechte werd ingesteld op 17 september 2013;

Overwegende dat de internationale bevoegdheid van de Belgische rechters aangaande een echtscheidingsvordering bepaald wordt op basis van artikel 3 van de Brussel IIbis-verordening van 27 november 2003 (Verordening 2201/2003/EG van de Raad betreffende de bevoegdheid en de erkenning en tenuitvoerlegging van beslissingen in huwelijkszaken en inzake de ouderlijke verantwoordelijkheid) dat als volgt luidt:

"1. Ter zake van echtscheiding, scheiding van tafel en bed of nietigverklaring van het huwelijk zijn bevoegd de gerechten van de lidstaat:

a) op het grondgebied waarvan:

- de echtgenoten hun gewone verblijfplaats hebben; of*
- zich de laatste gewone verblijfplaats van de echtgenoten bevindt, indien een van hen daar nog verblijft; of*
- de verweerder zijn gewone verblijfplaats heeft; of*
- in geval van een gemeenschappelijk verzoek, zich de gewone verblijfplaats van een van de echtgenoten bevindt; of*
- zich de gewone verblijfplaats van de verzoeker bevindt, indien hij daar sedert ten minste een jaar onmiddellijk voorafgaand aan de indiening van het verzoek verblijft; of*
- zich de gewone verblijfplaats van de verzoeker bevindt, indien hij daar sedert ten minste zes maanden onmiddellijk voorafgaand aan de indiening van het verzoek verblijft en hetzij onderdaan van de betrokken lidstaat is, hetzij, in het geval van het Verenigd Koninkrijk en Ierland, daar zijn "domicile" (woonplaats) heeft;*

b) waarvan beide echtgenoten de nationaliteit bezitten of, in het geval van het Verenigd Koninkrijk en Ierland, waar beide echtgenoten hun "domicile" (woonplaats) hebben."

Overwegende dat appellant zich steunt op het bepaalde onder punt 1, a), 5de streep, dat bepaalt dat de gerechten van de lidstaat bevoegd zijn op het grondgebied waarvan zich de gewone verblijfplaats van de verzoeker bevindt, indien hij daar sedert ten minste een jaar onmiddellijk voorafgaand aan de indiening van het verzoek verblijft, om te stellen dat de Belgische gerechten bevoegd zijn voor de door hem ingestelde vordering tot echtscheiding;

Dat derhalve onderzocht dient te worden of appellant op het ogenblik van het instellen van zijn vordering tot echtscheiding (= 17 september 2013) zijn gewone verblijfplaats in België had, en bovendien of hij reeds tenminste een jaar voorafgaand aan de indiening van zijn vordering, dit is ten minste vanaf 17 september 2012, in België verbleef;

Overwegende dat appellant voorhoudt dat hij zowel op het ogenblik van het instellen van zijn vordering (dit is op 17 september 2013) en ook reeds één jaar voordien (dit is vanaf 17 september 2012) zijn gewone verblijfplaats in België had, en daaruit concludeert dat de Belgische rechtbanken internationaal bevoegd zijn om er kennis van te nemen;

Dat geïntimeerde dit betwist en voorhoudt dat appellant zijn gewone verblijfplaats in het Verenigd Koninkrijk had;

Overwegende dat de notie van de “gewone verblijfplaats” in de zin van artikel 3 van de Verordening (EG) nr. 2201/2003 gedefinieerd kan worden als de plaats waar de betrokkene het bestendige of gewoonlijke centrum van zijn belangen heeft gevestigd, met de wil er een stabiel karakter aan te verlenen, met dien verstande dat om deze verblijfplaats te bepalen, rekening gehouden dient te worden met alle feitelijke gegevens van het verblijf (vgl. Hof van Justitie 15 september 1994, inzake Magdalena Fernandez);

Overwegende dat uit de stukken van de neergelegde dossiers blijkt en tussen partijen niet wordt betwist dat appellant in december 2008 een functie aanvaard heeft bij de [...] te Brussel en het gezin zich dan gevestigd heeft in België te [...], waarbij de kinderen school liepen in de [...] te [...] en geïntimeerde een betrekking gevonden heeft in dezelfde school;

Dat het oudste kind J.S. vanaf september 2010 op kostschool gegaan is in het Verenigd Koninkrijk, terwijl de jongste drie kinderen in het schooljaar 2010-2011 verder school liepen in [...] hoewel geïntimeerde in juli 2010 een einde had gesteld aan haar betrekking in deze school;

Dat geïntimeerde in de zomer 2011 een job gevonden heeft als leerkracht in de [...] school te [...] in het Verenigd Koninkrijk, in de buurt van haar ouders en van de kostschool van J.S.;

Dat appellant dan een huis in huur genomen heeft te [...] met een duur van 12 maanden met ingang van 1 augustus 2011 [...];

Dat geïntimeerde in deze gemeente in het Verenigd Koninkrijk is beginnen werken vanaf september 2011;

Dat appellant geloofwaardig uiteenzet dat hij in allerijl vanuit zijn [...]kantoor in [...] (Brussel) deze huurovereenkomst elektronisch heeft ondertekend; dat overigens als getuige van de correctheid van de handtekening van appellant de huurovereenkomst ondertekend werd door een ander personeelslid van de [...] te [...];

Dat appellant de voormalige echtelijke woning dan verlaten heeft en een nieuw appartement gevonden heeft in oktober 2011 te [...]; dat appellant een huurovereenkomst voor een duur van 9 jaar m.b.t. dit appartement neerlegt door hem ondertekend op 28 september 2011 [...];

Overwegende dat geïntimeerde verwijst naar een emailbericht uitgaande van appellant d.d. 8 september 2011 [...] waarin appellant aan een hele resem vrienden en collega's schrijft: *“Please note we have moved to the UK from Belgium ([...]) to [...]”* (vertaling uit het Engels: *“Gelieve te noteren dat wij verhuisd zijn naar het Verenigd Koninkrijk vanuit België ([...]) naar [...]”*);

Dat appellant evenwel geloofwaardig uiteenzet dat uit dit emailbericht van 8 september 2011 geenszins kan worden afgeleid dat ook hij zich daadwerkelijk in het Verenigd Koninkrijk had gevestigd, nu hij dit bericht enkel verstuurd heeft omdat hij op dat ogenblik zijn verhuis in België uit de voormalige echtelijke woning aan het voorbereiden was, tal van reparaties aan deze woning diende door te voeren

om deze in goede staat achter te laten, zijn internetaansluiting in deze woning intussen had opgezegd en op zoek was naar een nieuwe woonst in België die hij pas nadien gevonden heeft [...];

Dat appellant verwijst naar het emailbericht dat hij op 19 oktober 2011 stuurde aan een hele resem vrienden en kennissen en waarbij hij meedeelde dat hij vanaf 10 november 2011 niet langer gecontacteerd meer zou kunnen worden op zijn huidige adres [...] en evenmin op het emailadres van waaruit hij de email zond ([...]), en dat zijn nieuw thuisadres (“home address” in de Engelse tekst) zal zijn: [...], Belgium, en dat hij een nieuw emailadres heeft [...];

Dat appellant verder uiteenzet dat hij dan in november 2011 de voormalige echtelijke woning te [...] – die veel te ruim voor hem alleen geworden was – heeft verlaten en zijn intrek heeft genomen in een klein appartement te [...];

Dat hij vervolgens zijn contract bij de [...] in [...] dat een einde zou nemen einde december 2011, hernieuwd heeft, en thans nog steeds en onafgebroken bij de [...] te [...] werkt;

Overwegende dat geïntimeerde nog opwerpt dat appellant ingeschreven werd op de kiezerslijsten in het Verenigd Koninkrijk [...];

Dat appellant evenwel opwerpt dat hij daartoe geen enkel initiatief genomen heeft en dat deze inschrijving buiten zijn weten gebeurd is; dat hij aangeeft dat geïntimeerde daartoe buiten zijn weten voor gezorgd heeft, en geïntimeerde het tegendeel niet bewijst; dat appellant bovendien geloofwaardig opwerpt dat hij als hoog [...] -ambtenaar een absolute politieke neutraliteit in acht moet nemen en zich buiten het politieke debat dient te houden;

Dat appellant na zijn ontdekking dat hij zonder zijn weten op de kiezerslijsten in het Verenigd Koninkrijk opgenomen was, zijn schrapping op deze kiezerslijsten heeft aangevraagd;

Overwegende dat uit het geheel van de door appellant aangedragen elementen voldoende blijkt dat hij sinds zijn aankomst in België in 2008 op bestendige wijze en zonder onderbreking in België gevestigd is en er sindsdien een stabiele professionele activiteit heeft ontwikkeld als [...] -ambtenaar, en ononderbroken een woning in België bewoond heeft, eerst de echtelijke woning van partijen te [...], vervolgens het appartement te [...] en thans, sinds januari 2015, te [...], waar appellant verklaart samen te wonen met zijn nieuwe partner en haar twee kinderen [...];

Dat het loutere feit dat hij om de twee weken naar het Verenigd Koninkrijk gaat om zijn kinderen die daar wonen, te ontmoeten en het loutere feit dat hij zekere betalingen in het Verenigd Koninkrijk doet in het kader van het ten laste nemen van een deel van de gezamenlijke lasten, geenszins betekent dat hij zijn gewone verblijfplaats in het Verenigd Koninkrijk gevestigd zou hebben;

Dat geïntimeerde overigens ook zelf toegeeft dat de kinderen tijdens de kerstvakantie van 2013-2014 (volgens haar voor het eerst) afgereisd zijn naar België voor bezoek bij hun vader [...];

Dat het hof dan ook besluit dat de “gewone verblijfplaats” van appellant in de zin van artikel 3, 1, a) van de Verordening (EG) nr. 2201/2003 minstens sinds 17 september 2012 ononderbroken in België gelegen heeft;

Dat het loutere feit dat appellant in mails van 22-23 oktober 2012 tijdens een verblijf in Rome aan de dochter B.S. spreekt over “coming home” (vertaling uit het Engels: “naar huis komen”) en “to come home weekends” (“naar huis komen in weekends”) geenszins kan worden afgeleid dat appellant daarmee zelf bedoelde dat hij zijn gewone verblijfplaats in het Verenigd Koninkrijk bij zijn kinderen

had; dat deze bewoordingen hier duidelijk in het licht gezien moeten worden van de veertiendaagse weekendbezoeken die appelland aan zijn kinderen in het Verenigd Koninkrijk brengt;

Overwegende dat de elementen die over en weer worden aangedragen over de periode voorafgaand aan 17 september 2012 dan ook niet verder door het hof onderzocht dienen te worden;

Overwegende dat alle overige door geïntimeerde aangedragen elementen en overwegingen niet tot een andere conclusie kunnen leiden;

Overwegende dienvolgens dat de Belgische gerechten overeenkomstig artikel 3, a), 1, vijfde streep van de Verordening (EG) nr. 2201/2003 bevoegd zijn om kennis te nemen van de echtscheidingsvordering van appelland;

Dat het niet dienstig is te onderzoeken of de Belgische gerechten ook nog op basis van een ander bevoegdheids criterium uit artikel 3, a), 1 van de Verordening (EG) nr. 2201/2003 bevoegd zouden kunnen zijn;

Overwegende dat het vonnis a quo op dit punt hervormd moet worden.

3. Aangaande de op de echtscheidingsvordering toepasselijke wet

Overwegende dat voor de zaken ingesteld na 21 juni 2012 (zie artikel 18 van de Verordening) de Verordening (EU) Nr. 1259/2010 van de Raad van 20 december 2010 tot nauwere samenwerking op het gebied van het toepasselijke recht inzake echtscheiding en scheiding van tafel en bed (de zgn. Rome III-verordening) de regels van het WIPR (artikel 55) aangaande het op de echtscheiding toepasselijke recht vervangen heeft;

Dat nu appelland zijn echtscheidingsvordering heeft ingesteld bij dagvaarding uitgebracht op 17 september 2013, genoemde Verordening toepassing vindt;

Dat hoewel deze Verordening – die tot stand gekomen is door de procedure van nauwere samenwerking tussen bepaalde Lidstaten – niet van toepassing is in het Verenigd Koninkrijk, zij overeenkomstig artikel 4 een universele toepassing kent, hetgeen betekent dat het bij deze verordening aangewezen recht toepasselijk is, ongeacht of dit het recht van een deelnemende lidstaat is of niet;

Dat derhalve het feit dat beide partijen onderdaan zijn van het Verenigd Koninkrijk en dat geïntimeerde woonachtig is en verblijft in het Verenigd Koninkrijk, er niet aan in de weg staat dat de Belgische gerechten voor het op de echtscheiding toepasselijke recht de bepalingen van de Verordening (EU) Nr. 1259/2010 dienen toe te passen;

Overwegende dat appelland van oordeel is dat overeenkomstig artikel 8 d) van deze Verordening het Belgische recht van toepassing is, terwijl geïntimeerde van oordeel is dat overeenkomstig artikel 8 a) of bij gebreke artikel 8, b) of minstens 8, c) van deze Verordening het Britse recht [kennelijk wordt bedoeld: het recht van Engeland en Wales] van toepassing is;

Overwegende dat nu partijen het onderling niet eens zijn aangaande het toepasselijke recht, artikel 5 van de Verordening aangaande de rechtskeuze niet van toepassing is;

Dat ingeval zoals in casu de echtgenoten geen keuze hebben gemaakt, het toepasselijke recht wordt aangegeven door de verwijzingsladder zoals bepaald in artikel 8 van de Verordening;

Dat artikel 8 van de Verordening bepaalt dat de echtscheiding beheerst wordt door het recht van de Staat:

- “a) waar de echtgenoten op het tijdstip van aanhangigmaking van de zaak hun gewone verblijfplaats hebben; of, bij gebreke daarvan,*
- b) waar de echtgenoten hun laatste gewone verblijfplaats hadden, voor zover dat verblijf niet meer dan één jaar vóór de aanhangigmaking van de zaak is geëindigd, en mits een van de echtgenoten op het tijdstip van aanhangigmaking nog in die Staat verblijft; of, bij gebreke daarvan,*
- c) waarvan beide echtgenoten op het ogenblik van de aanhangigmaking van de zaak onderdaan waren; of, bij gebreke daarvan,*
- d) waar de zaak aanhangig wordt gemaakt.”*

Overwegende dat nu appellant zijn vordering tot echtscheiding heeft ingesteld bij dagvaarding uitgebracht op 17 september 2013, voor de toepasselijke beoordelingscriteria de toestand in rekening gebracht dient te worden die gold op deze datum;

Overwegende dat nu op 17 september 2013 appellant zijn gewone verblijfplaats had in België en geïntimeerde haar gewone verblijfplaats had in het Verenigd Koninkrijk, artikel 8, a) van de Verordening niet van toepassing is bij gebreke aan gemeenschappelijk land van gewone verblijfplaats;

Overwegende dat nu geïntimeerde zich in de loop van de maand augustus 2011 in het Verenigd Koninkrijk heeft gevestigd en sindsdien in dat land haar gewone verblijfplaats heeft, terwijl appellant zijn gewone verblijfplaats in België behouden heeft, artikel 8, b) van de Verordening evenmin van toepassing is nu het samen verblijven in een bepaald land, in casu België, meer dan één jaar vóór de aanhangigmaking van de huidige zaak was geëindigd;

Overwegende dat aldus artikel 8, c) van de Verordening in casu toepassing vindt, nu op het ogenblik van de aanhangigmaking van de zaak beide echtgenoten onderdaan van het Verenigd Koninkrijk waren;

Dat nu het toepasselijke recht in casu bepaald dient te worden op basis van artikel 8, c) van de Verordening, artikel 8, d) van de Verordening niet ter zake dienend is, in tegenstelling tot wat appellant voorhoudt;

Overwegende dat, overeenkomstig artikel 15 van de Verordening, ten aanzien van een staat, zoals het Verenigd Koninkrijk, waar betreffende de onderwerpen waarop deze verordening van toepassing is – meer bepaald de echtscheiding – twee of meer rechtsstelsels of regelingen gelden ten aanzien van verschillende categorieën personen, elke verwijzing naar het recht van die staat uitgelegd wordt als een verwijzing naar het rechtsstelsel dat is aangewezen door de in die staat geldende regels, en bij gebreke van zulke regels, het rechtsstelsel of de regeling toegepast wordt waarmee de echtgenoten of een hunner het nauwst verbonden is;

Dat op grond van deze bepaling in casu het echtscheidingsrecht van Engeland en Wales toegepast dient te worden.

4. Aangaande de grond van de zaak

Overwegende dat appellant in ondergeschikte orde de echtscheiding vordert op grond van de Matrimonial Causes Act 1973, Chapter 18, Part I, artikel 1, sectie 2 (a) en (b), nu volgens hem de ontwrichting van het huwelijk van partijen onherstelbaar is ingevolge de buitenechtelijke relatie aangegaan door geïntimeerde die het verder samenleven onmogelijk gemaakt heeft enerzijds, en haar gedrag dat dermate was dat appellant redelijkerwijze niet verder kan blijven leven met haar anderzijds;

Overwegende dat de Matrimonial Causes Act 1973, Chapter 18, Part I, artikel 1 als volgt luidt:

“1) Subject to section 3 below, a petition for divorce may be presented to the court by either party to a marriage on the ground that the marriage has broken down irretrievably.

(2) The court hearing a petition for divorce shall not hold the marriage to have broken down irretrievably unless the petitioner satisfies the court of one or more of the following facts, that is to say—

(a) that the respondent has committed adultery and the petitioner finds it intolerable to live with the respondent; .

(b) that the respondent has behaved in such a way that the petitioner cannot reasonably be expected to live with the respondent”; .

Vertaald uit het Engels:

“1) Overeenkomstig sectie 3 hieronder kan een verzoek tot echtscheiding bij de rechtbank worden ingesteld door elke partij bij het huwelijk op grond dat het huwelijk onherstelbaar ontwricht is;

2) De rechtbank die geadieerd is van een verzoek tot echtscheiding zal het huwelijk niet als onherstelbaar ontwricht beschouwen tenzij de eiser de rechtbank overtuigt van een of meer van de volgende feiten, namelijk:

(a) dat de verweerder overspel gepleegd heeft en de eiser het ondraaglijk vindt om nog met de verweerder samen te leven;

(b) dat de verweerder zich dusdanig gedragen heeft dat van de verzoeker redelijkerwijze niet verwacht kan worden om nog met de verweerder samen te leven”;

Overwegende dat appellant voorhoudt dat geïntimeerde sinds januari 2012 een buitenechtelijke relatie onderhoudt met een collega van de school waar zij werkt, de genaamde C.E., dat hij al geruime tijd twijfels koesterde over de huwelijkstrouw van zijn echtgenote maar dat deze haar overspelige relatie aan hem pas heeft toegegeven in september 2012, dat hij vervolgens ontdekt heeft dat geïntimeerde een reis naar Griekenland had geboekt alwaar zij met haar minnaar verbleef tijdens de maanden juli en augustus 2012, en dat hij nog later het bewijs gevonden heeft dat geïntimeerde zwanger was van haar minnaar maar zij een zwangerschapsonderbreking had ondergaan in mei 2012;

Overwegende dat geïntimeerde op haar beurt niet ontkent dat zij een overspelige relatie heeft gehad, maar dat zij voorhoudt dat deze geenszins aan de basis ligt van de echtscheiding [...];

Dat zij verder voorhoudt dat haar overspelige relatie met de heer C.E. niet startte in januari 2012 maar in mei 2012, en dat deze geduurd heeft tot juli 2012, en dat zij in deze korte periode zwanger bleek te zijn, en dat zij zeer snel besliste dat zij, in de gegeven omstandigheden, de zwangerschap diende af te breken, en dat zij haar zwangerschap heeft afgebroken toen deze vier weken gevorderd was [...];

Dat geïntimeerde verder voorhoudt dat partijen zich in juli 2012 verzoend hebben en dat zij haar relatie met de heer C.E. verbrak en partijen zelfs in huwelijkstherapie gegaan zijn, maar dat zij in september 2012 besliste dat zij de scheiding toch wilde doorzetten [...];

Dat zij verder voorhoudt dat partijen nog in hetzelfde bed geslapen hebben tot einde november 2012, dit is nog tot twee maanden nadat zij – volgens geïntimeerde – besloten uit elkaar te gaan, en appellant pas nadien op een matras in de slaapkamer van de zoon van partijen de nacht doorbracht [...];

Dat geïntimeerde nog aangeeft dat zij in februari 2013 haar relatie met de heer C.E. hernam en ze appellant hiervan op de hoogte bracht, en dat vanaf het moment dat appellant hiervan op de hoogte was, zijn houding veranderde en hij de maand nadien (in maart 2013) besliste om uit de echt te scheiden;

Dat geïntimeerde ten slotte voorhoudt dat appellant “korte tijd later” een relatie begon met mevrouw M.C. met wie hij nog steeds samen is en samenwoont [...];

Overwegende dat het overspel van geïntimeerde voldoende blijkt uit haar eigen ondubbelzinnige bekentenis ervan en haar bekentenis dat zij abortus pleegde toen bleek dat ze van haar minnaar zwanger was;

Dat appellant bovendien het bewijs neerlegt dat geïntimeerde een reis boekte vanuit Londen naar het eiland [...] (Griekenland) van 25 juli 2012 tot 1 augustus 2012 met een “superior double room” in het [...] in [...], en dat op de passagierslijst naast geïntimeerde vermeld staat: “C.E.” [...], hetgeen appellant vernam omdat zijn creditkaart voor de kostprijs van deze reis gedebiteerd werd;

Dat appellant bevestigt dat er een mislukte poging tot verzoening plaatsvond in augustus 2012 - en niet in juli 2012 zoals geïntimeerde beweert - ,waarna partijen uit elkaar gegaan zijn in september 2012 [...];

Overwegende dat appellant aldus overeenkomstig artikel 1, 2 a) van de Matrimonial Causes Act 1973, Chapter 18, Part I, het hof ervan overtuigd heeft dat geïntimeerde overspel gepleegd heeft en dat hij het ondraaglijk vindt om nog met haar samen te leven;

Overwegende dat artikel 2, 1) van de Matrimonial Causes Act 1973, Chapter 18, Part I, bepaalt:
“One party to a marriage shall not be entitled to rely for the purposes of section 1(2)(a) above on adultery committed by the other if, after it became known to him that the other had committed that adultery, the parties have lived with each other for a period exceeding, or periods together exceeding, six months.”;

Vertaald uit het Engels:

“Een partij bij het huwelijk is niet gerechtigd om voor de doeleinden van sectie 1(2)(a) hierboven zich te steunen op het door de andere partij begane overspel indien, nadat het hem bekend werd dat de ander overspel had gepleegd, de partijen met elkaar samengeleefd hebben voor een periode die zes maanden overschrijdt of voor periodes die samen genomen zes maanden overschrijden”;

Overwegende dat er voldoende zwaarwichtige en met elkaar overeenstemmende vermoedens zijn dat appellant de overspelige relatie van zijn echtgenote met de heer C.E. slechts vernomen heeft toen hij op 12 september 2012 het rekeninguittreksel van zijn creditkaart ontving waarop de kosten gedebiteerd waren voor de reis die geïntimeerde met haar minnaar gemaakt had naar Kos in juli/augustus 2012 [...];

Dat geïntimeerde niet bewijst dat partijen nog zouden hebben samengewoond gedurende meer dan zes maanden nadat appellant op de hoogte kwam van haar overspelige relatie, dit is tot minstens tot 12 maart 2013;

Dat geïntimeerde overigens uitdrukkelijk toegeeft dat zij reeds in februari 2013 haar relatie met de heer C.E. hernomen heeft;

Overwegende dat er dan ook redenen zijn om de echtscheiding tussen partijen uit te spreken overeenkomstig artikel 1, 2 a) van de Matrimonial Causes Act 1973, Chapter 18, Part I;

Overwegende dat het niet dienstig is te onderzoeken of de echtscheiding ook nog uitgesproken zou kunnen worden op andere subgronden van artikel 1, 2 van de Matrimonial Causes Act 1973, Chapter 18, Part I.

5. Aangaande de vereffening-verdeling van het huwelijksvermogen

Overwegende dat er reden is om de vereffening-verdeling van het huwelijksvermogen van partijen te bevelen zoals door appellant gevorderd;

Dat er reden is om daartoe notaris V. met studie te [...] aan te stellen zoals door appellant gevraagd en waaromtrent geïntimeerde geen opmerkingen maakt;

Dat er eveneens reden is om de kosten van de vereffening-verdeling ten laste van de massa te leggen zoals door appellant gevraagd en waaromtrent geïntimeerde geen opmerkingen maakt.

6. Aangaande de gerechtskosten

Vorderingen van partijen

Appellant vordert geïntimeerde te veroordelen in de gerechtskosten, te begroten op de kosten van dagvaarding, rolrecht eerste aanleg en hoger beroep en een rechtsplegingsvergoeding zowel in eerste aanleg als in hoger beroep begroot op € 1.320.

Geïntimeerde vordert appelland te veroordelen in de kosten van beide aanleggen, in haar hoofde te begroten op de rechtsplegingsvergoedingen.

Beoordeling door het hof

Overwegende dat de Verordening (EU) Nr. 1259/2010 van de Raad van 20 december 2010 tot nauwere samenwerking op het gebied van het toepasselijke recht inzake echtscheiding en scheiding van tafel en bed geen bepaling kent aangaande het toepasselijk recht inzake de gerechtskosten van de echtscheidingsprocedure;

Dat de regeling van de gerechtskosten en van de veroordeling tot betaling ervan beheerst wordt door het Belgische recht als *lex fori*;

Overwegende dat de echtscheiding naar het recht van Engeland en Wales gesteund is op de onherstelbare ontwrichting van het huwelijk (zie supra onder punt 4), zodat zij procesrechtelijk vergelijkbaar is met de Belgische echtscheiding op grond van onherstelbare ontwrichting;

Overwegende dat overeenkomstig artikel 1258, tweede lid Ger.W. – dat eveneens van toepassing is ingeval zoals in casu de echtscheiding door het hof van beroep wordt uitgesproken – , behoudens andersluidende overeenkomst (die *in casu* ontbreekt) elke partij de eigen gerechtskosten draagt, maar dat de rechter er anders over kan beslissen rekening houdend met alle omstandigheden van de zaak;

Overwegende dat in casu gelet op het door geïntimeerde minstens sinds mei 2012 gepleegde overspel, er reden is om daar anders over te beslissen in de zin van artikel 1258, tweede lid Ger.W., en om geïntimeerde te veroordelen in de gerechtskosten van eerste aanleg en van het hoger beroep, begroot zoals door appelland gevorderd.

OM DEZE REDENEN,

HET HOF, 42e KAMER (FAMILIEKAMER),

RECHTSPREKEND NA TEGENSPRAAK,

Gelet op artikel 24 van de wet van 15 juni 1935 betreffende het gebruik der talen in gerechtszaken,

Verklaart het hoger beroep ontvankelijk en gedeeltelijk gegrond als volgt:

Hervormt het bestreden vonnis van 23 december 2014, behoudens in zoverre het oordeelt dat de gedinginleidende dagvaarding van 17 september 2013 niet nietig is;

Opnieuw rechtsprekend over het overige:

Zegt voor recht dat de Belgische gerechten internationaal bevoegdheid hebben om kennis te nemen van de door appellant ingestelde echtscheidingsvordering;

Verder rechtsprekend op grond van de devolutieve werking van het hoger beroep:

Spreekt de echtscheiding uit op grond van artikel 1, 2 a) van de Matrimonial Causes Act 1973, Chapter 18, Part I (Engeland en Wales) tussen:

S.P., geboren te [...] (Verenigd Koninkrijk) op [...] 1967, van Britse nationaliteit,
en:

B.L., geboren te [...] (Verenigd Koninkrijk) op [...] 1973, van Britse nationaliteit,
Gehuwd te [...] (Verenigd Koninkrijk) op [...] 1995;

Verstaat dat overeenkomstig artikel 1275, § 2, eerste lid Ger.W. de griffier het beschikkende gedeelte van huidig arrest, nadat het in kracht van gewijsde zal zijn getreden, zal overmaken aan de ambtenaar van de burgerlijke stand van Brussel;

Beveelt de vereffening-verdeling van het huwelijksvermogen van partijen;

Verwijst overeenkomstig artikel 1210, § 1, eerste lid Ger.W. de partijen naar notaris P.V., [...] te [...] als notaris-vereffenaar;

Legt de kosten van de vereffening-verdeling ten laste van de massa;

Veroordeelt geïntimeerde in de gerechtskosten van eerste aanleg en van het hoger beroep, begroot:

- in hoofde van appellant op:
 - betekening en rolrecht eerste aanleg: € 425,62;
 - rechtsplegingsvergoeding eerste aanleg: € 1.320;
 - rolrecht hoger beroep: € 210;
 - rechtsplegingsvergoeding hoger beroep: € 1.320;
- in hoofde van geïntimeerde:
nihil.

Aldus gevonnist en uitgesproken in openbare terechtzitting van de 42ste kamer, familiekamer van het Hof van Beroep te Brussel op 15 december 2015.

Waar aanwezig waren :

P. Senaeve, voorzitter,

D. Degreef, raadsheer,

V. Aelbrecht, raadsheer,

H. Coeymans, griffier.

Cour d'appel Liège, arrêt du 12 juin 2017

Filiation – Manque de l'acte de naissance – Congo – Jugement tenant lieu d'acte de naissance – Article 46 CC (ancienne version) – Article 47 CC (ancienne version) – L'établissement de maternité – Test génétique

Afstamming – Ontbrekende geboorteakte – Congo – Vonnis als ontbrekende geboorteakte – (oud) Artikel 46 BW – (oud) Artikel 47 BW – Vaststelling moederschap – DNA-test

En cause de :

N.R., domiciliée a 4800 Verviers, [...] appelante,

comparaissant en personne assistée de Maître Clement Jérôme, avocat à 4800 Verviers, avenue de Spa, 46

Vu les feuilles d'audiences des 18 avril 2017, 8 mai 2017 et de ce jour

Après en avoir délibéré :

Vu l'arrêt du 26 octobre 2016 ;

Vu les conclusions et le dossier de la partie appelante;

L'appelant entend voir prononcer un arrêt supplétif d'acte d'état civil pour son fils N.B. sur la base des articles 46 et 47 du Code civil afin de voir acter le lien de filiation l'unissant à son enfant.

Par arrêt du 26 octobre 2016, la cour rappelle que dans la mesure où la demande n'est relative qu'à un jugement supplétif, mais non déclaratif d'état civil, il suffit de vérifier si l'appelante se trouve dans l'impossibilité de se procurer cet acte de naissance et que le lien de filiation est patent.

Cet arrêt considère que l'impossibilité de se procurer un acte de naissance est suffisamment établie.

Il estime enfin que les éléments produits quant à la filiation sont insuffisants de sorte qu'il y a lieu de recourir à l'expertise sanguine et, en conséquence, avant dire droit, il désigne en qualité d'expert le docteur A.A. avec mission de procéder à des prélèvements ADN sur l'appelante et N.B., de procéder à leur analyse et de dire la probabilité de maternité de N.R. par rapport à N.B.

L'expert a déposé son rapport le 23 février 2017 et conclut : « *Sachant qu'un enfant hérite de la moitié du matériel génétique de sa mère, nous voyons que Madame N.R. est la maman biologique de l'enfant N.B. avec une probabilité de 99,9999 %* ».

Il en résulte que N.B. est le fils de l'appelante et il convient dès lors de prononcer, sur la base des articles 46 et 47 du Code civil un arrêt supplétif non déclaratif d'état civil.

Compte tenu des motifs qui précèdent, tous autres moyens invoqués par les parties apparaissent inutiles ou non pertinents pour la solution à donner au litige.

PAR CES MOTIFS,

Vu l'article 24 de la loi du 15 juin 1935,

LA COUR,

Entendu madame Brigitte Goblet, substitut du procureur général, en son avis donné à l'audience du 8 mai 2017,

Statuant contradictoirement,

Dit y avoir lieu de suppléer à l'absence de production de l'acte de naissance de l'enfant N.B. par la présent arrêt non déclaratif d'état;

En conséquence, constate que :

Le [...] 2000, à une heure inconnue, est né à [...] (Rép. Dém du Congo),
N.B., de N.R., née le [...] a [...] (Rép. Dém du Congo).

Délaisse les dépens à charge de l'appelante.

Ainsi jugé et délibéré par la 10ème chambre C de la cour d'appel de Liège, où siégeait Monsieur Robert Gerard, conseiller faisant fonction de président, et prononcé en chambre du conseil à l'audience du 12 juin 2017 par Monsieur Robert Gerard, conseiller faisant fonction de président, avec l'assistance du greffier Monsieur Denys Deramaix.

Cour d'appel Liège, arrêt du 26 octobre 2016

Filiation – Compétence internationale – Manque de l'acte de naissance – Congo – Jugement tenant lieu d'acte de naissance – Article 46 CC (ancienne version) – Article 47 CC (ancienne version) – Article 32 CODIP – L'établissement de maternité

Afstamming – Internationale bevoegdheid – Ontbrekende geboorteakte – Congo – Vonnis als ontbrekende geboorteakte – (oud) Artikel 46 BW – (oud) Artikel 47 BW – Artikel 32 WIPR – Vaststelling moederschap

En cause de :

N.R. domiciliée à 4800 Verviers, [...]
partie appelante,

présente et assistée de Maître Clement Jérôme, avocat à 4800 Verviers, avenue de Spa, 46

Vu les feuilles d'audiences des 10-11-2015, 07-03-2016, 12-09-2016, 10-10-2016, 24-10-2016 et de ce jour

Après en avoir délibéré :

Vu la requête déposée le 12 octobre 2015 par laquelle N.R. interjette appel du jugement prononcé le 14 septembre 2015 par le tribunal de première instance de Liège, division Verviers, sur requête unilatérale;

Vu les conclusions et le dossier déposés par l'appelante et les pièces déposées par le Ministère Public;

Entendu l'appelante et son conseil et le Ministère public en son avis à l'audience du 12 septembre 2016;

I. Objet de l'appel

Les faits de la cause ont été exactement énoncés par le premier juge à l'exposé duquel la cour se réfère. Il suffit de rappeler que l'appelante entend voir prononcer un arrêt supplétif d'acte d'état civil pour son fils N.B. sur base des articles 46 et 47 du Code civil afin de voir acter le lien de filiation l'unissant à son enfant.

Le premier juge a rejeté la demande en tant que basée sur l'article 46 du Code civil interprété de manière extensive et a rejeté la demande subsidiaire tendant à un jugement déclaratif d'état civil au motif que l'appelante n'établit nullement s'être trouvée dans l'impossibilité de se procurer l'acte de naissance de son fils N.B. dans son pays d'origine, ce que l'appelante critique.

II. Discussion

1. Les tribunaux belges sont compétents en vertu de l'article 32 du Code de droit international privé, s'agissant d'une demande concernant l'état d'une personne et celle-ci ayant sa résidence habituelle en Belgique, plus précisément à Verviers, ce qui justifie la compétence du tribunal de Liège.

2. Bien qu'originaire de l'enclave angolaise de Cabinda en RDC, l'appelante a indiqué que son fils N.B. était né à [...] (RDCongo). Elle ne produit aucune preuve de la filiation de N.B. et sollicite d'ailleurs à titre subsidiaire une analyse sanguine afin de prouver le lien de filiation.

Néanmoins la demande de l'appelante est d'emblée recevable dès lors qu'elle démontre qu'elle est une partie intéressée à la demande de transcription en tant que personne responsable de l'enfant mineur qui est arrivé en même temps qu'elle en Belgique et porte le même nom qu'elle depuis son arrivée, outre toutes les apparences de la maternité démontrées par les nombreux témoignages circonstanciés qu'elle produit à l'appui de sa demande. S'agissant d'un jugement supplétif non déclaratif d'état civil, il n'apparaît pas nécessaire de recourir à l'expertise sanguine au stade de la recevabilité.

3. Il convient de noter que la preuve de l'absence d'acte de naissance n'est pas démontrée si l'enfant est né à Kinshasa. Aucune recherche ne semble avoir été faite auprès des autorités du lieu de naissance de l'enfant pour vérifier ce qu'il en est. L'interpellation des autorités cabindaises n'est pas pertinente dès lors que l'enfant n'est pas né dans ce pays.

L'article 46 du Code civil énonce que « *lorsqu'il n'aura pas existé de registres, ou qu'ils seront perdus, la preuve en sera reçue tant par titres que par témoins; et dans ces cas, les mariages, naissances et décès, pourront être prouvés tant par les registres et papiers émanés des pères et mères décédés, que par témoins* ».

L'article 47 du Code civil énonce : « *Le jugement en force de chose jugée suppléant à l'absence d'acte d'état civil mais non déclaratif d'état peut être produit devant toute autorité requérante, par toute personne établissant qu'elle se trouve toujours dans l'impossibilité de se procurer l'acte d'état civil concerné et pour autant que l'exactitude des données qu'il contient ne soit pas réfutée.* »

La demande de l'appelante vise à créer pour son fils un état provisoire d'état civil dans la mesure où elle se dit dans l'impossibilité de se procurer l'acte de naissance de son fils. Elle ne demande pas un jugement déclaratif d'état civil mais un jugement supplétif au sens de l'article 47 du Code civil.

Le premier juge a opté pour une application restrictive de l'article 46 du Code civil en décidant qu'il n'est pas possible pour une juridiction belge de constituer un acte qui ne devrait se trouver que dans les registres d'un pays étranger soit donc relatif à une personne qui n'a pas la nationalité belge.

La cour ne partage pas cet avis estimant que cette procédure est applicable pour toute personne, même de nationalité étrangère, concernée par une inscription dans un registre de l'état civil. Cette conception extensive a été admise en doctrine et en jurisprudence à différentes reprises pour des personnes étrangères, l'exposé des motifs de la loi ne limitant pas cette procédure aux seuls ressortissants belges.

Dans la mesure où la demande n'est relative qu'à un jugement supplétif, mais non déclaratif d'acte d'état civil, il suffit de vérifier si l'appelante se trouve bien dans l'impossibilité de se procurer cet acte de naissance et que le lien de filiation est patent.

4. L'appelante est originaire de l'enclave de Cabinda et donc de nationalité angolaise. Elle soutient cependant qu'elle a mis son fils au monde à Kinshasa. Or la République Démocratique du Congo ne fait pas partie des états pour lesquels l'impossibilité de se procurer un acte d'état civil est présumée en raison d'un état de guerre. Selon la composition de ménage, elle vit seule en Belgique avec ses trois enfants, dont deux encore en bas âge qu'elle élève avec N.B. à Verviers. Elle ne dispose que de faibles ressources tirées de son travail pour les 'Titres services'. La situation en RDC quant aux actes de l'état civil de Kinshasa est problématique, seuls 50 pour 100 des registres semblant répondre aux conditions légales [...].

Il en résulte que même si elle en avait les moyens matériels, l'appelante n'a nullement l'assurance, en tant qu'Angolaise, d'obtenir l'acte de naissance de N.B. en se déplaçant à Kinshasa. Elle a encore moins la possibilité d'introduire une procédure en obtention d'un jugement supplétif devant le tribunal de grande instance de Kinshasa, ce qui impliquerait de nombreux frais qu'elle ne peut assumer, bénéficiant de l'aide juridique gratuite. En Angola, sa situation est précaire en raison de son appartenance au front de libération de l'Etat du Cabinda. L'impossibilité de se procurer un acte de naissance est donc suffisamment établie.

5. N.B. est enregistré à la commune de Verviers sur le registre des étrangers, et y est mentionné comme non apparenté, bien que d'autres documents administratifs le désignent comme fils de N.R., au même titre que B. et A. Il bénéficie d'un titre de séjour belge et d'un n° d'identification au registre national sous ce nom. La preuve de l'arrivée de l'appelante en Belgique en même temps que N.B. le 7 janvier 2006 est apportée par l'annexe 26 [...]. Elle dépose les pièces utiles et les témoignages démontrant qu'elle se comporte en tant que mère de N.B., payant ses frais scolaires et ses soins de santé et étant reconnue comme telle par le SPF Finances qui considère N.B. comme personne à charge et délivre pour lui des allocations familiales.

Ces éléments de crédibilité quant à la filiation apparaissent cependant insuffisants pour établir le lien biologique en manière telle qu'il apparaît nécessaire de recourir à l'expertise sanguine afin de conforter les éléments de preuve.

Avant de prononcer un arrêt supplétif non déclaratif d'état civil,- arrêt qui pourra être produit devant toute autorité par l'appelante pour autant qu'elle se trouve toujours dans l'impossibilité de se procurer l'acte de l'état civil concerné et pour autant que l'exactitude des données qu'il contient ne soit pas réfutée -, la cour ordonne donc une mesure d'expertise telle qu'elle sera précisée au dispositif du présent arrêt.

L'appelante bénéficiant de l'aide juridique de deuxième ligne, la cour lui octroie le bénéfice de l'assistance judiciaire à cette fin.

PAR CES MOTIFS

Vu l'article 24 de la loi du 15 juin 1935 sur l'emploi des langues en matière judiciaire,

Entendu madame le Substitut Nadia Laouar, déléguée auprès du Parquet général de Liège, en son avis verbal;

La cour, statuant contradictoirement.

Vu les articles 46 et 47 du code civil,

Dit l'appel recevable;

Avant dire droit,

Désigne en qualité d'expert le Docteur A.A., Institut de médecine légale, [...], 4020 Liège, lequel serment prêté conformément à la loi, aura pour mission, de :

- convoquer N.R. et N.B., domiciliés [...] à 4800 Verviers et de procéder sur eux, après s'être assuré de leur consentement, à un prélèvement permettant l'analyse ADN,
- procéder à l'analyse ADN des échantillons ainsi prélevés et de dire la probabilité de maternité de N.R. par rapport à N.B.,
- du tout, faire rapport écrit et motivé, à déposer dans les quatre mois de la notification de sa mission, ce délai ne commençant à courir que le jour où la provision est constituée par le greffe.

Dit que les frais d'expertise sont couverts par l'assistance judiciaire.

Fixe la provision à 750 euros et dit que le greffe libérera la provision dès le dépôt du rapport.

Dit que la mission sera notifiée à l'expert par le greffe conformément à l'article 972 du Code judiciaire.

Renvoie la cause au rôle et réserve les dépens.

Ainsi jugé et délibéré par la 10ème chambre de la cour d'appel de Liège, où siégeait Madame Cécile Dumortier, conseiller faisant fonction de président, et prononcé en audience publique du 26 octobre 2016 par madame Cécile Dumortier, conseiller faisant fonction de président, avec l'assistance du greffier madame Laurence Pirard.

Familie rechtbank Antwerpen (afd. Antwerpen), vonnis 17 juni 2019

Afstamming – Ontbrekende geboorteakte – Tibet – Vonnis als ontbrekende geboorteakte – Artikel 46 BW (oud) – Artikel 47 BW (oud) – Artikel 26 BW – Artikel 27 BW – Artikel 5 WBN

Filiation – Manque de l’acte de naissance – Tibet – Jugement tenant lieu d’acte de naissance – Article 46 CC (ancienne version) – Article 47 CC (ancienne version) – Article 26 CC – Article 27 CC – Article 5 CNB

Gezien voorgaand verzoekschrift op 11 maart 2019 aangeboden door meester P. Janssens, advocaat, kantoorhoudende te 2060 Antwerpen, Duboisstraat 43, voor en namens :

T.D., geboren op [...] 1992 te [...] Tibet, wonende te 2170 Merksem, [...], met rijksregisternummer [...].

I. Procedure

De rechtbank heeft onder meer kennis genomen van:

- het inleidende verzoekschrift neergelegd ter griffie op 11 maart 2019,
- het schriftelijk advies van het Openbaar Ministerie van 19 april 2019,
- de door verzoekende partij en het openbaar ministerie neergelegde stukken.

Ter zitting van 20 mei 2019 werd verzoekende partij gehoord in raadkamer. H. De Vrij, substituut procureur des konings, verleende mondeling advies, waarop niet werd gerepliceerd.

De wet op het taalgebruik in gerechtszaken is nageleefd.

II. Situering van het geschil - vordering

Verzoekster werd geboren op [...] 1992 te [...] Tibet.

Bij verzoekschrift neergelegd op 11 maart 2019 vraagt zij om een vonnis uit te spreken dat geldt als vervangende geboorteakte. Zij geeft aan dit verzoek te richten aan de rechtbank omdat zij de Belgische nationaliteit wenst te bekomen.

III. Beoordeling

Art. 5 Wetboek Belgische nationaliteit (hierna WBN) voorziet in een regeling voor wie in de onmogelijkheid verkeert om zich een geboorteakte te verschaffen in het kader van de procedures om de Belgische nationaliteit te verwerven. Het gaat om een trapsgewijs systeem waarbij in eerste instantie een akte van bekendheid kan worden voorgelegd en indien ook dit niet mogelijk is een beëdigde verklaring waartoe machtiging werd verleend door de rechtbank.

Verzoekster heeft geen gebruik gemaakt van deze regeling.

Zij beroept zich op de bepalingen van art. 46 en volgende van het Burgerlijk Wetboek zoals die op het moment dat het verzoekschrift werd neergelegd van toepassing waren.

Overeenkomstig het toenmalige art. 46 en 47 BW kan een vonnis een ontbrekende akte van burgerlijke stand vervangen wanneer er geen registers hebben bestaan of wanneer de registers verloren gegaan zijn. Het bewijs van de feiten opgenomen in de akten is toegestaan zowel door bescheiden als door getuigen.

Het vonnis dat de akte van burgerlijke stand vervangt, kan voor elke overheid worden overgelegd door ieder die aantoont dat hij nog steeds in de onmogelijkheid verkeert om zich de betrokken akte van burgerlijke stand te verschaffen voor zover de juistheid van de gegevens die het bevat niet wordt weerlegd.

Een vonnis dat een akte van burgerlijke stand vervangt kan dus, in tegenstelling tot de regeling voorzien in art. 5 WBN in gelijk welke procedure worden aangewend onder de voorwaarden voorzien in het toenmalige artikel 46 en 47 BW. De huidige artikelen 26 en 27 BW voorzien in een gelijkaardige regeling.

Verzoekster is geboren in [...] in de provincie [...] in het Chinese gedeelte van Tibet op [...] 1992.

Op 27 juli 2012 heeft de Indische ambassade in Kathamandu (Nepal) haar een 'Special entry permit for people of Tibetan origin' uitgereikt, waarmee ze naar India kon reizen. Ze is op 19 maart 2014 met een Indisch reispaspoort voorzien van een Belgisch visum gezinshereniging in België aangekomen. Verzoekster is in de onmogelijkheid om naar China terug te keren om een geboorteakte te bekomen, gelet op de houding van China ten aanzien van de Tibetaanse bevolking. Om dezelfde reden kan aangenomen worden dat zij zich niet kan richten tot de diplomatieke vertegenwoordiging in België.

Er bestaat geen enkele twijfel over de identiteit van verzoekster. Aangezien in Tibet geen onderscheid gemaakt wordt tussen de voornaam en de familienaam, dienen de beiden namen van verzoekster aanzien te worden als voornaam en heeft zij geen familienaam, zoals ook vermeld op haar Indiaas paspoort.

Het verzoek kan worden ingewilligd.

IV. Beslissing

De rechtbank stelt vast dat de wet op het taalgebruik in gerechtszaken is nageleefd.

Het verzoek wordt ontvankelijk en gegrond verklaard.

De rechtbank zegt voor recht dat dit vonnis geldt als geboorteakte van:

Het kind:

Naam: XXX
Voornamen: T.D.
Geslacht: vrouwelijk
Geboortedatum: [...] 1992
Geboorteplaats: [...]

Met als vader:

Naam: XXX
Voornamen: D.

Met als moeder:

Naam: XXX
Voornamen: L.

De rechtbank beveelt de bekendmaking van het vonnis overeenkomstig art. 35 § 3 BW.

Veroordeelt verzoekende partij tot betaling van het rolrecht van 165 euro aan de FOD Financiën, na uitnodiging hiertoe.

De kosten worden ten laste van verzoekster gelaten.

Dit vonnis werd uitgesproken op zeventien juni tweeduizend negentien in raadkamer van de Kamer AF1, die samengesteld was uit:

A. Wynants, rechter,
S. Vandromme, eerste substituut procureur des Konings,
A. Rasschaert, griffier.

Familierechtbank Antwerpen (afd. Antwerpen), vonnis 27 mei 2019

*Erkenning – Verstoting – Marokko – Artikel 127 WIPR – Oud artikel 570 Ger.W.
– Concrete omstandigheden – Openbare orde – Erkenning van de verstoting*

*Reconnaissance – Répudiation – Maroc – Article 127 CODIP – Ancien article 570
C. jud. – Circonstances concrètes – Ordre public – Reconnaissance de la
répudiation*

Gezien voorgaand verzoekschrift op 6 november 2018 aangeboden door meester S. Peeters, advocaat, kantoor houdende te 2000 Antwerpen, Violetstraat 48, voor en namens:

B.B. (volgens verzoekschrift B.B.),
geboren te [...] (Marokko) op [...] 1946, wonende te 2060 Antwerpen,[...], met rijksregisternummer [...],

toegelaten tot het voordeel der kosteloze rechtsbijstand bij beschikking van het bureau voor rechtsbijstand van deze rechtbank dd. 21 augustus 2018.

Gelet op het verzoekschrift tot vrijwillige tussenkomst neergelegd op 21 februari 2019 door meester S. Peeters, advocaat, voornoemd, voor en namens:

N.R.
geboren te [...] (Marokko) op [...] 1960 en wonende te 2600 Berchem (Antwerpen), [...], met rijksregisternummer [...].

I. Procedure

De rechtbank heeft onder meer kennis genomen van:

- het verzoekschrift, neergelegd ter griffie op 6 november 2018, namens B.B.,
- het verzoekschrift tot vrijwillige tussenkomst, neergelegd ter griffie op 21 februari 2019 namens N.R.,
- het schriftelijk advies opgesteld door S. Vandromme, Procureur des Konings, op 6 maart 2019,
- de neergelegde stukken.

Ter zitting van 6 mei 2019 werden verzoekende partij en vrijwillig tussengekomen partij gehoord.

Het openbaar ministerie verleende mondeling advies, waarop niet werd gerepliceerd.

De wet op het taalgebruik in gerechtszaken werd nageleefd.

II. Verzoek

Het verzoekschrift beoogt de erkenning van de ontbinding van het huwelijk van 1976 van verzoeker met vrijwillig tussengekomende partij, hetgeen gebeurde bij een Marokkaanse akte van verstoting van 5 augustus 1986.

Zowel het huwelijk als de echtscheiding werden overgeschreven in de registers van burgerlijke stand.

De Rijksdienst voor Sociale Zekerheid van Zelfstandigen erkent de echtscheiding echter niet.

Verzoeker heeft bij toepassing van artikel 570 Ger.W. een procedure aanhangig gemaakt middels een verzoekschrift neergelegd ter griffie op 6 november 2018 en vordert om de echtscheiding van 5 augustus 1986 te erkennen.

Bij verzoekschrift neergelegd ter griffie op 27 februari 2019 is N.R. vrijwillig in de procedure tussengekomen.

III. Beoordeling

Overeenkomstig art. 127 Wetboek Internationaal Privaatrecht (hierna WIPR) zijn de bepalingen van dit Wetboek niet van toepassing, aangezien de akte dateert van voor de inwerkingtreding van dit wetboek.

Derhalve dient art. 570 Ger.W. toegepast te worden, zoals dit ten tijde van het opstellen van de buitenlandse akte bestond.

Overeenkomstig het toenmalige artikel 570 Ger.W. doet de rechtbank van eerste aanleg uitspraak over de vordering tot uitvoerbaarverklaring van de beslissingen in burgerlijke zaken gewezen door buitenlandse rechters. De rechter dient hierbij na te gaan of de beslissing niet in strijd is met de Belgische openbare orde of met de regels van het Belgisch publiek recht, of de rechten van verdediging geëerbiedigd werden, of de vreemde rechter niet enkel wegens de nationaliteit van verzoeker bevoegd is, of de beslissing in kracht van gewijsde gegaan is overeenkomstig het buitenlands recht en of de overgelegde uitgifte van de beslissing voldoet aan de voorwaarden gesteld voor haar authenticiteit.

Op dat moment was er niet voorzien in een exequaturprocedure voor vonnissen aangaande de staat en bekwaamheid van personen, omdat er geen dwanguitvoering nodig was. Zij werden in principe de plano erkend, maar er diende wel telkens een controle te gebeuren of voldaan was aan de voorwaarden van art. 570 Ger.W.

Een zuivere verstoting naar Marokkaans recht is een procedure waarbij een man eenzijdig laat noteren dat hij zijn vrouw verstoten heeft. De vrouw wordt niet betrokken in deze procedure. Om deze reden kunnen dergelijke beslissingen in beginsel niet erkend worden in de Belgische rechtsorde. Toch dient er rekening te worden gehouden met de concrete omstandigheden.

(zie in deze zin waar de rechtbank zich bij aansluit Cass. 29 april 2002, S.01.0035.F, *Arr. Cass.* 2002, 1144, concl. J. Leclercq.)

Het openbaar ministerie wijst op volgende concrete elementen:

- Hoewel beide echtgenoten op het moment van de echtscheiding in België woonden, ging het om de ontbinding van een huwelijk dat in Marokko was afgesloten en hadden zij beiden de Marokkaanse nationaliteit. De ontbinding van een huwelijk op deze wijze was toendertijd perfect normaal binnen de eigen cultuur van beide echtgenoten.
- De rechten van verdediging van de vrouw werden weliswaar niet geëerbiedigd, maar zij had zich duidelijk geen bezwaar tegen de ontbinding van het huwelijk, zoals zij ook bevestigt in het kader van deze procedure.
- Er waren meerdere aanknopingspunten met Marokko, zodat de Marokkaanse rechter zich niet uitsluitend op basis van de nationaliteit van verzoeker bevoegd verklaard heeft.

- De beslissing heeft duidelijk kracht van gewijsde, hiervan wordt niet alleen een attest bijgebracht, maar in de huwelijksakte van het tweede huwelijk van Bouchra Khalaf wordt ook vermeld dat hij gescheiden is.
- Er zijn geen redenen om eraan te twijfelen dat er een probleem zou zijn met de authenticiteit van de akte overeenkomstig het Marokkaans recht.

De Marokkaanse akte is ook zonder problemen erkend door de ambtenaar van burgerlijke stand die ze heeft overgeschreven in zijn registers en die ook het tweede huwelijk van verzoeker heeft overgeschreven, hetgeen uiteraard niet mogelijk was zonder de erkenning van de ontbinding van het eerste huwelijk.

In deze zaak is het Openbaar Ministerie van oordeel dat het zou botsen met de Belgische openbare orde om na 30 jaar de geldigheid van de verstoting en bij gevolg ook het tweede huwelijk van verzoeker onderuit te halen, zodat het verzoek kan ingewilligd worden.

De rechtbank kan zich bij dit standpunt aansluiten om de hierboven aangehaalde redenen.

Bijgevolg acht de rechtbank het verzoek tot erkenning van de akte van herroepelijke echtscheiding op 6 augustus 1986 opgemaakt bij de rechtbank van eerste aanleg te [...] ontvankelijk en gegrond.

IV. Beslissing

De rechtbank stelt vast dat de wet op het taalgebruik in gerechtszaken is nageleefd en verwerpt verdere en strijdige middelen.

Het verzoek wordt ontvankelijk en gegrond in de volgende mate:

De rechtbank zegt voor recht dat elke Belgische overheid, de akte van herroepelijke echtscheiding op 6 augustus 1986 opgemaakt bij de rechtbank van eerste aanleg te [...] (Marokko) dient te erkennen, inzonderheid de Rijksdienst voor pensioenen en het Rijksinstituut voor de sociale verzekeringen der zelfstandigen.

De kosten worden ten laste van verzoeker gelegd.

Dit vonnis werd uitgesproken op zeventwintig mei tweeduizend negentien in raadkamer van de Kamer AF1, die samengesteld was uit:

- A. Wynants, rechter,
- H. De Vrij, substituut procureur des Konings,
- A. Rasschaert, griffier.

Familie rechtbank Antwerpen (afd. Antwerpen), vonnis 6 februari 2019

Nationaliteit – Article 5 WBN – Ontbrekende geboorteakte – Somalië – Akte van bekendheid – Twijfelachtige identiteit en herkomst

Nationalité – Article 5 CNB – Manque de l’acte de naissance – Somalie – Acte de notoriété – Identité et provenance douteuse

Inzake:

de heer **M.H.**,
geboren te [...] (Somalië) op [...] 1984 en wonende te 2200 Herentals, [...],

hebbende als raadsman meester Johan Thoen, advocaat, kantoor houdende te 9100 Sint-Niklaas, Grote Markt 61 bus 31.

I. Procedure:

De rechtbank heeft onder meer kennis genomen van:

- de akte van bekendheid opgesteld door de vrederechter van het zesde kanton te Antwerpen op 2 november 2016,
- het schriftelijk negatief advies van mevrouw H. De Vrij, substituut procureur des Konings, dd. 1 juni 2017, waarop door verzoeker schriftelijk werd gerepliceerd,
- de stukken.

Gehoord verzoeker en zijn raadsman op de zitting van 2 januari 2019 in raadkamer.

Gehoord de heer Steven Vandromme, eerste substituut van de procureur des Konings, in zijn mondeling advies op de zitting van 2 januari 2019, waarop werd gerepliceerd.

II. Verzoek:

Verzoeker vraagt, conform artikel 5, § 3 van het Wetboek van de Belgische nationaliteit, de homologatie van de akte van bekendheid, opgesteld door de vrederechter van het zesde kanton te Antwerpen op 2 november 2016, en ondergeschikt machtiging om een beëdigde verklaring af te leggen, zoals voorzien in artikel 5, § 4 van het Wetboek van de Belgische nationaliteit.

III. Beoordeling:

Verzoeker wenst een naturalisatieprocedure in te leiden.

Hij houdt voor geen geboorteakte te kunnen bekomen en in de reële onmogelijkheid te verkeren om een gelijkwaardig document voor te leggen, afgegeven door de diplomatieke of consulaire overheid van zijn geboorteland.

Overeenkomstig artikel 5 van het Wetboek van de Belgische nationaliteit werd een akte van bekendheid opgesteld.

Een akte van bekendheid, opgemaakt in functie van artikel 5 van het Wetboek van de Belgische nationaliteit, is een akte verleden voor een openbaar ambtenaar waarin personen verklaren dat bepaalde feiten algemeen bekend zijn. De akte heeft tot doel een openbaar geschrift te vervangen dat onmogelijk kan voorgelegd worden. Eventueel kan een machtiging worden verleend om een beëdigde verklaring af te leggen in de zin van artikel 5, § 4 van het Wetboek van de Belgische nationaliteit, indien voldoende blijkt dat de betrokkene in de onmogelijkheid verkeert zich een valabele akte van bekendheid te verschaffen.

Het betreffen uitzonderingen op de regel dat alleen akten van de burgerlijke stand het wettelijk en onbetwistbaar bewijs inzake de staat van de personen leveren.

De primaire voorwaarde om in aanmerking te komen voor deze uitzonderingen is het bewijs dat men geen geboorteakte kan bekomen en dat men in de reële onmogelijkheid verkeert om een gelijkwaardig document voor te leggen, afgegeven door de diplomatieke of consulaire overheid van zijn geboorteland, minstens daartoe zware moeilijkheden ondervindt.

De rechtbank heeft in dat verband een beoordelingsmarge en is naargelang de omstandigheden niet gehouden op het verzoek in te gaan. Dit kan het geval zijn wanneer de verklaringen van de verzoeker omtrent zijn identiteit en afkomst ongeloofwaardig zijn en het verzoek derhalve niet rechtmatig lijkt. (Cass. 13 oktober 2011, nr. C.10.0397.N).

Het vervangen van een geboorteakte door een akte van bekendheid of door een beëdigde verklaring kan aldus in principe slechts worden toegestaan in zoverre de beweerde identiteit van de betrokkene door stukken wordt bevestigd, ongeacht of het verzoek wordt gedaan met het oog op een aanvraag tot naturalisatie of in functie van een voorgenomen huwelijk. Er moet met andere woorden een begin van bewijs zijn van de ware identiteit van de verzoeker (vgl. Cass. 13 oktober 2011, nr. C.10.0397.N).

De rechtbank stelt vast dat verzoeker er niet in slaagt zijn identiteit aannemelijk te maken.

Verzoeker deed op 30 juni 2008 een eerste asielaanvraag en werd in dat verband gehoord door het CGVS. De asielaanvraag werd op 2 oktober 2008 afgewezen op basis van een uitvoerige motivering aangaande de beperkte geografische kennis en de beperkte algemene kennis van het Somalisch clansysteem, wat tot de conclusie leidde dat verzoeker er niet in slaagde zijn Somalische afkomst aannemelijk te maken [...].

Verzoeker maakte bovendien kennelijk gebruik van valse papieren, meer bepaald een Somalische geboorteakte (waarvan hij de valsheid erkent, [...]) en een Somalisch paspoort [...] en is dan slecht gekomen om thans om soepelheid te vragen bij de beoordeling van zijn aanspraken. Zijn geloofwaardigheid wordt er bovendien ernstig door aangetast.

Het beweerde gebrek aan medewerking van de Somalische ambassade wegens zijn ethnische afkomst wordt niet aannemelijk gemaakt, laat staan bewezen. Er bevinden zich in het dossier slechts twee brieven van zijn vorige raadsman aan de ambassade. De eerste van 22 februari 2017 werd niet afgehaald. Op de tweede van 28 maart 2017 is blijkbaar een verhoor of onderhoud gevolgd op de ambassade op 2 november 2017, blijkbaar zonder gunstig gevolg, zogenaamd omdat verzoeker geen Somalisch zou spreken. Enig bewijs van de reden van de afwijzing ligt niet voor. Er is blijkbaar ook geen contact meer geweest met de ambassade sindsdien. Volgens de inventaris van het dossier van verzoeker zou er een "schrijven ambassade Somalië te Brussel d.d. 2/11/2017" zijn [...], doch dit wordt niet voorgelegd.

De bijgebrachte verklaringen zijn niet van aard de twijfels omtrent de identiteit en afkomst van verzoeker weg te nemen.

Zijn identiteitsgegevens worden aldus onvoldoende gestaafd.

Het is aldus zelfs niet mogelijk na te gaan of de primaire voorwaarde om in aanmerking te komen voor de uitzonderingen zoals hoger aangehaald, vervuld is.

Het verzoek wordt afgewezen.

OM DEZE REDENEN,

DE RECHTBANK,

Stelt vast dat de wet op het taalgebruik in gerechtszaken is nageleefd.

Alle verdere en strijdige middelen verwerpend.

Verklaart het verzoek toelaatbaar, doch ongegrond.

Legt de kosten ten laste van verzoeker.

Dit vonnis werd uitgesproken op zes februari tweeduizend negentien in openbare zitting van de Kamer AF2, die samengesteld was uit:

H. Smeyers, rechter

C. Lemmens, griffier

S. Vandromme, eerste substituut-procureur des Konings

Familie rechtbank Antwerpen (afd. Antwerpen), vonnis 1 oktober 2018

Nationaliteit – Article 5 WBN – Ontbrekende geboorteakte – Eritrea – Subsidiar beschermingsstatuut – Akte van bekendheid – Getuigen – Homologatie

Nationalité – Article 5 CNB – Manque de l'acte de naissance – Érythrée – Statut de protection subsidiaire – Acte de notoriété – Témoins – Homologation

Gezien de hieraangehechte akte van bekendheid verleden voor de Vrederechter van het negende kanton Antwerpen, in datum van 26 september 2017, in brevet opgemaakt, ten verzoeken van :

A.H.,

geboren te [...] (Eritrea) op [...], van Eritrese nationaliteit, wonende te 2140 Antwerpen-Borgerhout, [...],

- hebbende als raadsman meester K. Verstrepen, advocaat, kantoorhoudende te 2060 Antwerpen, Rotterdamstraat 53.

Gezien het schriftelijk advies van mevrouw H. De Vrij, substituut procureur des Konings dd. 25 mei 2018.

Gezien de schriftelijke repliek neergelegd door meester K. Verstrepen, voor en namens verzoekende partij, op 30 augustus 2018.

Gehoord verzoekende partij, persoonlijk, bijgestaan door meester K. Verstrepen, in raadkamer op 3 september 2018.

Gehoord mevrouw H. De Vrij, substituut procureur des Konings in haar mondeling advies in raadkamer op 3 september 2018, waarop door meester Verstrepen wordt gerepliceerd.

Gelet op de wet van 15 juni 1935 op het gebruik der talen in gerechtszaken.

Gezien de verklaringen en bevestigingen voor de vrederechter gedaan.

Verzoeker is geboren in Eritrea en kreeg bij beslissing van het commissariaat-generaal voor vluchtelingen en staatlozen van 11 januari 2012 de subsidiaire beschermingsstatus toegekend, hetgeen impliceert dat hij niet naar zijn land van herkomst kan reizen om een geboorteakte te bekomen.

De voorwaarden die de Eritrese diplomatieke vertegenwoordiging koppelt aan het bieden van enige medewerking aan onderdanen (het betalen van een zogenaamde diasporataks en de ondertekenen van een soort spijtverklaring), komen neer op een *de facto* weigering.

De rechtbank acht dan ook afdoende bewezen dat verzoekende partij zich in de onmogelijkheid bevindt om zich een geboorteakte te verschaffen in de zin van art. 5 WBN.

Een akte van bekendheid opgesteld in functie van artikel 5 WBN is een akte verleden voor een openbaar ambtenaar door middel waarvan personen verklaren dat bepaalde feiten algemeen bekend zijn.

De Vrederechter treedt hierbij louter instrumenterend op. Hij handelt als openbaar ambtenaar, die authenticiteit geeft aan de akte. Hij heeft bij gevolg niet de plicht om de gegrondheid en de regelmatigheid van de akte van bekendheid en de erin vermelde gegevens te controleren.

De controle over toelaatbaarheid, gegrondheid en regelmatigheid gebeurt wel degelijk door de rechtbank van eerste aanleg en dit naar aanleiding van het verzoek tot homologatie.

De akte van bekendheid heeft tot doel een geschrift te vervangen dat onmogelijk kan voorgelegd worden.

De rechtbank heeft aldus de taak om te onderzoeken of alle erin vermelde gegevens van aard zijn om het bewijs van deze feiten aannemelijk te maken.

Daarom dient eerst te worden onderzocht of de getuigen de feiten kunnen kennen.

De getuigen dienen immers een werkelijke kennis te hebben van het feit waarover zij getuigen en deze kennis moet geloofwaardig worden geacht. In huidig geval is het feit dus de plaats en datum van geboorte van betrokkene en van diens ouders.

De getuigen zijn 2 landgenoten die verzoekende partij en diens familie goed kennen.

B.A.W. zegt een vriend te zijn van de vader van verzoeker. Hij heeft destijds echter slechts via via gehoord over de geboorte van verzoeker, aangezien hij toen in het leger was.

A.T.M. is een buurmeisje van verzoeker. Zij was op het moment van zijn geboorte slechts 3 jaar oud.

Beide getuigen weten dus ongeveer wanneer verzoekende partij geboren is, ze weten waar hij geboren is en ze kennen zijn ouders. De verkeerde vermelding van de naam van verzoeker, betreft een begrijpelijke vergissing omdat dit de naam van de moeder was die hierin werd opgenomen.

Overeenkomstig art. 5 WBN verklaren twee getuigen, de voornamen, de naam, het beroep en de woonplaats van de belanghebbende, en die van zijn ouders, indien deze bekend zijn; de plaats en, zo mogelijk, het tijdstip van zijn geboorte en de redenen die beletten de akte van geboorte over te leggen.

De rechtbank acht de verklaringen zoals in deze afgelegd voldoende, er is immers niet vereist dat men de precieze geboortedatum kent. De akte van bekendheid kan worden gehomologeerd.

OM DEZE REDENEN,

DE RECHTBANK,

Rechtsprekend na behandeling en beraad in raadkamer.

Bekrachtigt voorgaande akte van bekendheid verleden voor de vrederechter van het negende kanton Antwerpen in datum van 26 september 2017, opgemaakt overeenkomstig artikel 5, § 1 van het Wetboek van de Belgische nationaliteit; om het overleggen van het uittreksel uit de akte van geboorte van A.H., geboren te [...] (Eritrea) op [...], van Eritrese nationaliteit, wonende te 2140 Antwerpen-Borgerhout, [...], te vervangen bij nationaliteitskeuze.

Stelt de kosten ten laste van verzoeker.

Dit vonnis werd uitgesproken op één oktober tweeduizend achttien in openbare zitting van de Kamer AF1, die samengesteld was uit:

A. Wynants, rechter,

H. De Vrij, substituut procureur des Konings,

A. Rasschaert, griffier.

Familierechtbank Antwerpen (afd. Antwerpen), vonnis 20 april 2018

Erkenning – Marokkaans huwelijk – Artikel 18 en 21 WIPR – 146bis BW – schijnhuwelijk

Reconnaissance – Mariage au Maroc – Articles 18 et 21 CODIP – Art. 146bis C. Civ. – Mariage simulé

Gezien voorgaand verzoekschrift op 19 juni 2017 aangeboden door meester E. Robberechts, advocaat, kantoorhoudende te 2018 Antwerpen, Korte Van Ruusbroecstraat 48, voor en namens:

1. **E.B.,**
geboren te [...] (Marokko) op [...] 1979 en wonende te 2020 Antwerpen [...]

2. **H.S.,**
geboren te [...] (Marokko) op [...] 1992 en wonende te Marokko[...]

beiden keuze van woonst doende ten kantore van hun raadsman meester E. Robberechts, te 2018 Antwerpen, Korte Van Ruusbroecstraat 48.

I. Procedure:

De rechtbank heeft onder meer kennis genomen van:

- het verzoekschrift, neergelegd ter griffie op 19 juni 2017,
- het schriftelijk advies van het openbaar ministerie dd. 26 oktober 2017,
- de stukken.

Het verzoek werd toegelicht in raadkamer op 23 maart 2018 door verzoeker en de raadsman van verzoekers.

De heer Erik De Bock, substituut van de Procureur des Konings, heeft het schriftelijk advies bevestigd. Verzoekers hebben gerepliceerd.

II. Verzoek:

Het verzoekschrift beoogt de erkenning van het huwelijk, afgesloten tussen verzoekers te [...] (Marokko) op [...].

De ambtenaar van de burgerlijke stand te Antwerpen, district Antwerpen, heeft een eerste maal beslist dit huwelijk niet te erkennen op 14 februari 2013 en een tweede maal op 30 september 2016.

Verzoekers hebben bij toepassing van artikelen 27 en 23 WIPR beroep ingesteld tegen deze beslissingen.

III. Beoordeling:

Ingevolge artikel 27, § 1 WIPR wordt een buitenlandse akte – waaronder een buitenlandse akte van burgerlijke stand – in België door alle overheden erkend zonder dat een beroep moet worden gedaan op enige procedure, indien haar rechtsgeldigheid wordt vastgesteld volgens het recht van het land waarin de akte werd opgemaakt en de grondvoorwaarden overeenkomstig het toepasselijke recht werden nageleefd, mede rekening houdend met art. 21 (de openbare orde-exceptie) en art. 18 (wetsontduiking) WIPR.

Volgens artikel 18 WIPR, dat betrekking heeft op de wetsontduiking, wordt voor de bepaling van het toepasselijk recht in een aangelegenheid waarin partijen niet vrij over hun rechten kunnen beschikken – zoals in alle aangelegenheden betreffende het personeel statuut – geen rekening gehouden met feiten en handelingen gesteld met het enkele doel te ontsnappen aan de toepassing van het door deze wet aangewezen recht.

Artikel 21 WIPR bepaalt dat de toepassing van een bepaling uit het door deze wet aangewezen recht geweigerd wordt, voor zover zij tot een resultaat zou leiden dat kennelijk onverenigbaar is met de openbare orde. Bij de beoordeling van deze onverenigbaarheid wordt inzonderheid rekening gehouden met de mate waarin het geval met de Belgische rechtsorde is verbonden en met de ernst van de gevolgen die de toepassing van dat buitenlands recht zou meebrengen.

Wat de huwelijkstoestemming betreft, werd bij art. 12 van de Wet van 4 mei 1999 (*B.S.* 1 juli 1999) een artikel 146*bis* in het Belgisch Burgerlijk Wetboek ingevoegd, dat een materiële IPR-norm inhoudt ten aanzien van huwelijken waarbij een vreemdeling betrokken is.

Art. 146*bis* bepaalt: *"Er is geen huwelijk wanneer, ondanks de gegeven formele toestemmingen tot het huwelijk, uit een geheel van omstandigheden blijkt dat de intentie van minstens één van de echtgenoten kennelijk niet gericht is op het tot stand brengen van een duurzame levensgemeenschap, maar enkel op het bekomen van een verblijfsrechtelijk voordeel dat is verbonden aan de staat van gehuwde."*

In zoverre het vreemde recht niet sanctionerend zou optreden tegen geveinsde huwelijken kan elke Belgische overheid op grond van de Belgische internationaal-privaatrechtelijke openbare orde een huwelijk weigeren te erkennen wanneer het er in hoofde van beide partners of één van hen enkel op gericht is een verblijfsrechtelijk voordeel te verkrijgen voor één van de echtgenoten. Het huwelijksinstituut is immers een wezenlijk bestanddeel van het Belgisch rechtsbestel en een miskenning van dat instituut maakt een schending uit van de Belgische openbare orde en geeft aanleiding tot de toepassing van art. 21 WIPR.

Het verkrijgen van een verblijfsrechtelijk voordeel door het huwelijk volstaat dus op zichzelf niet om te besluiten tot de nietigheid van het huwelijk. Het betrachten van een verblijfsvoordeel, een materieel voordeel of om het even welk huwelijksvoordeel is immers legitiem en zeker niet onverenigbaar met de werkelijke wil om te huwen voor zover de aanstaande echtgenoten naast het beogen van een huwelijksvoordeel ook de bedoeling hebben gehad om een duurzame levensgemeenschap tot stand te brengen. Uit een geheel van omstandigheden moet dus ook blijken dat minstens één van de echtgenoten niet de intentie had een duurzame levensgemeenschap tot stand te brengen.

De geldigheid van een reeds afgesloten huwelijk dient te worden beoordeeld op het tijdstip van de huwelijksafsluiting, zij het dat de rechtbank rekening kan houden met alle elementen die nadien aan het licht komen.

Het behoort aan de weigerende instantie en het openbaar ministerie om hun argumenten, dat verzoekers zich schuldig zouden hebben gemaakt aan wetsontduiking of dat het huwelijk van verzoekers enkel zou gericht zijn op het bekomen van een verblijfsrechtelijk voordeel, met objectieve gegevens te staven.

In deze zaak zijn er elementen voorhanden die mogelijk op een schijnhuwelijk zouden kunnen wijzen.

De voorgebrachte objectieve gegevens volstaan naar het oordeel van de rechtbank echter niet om er met zekerheid te kunnen uit afleiden dat het huwelijk van verzoekers enkel zou gericht zijn op het bekomen van een verblijfsrechtelijk voordeel.

De informatie die werd verzameld door het openbaar ministerie zet de versie van verzoekers aangaande hun ontmoeting en huwelijk niet op losse schroeven.

Het is op zich niet betwist dat verzoekers elkaar al langer kenden als burens in Marokko, zij het dat verzoeker in 2004 naar België is gekomen, toen verzoekster twaalf jaar was, en hij haar nadien slechts gedurende twee verblijven in Marokko heeft teruggezien vóór het huwelijk. Blijkens de voorgelegde paspoorten was verzoeker in Marokko in 2008 (15 dagen) en in 2009 (twee maanden).

Volgens verzoekers was er geen sprake van bemiddeling in de negatieve zin van het woord. Hoe dan ook voor zover geen van de partijen tot een huwelijk wordt gedwongen, is een huwelijk na bemiddeling in principe volkomen rechtsgeldig aangezien dan de vrije wil in hoofde van de aanstaande echtgenoten aanwezig is. Er is in het ganse dossier niet de minste aanwijzing van enige dwang in hoofde van één van de verzoekers. Het korte tijdsverloop tussen het eerste gesprek tussen verzoekers over een huwelijk en het huwelijk enkele dagen later kan kaderen binnen de traditie in bepaalde samenlevingen.

Een eerste verzoek tot erkenning van het huwelijk werd afgewezen bij beslissing van 14 februari 2013. Verzoekers tekenden geen beroep aan om financiële redenen.

Bij vonnis van deze rechtbank [...] van 14 januari 2016 werd het verzoek van verzoeker om de Belgische nationaliteit te verkrijgen ingewilligd. Het negatief advies van het openbaar ministerie, dat onder meer was gesteund op het vermeend schijnkarakter van het huwelijk van verzoekers van 10 augustus 2011, werd ongegrond verklaard. De rechtbank oordeelde uitdrukkelijk: *"Ook wat dit huwelijk betreft is niet bewezen dat het een schijnhuwelijk betreft"*.

Het is juist dat de [...] -kamer niet rechtstreeks te oordelen had over de al dan niet erkenning van het huwelijk, maar dit impliceert geenszins dat deze rechtbank het oordeel van de [...] -kamer zomaar naast zich neer kan leggen wanneer ze thans te oordelen heeft over de erkenning van het bewuste huwelijk na een tweede weigering tot erkenning door de ambtenaar van de burgerlijke stand.

Het gezag van het rechterlijk gewijsde impliceert het verbod voor de rechter om uitspraak te doen over datgene waarover reeds een eindbeslissing is geveld.

Overeenkomstig artikel 24 Ger. Wb. *juncto* artikel 26 Ger. Wb. krijgt de eindbeslissing gezag van gewijsde vanaf de uitspraak en dit zolang de beslissing niet ongedaan is gemaakt.

Onder "eindvonnis" moet worden verstaan, het vonnis waarbij de rechtsmacht van de rechter over een geschilpunt is uitgeput, behoudens de rechtsmiddelen bij de wet bepaald. De term "eindvonnis" betreft echter niet enkel de beslissingen waarbij een geschil in zijn totaliteit wordt beslecht, maar iedere uitspraak waarin over een bepaald geschilpunt de rechtsmacht van de rechter is uitgeput. (J. LAENENS, K. BROECKX, D. SCHEERS en P. THIRIAR, *Handboek gerechtelijk recht*, Antwerpen, Intersentia, 2008, 467, nr. 2011).

Het gezag van gewijsde betreft niet alleen datgene waarover de rechter uitdrukkelijk geoordeeld heeft. Een punt van betwisting dat voor de rechter werd aangevoerd en aan de tegenspraak van de procespartijen werd onderworpen, heeft op dat punt gezag van gewijsde voor zover het vonnis hierover impliciet maar zeker heeft geoordeeld (Cass. 4 oktober 1978, *Arr. Cass.* 1978-79, 148; Cass. 29 januari 2007, *Pas.* 2007, 195; Cass. 14 december 2009, *RW* 2010-11, 235).

Uit de omstandigheid dat het voorwerp en de oorzaak van een definitief beslechte rechtsvordering niet dezelfde zijn als die van een latere rechtsvordering tussen dezelfde partijen, volgt niet noodzakelijkerwijs dat die gelijkheid ontbreekt voor elke aanspraak of betwisting die een partij in het ene of het andere geding aanvoert, noch, bijgevolg, dat de rechter een aanspraak kan aannemen waarvan de grondslag onverenigbaar is met wat vroeger is beslist. (Cass. 4 december 2008, *JT* 2009, afl. 6351, 303).

In de mate dat geen nieuwe elementen zouden zijn opgedoken sinds het vonnis van 14 januari 2016, die het bestaan van een schijnhuwelijk dan toch zouden aantonen, kan deze rechtbank niet anders dan het huwelijk van verzoekers erkennen. Dergelijke elementen worden geenszins bijgebracht (het advies van het openbaar ministerie is overigens grotendeels een herhaling van het advies verleend naar aanleiding van het eerste verzoek tot erkenning in 2013).

Het tegendeel is zelfs waar. Verzoekers leggen thans de paspoorten voor van verzoeker, waaruit blijkt dat hij in 2013 (1x), in 2014 (1x), in 2015 (2x), in 2016 (2x), in 2017 (2x) en in 2018 (1x) gedurende een periode in Marokko heeft verbleven.

Ook de geboorteakte van een gemeenschappelijk kind, geboren op 19 april 2016, ligt voor. De geboorte van een kind binnen het huwelijk staat de kwalificatie van een "schijnhuwelijk" niet in de weg, maar bij gebrek aan bijkomende elementen is er geen reden om te twifelen aan de oprechtheid van verzoekers inzake hun gezamenlijke kinderwens. Blijkens de paspoorten was verzoeker overigens in Marokko in de vermoedelijke conceptieperiode.

Er worden tevens foto's voorgelegd van verzoekers met hun kind. Het is waar dat foto's kunnen geposeerd zijn en dat aan dossieropbouw kan worden gedaan, zoals het openbaar ministerie voorhoudt, doch in casu wordt minstens aannemelijk gemaakt dat verzoekers een echte relatie hebben, terwijl geen enkel nieuw element in het dossier op het tegendeel wijst.

Omtrent de oprechte bedoelingen van verzoekers mag het openbaar ministerie dan wel zijn twijfels hebben, doch bij gebrek aan bijkomend bewijs van het tegendeel moet worden aangenomen dat het huwelijk niet enkel is gericht op het bekomen van een verblijfsrechtelijk voordeel. Het staat aldus niet met voldoende zekerheid vast dat verzoekers ten tijde van de huwelijksluiting louter verblijfsrechtelijke voordelen beoogden te bekomen voor verzoekster en geen duurzame levensgemeenschap voor ogen hadden.

Bijgevolg acht de rechtbank het verzoek tot erkenning van de buitenlandse huwelijksakte en tot overschrijving ervan in de registers van de burgerlijke stand gegrond.

OM DEZE REDENEN,

DE RECHTBANK,

Stelt vast dat de wet op het taalgebruik in gerechtszaken is nageleefd.

Alle verdere en strijdige middelen verwerpend.

Verklaart het verzoek toelaatbaar en gegrond als volgt:

- zegt voor recht dat de huwelijksakte van verzoekers, opgemaakt te [...] (Marokko) op [...], voldoet aan de voorwaarden tot erkenning ervan conform artikel 27, § 1WIPR,
- zegt voor recht dat iedere Belgische overheid, in het bijzonder de ambtenaar van de burgerlijke stand van Antwerpen, district Antwerpen, deze huwelijksakte dient te erkennen en aldus te aanvaarden voor overschrijving in zijn/haar registers.

Legt de kosten ten laste van verzoekers.

Wijst het anders en meer gevorderde af.

Dit vonnis werd uitgesproken op twintig april tweeduizend achttien in raadkamer van de Kamer AF2, die samengesteld was uit:

H. Smeyers, rechter,
E. De Bock, substituut procureur des Koning,
B. Vanchaze, griffier.

Familierechtbank Antwerpen (afd. Turnhout), vonnis 9 februari 2017

Nationaliteit – Article 5 WBN – Ontbrekende geboorteakte – Libanon – Beëdigde verklaring – Mogelijkheid om zich een geboorteakte of gelijkwaardig document te verschaffen

Nationalité – Article 5 CNB – Manque de l’acte de naissance – Liban – Déclaration unilatérale – Possibilité de se procurer un acte de naissance ou un document équivalent

Inzake van:

de heer J.V., geboren te [...] (Libanon) op [...], van Armeense nationaliteit, wonende te 2300 Turnhout, [...];

- toegelaten tot het voordeel van de kosteloze rechtspleging bij beschikking van de Voorzitter van het Bureau voor Rechtsbijstand bij deze Rechtbank d.d. 09 maart 2012;

verzoeker,

vertegenwoordigd door Mr. M. Baestaens loco Mr. E. Stessens, advocaat te Mol, Colburnlei 22.

I. Procedure

De rechtbank heeft – naast de mededeling aan het openbaar ministerie – kennis genomen onder meer van de volgende documenten die zich bevinden in het dossier van de rechtspleging:

- het verzoekschrift tot vervanging van de geboorteakte neergelegd ter griffie van de rechtbank van eerste aanleg te Turnhout op 20 maart 2012;
- de stukkenbundels van het openbaar ministerie;
- de stukkenbundels van verzoeker.

Gehoord in raadkamer de verzoekende partij vertegenwoordigd door Mr. Baestaens loco Mr. E. Stessens ter zitting van 24 november 2016.

Gehoord in raadkamer ter zitting van 22 december 2016 mevr. E. De Ketelaere, Substituut Procureur des Konings in de voorlezing van het geschreven advies van haar ambt.

Gehoord in raadkamer ter zitting van 12 januari 2017 de verzoekende partij vertegenwoordigd door Mr. W. Luyckx loco Mr. E. Stessens in zijn repliek.

II. Ten gronde

Verzoeker stelt geboren te zijn te [...] (Libanon) op [...] met als ouders:

- de heer J.V. G., geboren te [...] in 1901, overleden in 1976, en zijn echtgenote
- mevrouw J.V. A., geboren te [...] in 1912, overleden in 1975.

Verzoeker stelt in de onmogelijkheid te verkeren zijn originele geboorteakte te verkrijgen en evenmin in de mogelijkheid te verkeren deze geboorteakte te laten vervangen door een akte van bekendheid.

Verzoeker legde op 20/3/2012 een verzoekschrift neer in toepassing van artikel 5, § 4 Wetboek van de Belgische Nationaliteit.

Voormeld artikel 5 luidt letterlijk als volgt:

"§ 1. Personen die in de onmogelijkheid verkeren zich een akte van geboorte te verschaffen in het kader van procedures tot verwerving van de Belgische nationaliteit; kunnen een gelijkwaardig document overleggen afgegeven door de diplomatieke of consulaire overheden van hun land van geboorte. Ingeval van onmogelijkheid of zware moeilijkheden om zich voornoemd document te verschaffen, kunnen ze de akte van geboorte vervangen door een akte van bekendheid, afgegeven door de vrederechter van hun hoofdverblijfplaats.

De Koning bepaalt, bij een besluit vastgesteld na overleg in de Ministerraad en op voordracht van de minister van Buitenlandse zaken, een lijst van landen waarvoor de in het eerste lid bedoelde onmogelijkheid of zware moeilijkheden worden aanvaard.

§ 2. In de akte van bekendheid verklaren twee getuigen, van het mannelijke of vrouwelijke geslacht, bloedverwanten of geen bloedverwanten, de voornamen, de naam, het beroep en de woonplaats van de belanghebbende, en die van zijn ouders, indien deze bekend zijn; de plaats en, zo mogelijk, het tijdstip van zijn geboorte en de redenen die beletten de akte van geboorte over te leggen. De getuigen tekenen met de vrederechter de akte van bekendheid en, indien er getuigen zijn die niet in staat zijn te tekenen of niet kunnen tekenen, wordt dit vermeld.

§ 3. De akte van bekendheid wordt vertoond aan de Familierechtbank van het rechtsgebied.

De rechtbank, na de procureur des Konings gehoord te hebben, verleent of weigert haar homologatie naargelang zij oordeelt dat de verklaringen van de getuigen en de redenen die het overleggen van de akte van geboorte beletten, al dan niet voldoende zijn.

§ 4. indien de belanghebbende in de onmogelijkheid verkeert zich zodanige akte van bekendheid te verschaffen, kan die akte, met verlof van de rechtbank, op verzoekschrift verleend, het openbaar ministerie gehoord, vervangen worden door een beëdigde verklaring van de belanghebbende zelf."

De beoogde beëdigde verklaring vervangt de akte van bekendheid die de geboorteakte of ondergeschikt een gelijkwaardig document van de diplomatieke of consulaire overheden kan vervangen ingeval van onmogelijkheid om zich een geboorteakte te verschaffen.

Er kan aangenomen worden dat verzoeker in de onmogelijkheid verkeert om zich een geboorteakte te verschaffen gelet op de omstandigheden door verzoeker aangehaald in zijn verhoor door de politiediensten.

Verzoeker kan een gelijkwaardig document overleggen, afgegeven door de diplomatieke of consulaire overheden van zijn land van geboorte, Libanon.

Uit het stukkenbundel van het openbaar ministerie blijkt dat in februari 2013 bij de Libanese ambassade te Brussel nochtans geen dossier gekend was op naam van verzoeker.

Nochtans werd het verzoekschrift namens betrokkene reeds neergelegd op 20 maart 2012. Daaruit dient afgeleid dat verzoeker, alvorens huidig verzoekschrift neer te leggen, geen stappen had ondernomen om het bedoelde gelijkwaardig document te laten afleveren.

Nochtans blijkt uit het schrijven van 20 februari 2013 van de Libanese ambassade te Brussel aan de procureur des Konings te Turnhout dat verzoeker zich kan aanbieden met een identiteitsdocument (hij beschikt over een geboorteakte afgeleverd in Armenië evenals over een Armeens paspoort).

Door verzoeker wordt slechts één schrijven d.d. 15 november 2013 bijgebracht aan de Libanese ambassade te Brussel, zonder enig herinneringsschrijven en zonder antwoord van de ambassade.

Men had minstens dienen aan te dringen op een standpunt van de Libanese ambassade teneinde na te gaan of het "gelijkwaardig document" al dan niet kan afgeleverd worden aan verzoeker. Het stilzitten van de ambassadediensten is geen grondslag tot het inwilligen van het verzoekschrift.

Verzoeker toont niet aan dat hij in de onmogelijkheid of in zware moeilijkheden verkeert om zich een "gelijkwaardig document" te doen afgeven door de diplomatieke of consulaire overheden van zijn land van geboorte.

Er dienen stukken te worden bijgebracht vanwege de Libanese ambassade waaruit blijkt dat dit gelijkwaardig document niet kan verstrekt worden aan verzoeker.

Zonder voeging van dergelijk stuk is het verzoekschrift ontvankelijk doch ongegrond.

OM DEZE REDENEN

BESLISSING VAN DE FAMILIERECHTBANK

Werden in acht genomen, de voorschriften van de wet van 15 juni 1935 op het gebruik der talen in gerechtszaken en de Wet van 30 juli 2013 betreffende de invoering van de familie- en jeugdrechtbank.

Rechtdoende in eerste aanleg, gehoord het openbaar ministerie in haar advies.

Verklaart het verzoek ontvankelijk doch ongegrond.

Legt de kosten ten laste van verzoeker.

Dit vonnis werd uitgesproken in de openbare zitting, van de Rechtbank van Eerste Aanleg Antwerpen, afdeling Turnhout, Kamer TF2, op donderdag negen februari tweeduizend zeventien door:

G. Deschoemaeker, Rechter, Voorzitter van de Kamer,
in aanwezigheid van het Openbaar Ministerie,
met bijstand van griffier A. Aerts.

Tribunal de la famille, Bruxelles, ordonnance du 24 octobre 2019

Erkenning – Marokkaans huwelijk – Polygamie – Art.3 BW (oud) – Art. 147 BW – Belgische internationale openbare orde – Art. 21 WIPR

Reconnaissance – Mariage au Maroc – Polygamie – Art. 3 C. civ (ancien)- Art. 147 C. civ. - Ordre public international belge – Art. 21 CODIP

En cause de:

X, résidant à [...] Uccle, [...],

Requérants,

Assistés par Maître Pascal Vanwelde, avocat dont le cabinet est établi à 1030 Bruxelles, rue E. Smits 28-30;

En cette cause, tenue en délibéré le 24 septembre 2019, le tribunal prononce le jugement suivant:

Vu les pièces de la procédure, et notamment:

- la requête ci-annexée, déposée au greffe du Tribunal de céans, le 12 juin 2018,
- l'ordonnance de « soit communiquée au Ministère public » datée du 19 juin 2018,
- l'avis écrit du Ministère public daté du 8 mai 2019;

Entendu les parties et leur conseil en leurs explications, en chambre du conseil à l'audience du 24 septembre 2019.

I. Les faits

Le 4 mars 1978, le requérant a épousé à Bruxelles Madame V. Les époux se sont séparés dès l'année 1979. Le divorce a été prononcé par un jugement du 1er mars 1983 par le tribunal de première instance de Bruxelles, transcrit dans les registres de l'état civil le 26 avril 1983.

Les requérants se sont mariés le [...] 1981 à [...] (Maroc). Ils étaient, au moment de leur union, de nationalité marocaine. Monsieur X est devenu belge le 1er août 2000.

Leur mariage est inscrit dans les registres belges et n'a jamais fait l'objet de contestation.

Toutefois, lorsque le requérant a fait valoir ses droits à la pension à la retraite, le Service Fédéral des Pensions a, par lettre du 9 avril 2018, refusé d'accorder effet à cette union et a octroyé une pension à un taux isolé.

Dans un email du 23 mai 2018, le Service Fédéral des Pensions a précisé que « *Monsieur N. est considéré comme divorcé ; le second mariage avec Madame M. n'a pas d'effet car, au moment de ce mariage, il était toujours marié avec sa première épouse belge, Madame V., et la polygamie n'est pas permise* ».

II. La demande

Les requérants demandent de « *dire pour droit que doit être reconnue en Belgique la validité du mariage contracté par les requérants le [...] 1981 [...] (Maroc)* ».

III. Discussion

Le mariage concerné ayant été célébré le 4 août 1981, il y a lieu d'appliquer l'article 3, alinéa 3 ancien du Code civil, selon lequel « *[l]es lois concernant l'état et la capacité des personnes régissent les [Belges], même résidant en pays étranger* ». En effet, la loi du 16 juillet 2004 portant le code de droit international privé (ci-dessous CODIP) est entrée en vigueur le 1er octobre 2004. Son article 127 prévoit son application aux demandes introduites et aux actes établis après le 1er octobre 2004. Il n'est donc pas applicable à l'acte de mariage établi le [...] 1981.

Conformément aux principes en vigueur à l'époque de la célébration du mariage, les conditions de validité du mariage étaient donc en l'espèce régies par le droit marocain, pays dont les parties avaient la nationalité au moment du mariage.

Ces conditions de validité ne sont pas remises en cause. La législation marocaine à l'époque autorisait la polygamie (articles 30 et 31 anciens du Code marocain du statut personnel et des successions).

Toutefois, le Service Fédéral des Pensions a refusé de reconnaître la validité de ce mariage au nom de l'ordre public international belge qu'il estime violé en raison du caractère polygamique, dans le chef de Monsieur N., du mariage des requérants.

Tel était le cas en 1981, la première épouse de ce dernier étant de nationalité belge et la Belgique n'admettant pas les mariages polygamiques, conformément à l'article 147 du code civil qui prévoit qu'« *[o]n ne peut contracter un second mariage avant la dissolution du premier* ».

Dans ce cadre, le tribunal doit avoir égard aux éléments suivants :

a. La jurisprudence récente a cependant atténué cette interdiction et désormais la polygamie en tant que telle n'est plus prohibée de façon absolue, certaines situations pouvant être acceptées dans l'ordre juridique belge.

Ainsi, dans un arrêt du 15 décembre 2014 (*R.C.J.B.* 2017, p.233 et suiv.), la Cour de cassation a estimé que « *[l]'ordre public international belge ne s'oppose pas, en règle, à la reconnaissance en Belgique des effets d'un mariage validement contracté à l'étranger conformément à leur loi nationale par des conjoints dont l'un était, au moment de ce mariage, déjà engagé dans les liens d'un mariage non encore dissous célébré à l'étranger dans les mêmes circonstances avec une personne dont la loi nationale admet la polygamie.* ».

La décision de la Cour de cassation va dans le sens de la théorie de « l'ordre public atténué » lorsqu'il s'agit d'apprécier les effets d'une situation valablement créée à l'étranger.

Comme précisé par une certaine doctrine, « *[d]ans ce cas, les autorités belges n'étant pas sollicitées pour participer à la création d'une situation incompatible avec l'ordre public belge, mais simplement à se prononcer sur les effets en Belgique d'une situation valablement constituée à l'étranger, l'ordre public appelle une appréciation plus souple* » (M. Fallon, S. Francq et J. Mary, « La reconnaissance des mariages carrousels, pluriels et virtuels devant la Cour de cassation », note sous Cass. 11 janvier 2016, *R.C.J.B.* 2017, p. 282; pour des cas d'application, v. Y.-H. Leleu, « Droit des personnes et des familles », Larcier, 3ème éd. 2016, n° 328, p. 367).

b. En outre, bien que l'article 21 du CODIP ne peut donc s'appliquer en lui-même au mariage litigieux contracté 20 ans avant son entrée en vigueur, il y a néanmoins lieu de s'en inspirer lors de l'examen d'une éventuelle contrariété à l'ordre public international belge.

Ainsi, ledit article 21 consacre la théorie de « l'ordre public de proximité » en ce qu'il commande d'avoir égard, pour écarter une disposition étrangère, à « *l'intensité du rattachement de la situation avec l'ordre juridique belge et de la gravité de l'effet que produirait l'application de ce droit étranger* ».

Les critères de l'intensité du rattachement à la Belgique et de la gravité des effets produits peuvent donc servir de guide en l'espèce.

En l'espèce, au moment du second mariage, contracté au Maroc, tant Monsieur N. que Madame M. étaient marocains, tandis que la première épouse était de nationalité belge. La seconde épouse vivait au Maroc. Elle n'a rejoint la Belgique qu'en 1987. Monsieur quant à lui vivait en Belgique. L'intensité du rattachement avec la Belgique était dès lors ténue.

De plus, quant à la gravité des effets produits, reconnaître un effet à l'union contractée par les requérants en 1981, par l'octroi d'une pension de retraite au taux « ménage », ne créerait en rien un trouble important de l'ordre public international belge, et ce alors que les deux époux ont vécu comme tels, en Belgique, pendant plus de 30 ans.

Il convient également d'avoir égard au fait que la polygamie en l'espèce n'a nullement porté préjudice à la première épouse, déjà séparée de son conjoint depuis plusieurs années au moment du second mariage de ce dernier.

c. Enfin, le tribunal retient aussi que les requérants ont construit depuis plus de trente ans une vie familiale stable, avec quatre enfants nés de leur union. Les autorités belges ont du reste reconnu les effets de leur mariage (notamment en termes de filiation), comme en attestent les extraits de registre national produits au dossier de la procédure.

En conséquence, il s'agit ici d'une polygamie « technique », étrangère à une réelle volonté délibérée de mener de concert deux unions dans le chef du requérant.

Dès lors, rien dans cette union n'est de nature, au regard des circonstances propres de l'espèce, à heurter l'ordre public international belge et les effets produits par la reconnaissance de ce mariage ne présentent aucune gravité particulière.

Il résulte de ce qui précède qu'il y a lieu de considérer que le mariage invoqué est valable et qu'il doit être reconnu en Belgique.

La demande est en conséquence déclarée fondée.

PAR CES MOTIFS,

statuant en premier ressort

Vu la loi du 15 juin 1935 sur l'emploi des langues en matière judiciaire;

Entendu Monsieur de Theux, premier substitut du procureur du Roi en son avis oral donné en chambre du conseil à l'audience du 24 septembre 2019 ;

LE TRIBUNAL DE LA FAMILLE,

Reçoit la demande et la dit fondée;

En conséquence,

Reconnaît la validité, en Belgique, du mariage contracté par les requérants le [...] 1981 à [...] (Maroc) et dit qu'il peut sortir ses pleins et entiers effets en Belgique ;

Dit n'y avoir lieu à exécution provisoire de la présente décision;

Délaisse aux requérants les frais de leur intervention.

Ainsi jugé et prononcé en chambre du conseil par la 12ème chambre du Tribunal de première instance francophone de Bruxelles, Tribunal de la Famille, le 24/10/2019
par Nous:

N. Romain
greffier délégué

D. Felten
juge

Familierechtbank Limburg (afd. Tongeren), vonnis van 17 oktober 2018

Noot Leontine Bruijnen

Tenuitvoerlegging – Buitenlandse rechterlijke beslissing – Afstamming – Polen – Derdenverzet – Artikel 22 WIPR – Artikel 23 WIPR – Artikel 24 WIPR – Vaststelling van vaderschap – Onderhoudsbijdrage – Overlegging van stukken – Artikel 25 WIPR – Weigeringsgronden – Artikel 61 WIPR – Poolse rechtbank bevoegd – Geen schending rechten van verdediging – Artikel 62 WIPR – Geen mogelijkheid om Italiaans recht van toepassing te verklaren op afstamming – Geen schending openbare orde – DNA-onderzoek

Exécution – Décision judiciaire étrangère – Filiation – Pologne – Tierce opposition – Article 22 CODIP – Article 23 CODIP – Article 24 CODIP – Etablissement de paternité – Pension alimentaire – Production de documents – Article 25 CODIP – Motifs de refus – Article 61 CODIP – Jurisdiction polonaise compétente – Absence de violation des droits de la défense – Article 62 CODIP – Pas de possibilité d’appliquer le droit italien à la filiation – Absence de violation de l’ordre public – Analyse de l’ADN

Inzake

[...] geboren te [...] (Italië) op [...], wonende 3600 Genk, [...],

eiser op derdenverzet

Ter zitting vertegenwoordigd door mr. [...], loco mr. [...], advocaat te 3500 Hasselt, [...].

Tegen

[...], geboren te [...] (Polen) op [...] wonende te [...] (Polen), [...], keuze van woonst doende bij haar raadsman.

verweerster op derdenverzet

Ter zitting vertegenwoordigd door mrs. [...] en [...], loco [...], advocaat te 3900 Overpelt, [...].

I. Volgt het vonnis:

Gelet op

- het vonnis van deze rechtbank van 02.02.2011 waarbij uitspraak doende op eenzijdig verzoekschrift, een buitenlandse rechterlijke beslissing, met name het vonnis gewezen door de Rechtbank te Goleniow III, afdeling 'gezin en minderjarigen', d.d. 12.02.2007 conform art. 22-23 WIPR geheel uitvoerbaar werd verklaard;
- de betekening van het vonnis van 02.02.2011 van deze rechtbank aan eiser op derdenverzet [...], middels deurwaarderexploot van 20.02.2015;

- de akte van derdenverzet betekend op 11.03.2015;
- de beschikking conform art. 747, § 2 Ger.W. van 02.01.2018;
- de besluiten en stukken van partijen;

De rechtbank heeft partijen en hun raadslieden gehoord ter zitting. Allen gebruikten de Nederlandse taal.

II. De feiten en probleemstelling:

a. Dhr. [...] en mevr. [...] hebben in 2004, in de periode dat mevr. [...] in België verbleef, meermaals seksuele betrekkingen gehad. Een laatste contact zou volgens dhr. [...] plaats hebben gevonden in september 2004. Mevr. [...] zal na haar vertrek uit België dhr. [...] per sms berichten dat zij zwanger is. Op 11.05.2005 is de minderjarige [...] geboren te Goleniow (Polen).

b. Op 23.06.2005 heeft mevr. [...] zich gericht tot de arrondissements- of districtsrechtbank te Goleniow Polen, afdeling gezin en minderjarigen, teneinde het vaderschap van dhr. [...] te laten vaststellen met betrekking tot de minderjarige [...] en hem te horen veroordelen tot betaling van een alimentatie ten bedrage van 400 zloty per maand.

Dhr. [...] zou middels aangetekende gerechtsbrief van 27.10.2005 door de arrondissementsrechtbank te Goleniow een oproep hebben ontvangen tot deelname aan de zitting alsook een afschrift van de oproep. Eiser [...] ontkent de handtekening die op het bewijs van aangetekende zending voorkomt en legt hiervoor een kopie van zijn ID kaart bij. Ingevolge een rogatoire opdracht werd dhr. [...] op 11.10.2006 door deze rechtbank verhoord. Hij ontkende de vader te zijn van [...] en weigerde het kind te erkennen of deel te nemen aan een genetisch onderzoek. Hij verklaarde verder dat hij het kind nog nooit heeft gezien en dat hij nooit enige financiële hulp aan mevr. [...] of de minderjarige heeft verstrekt. Hij verklaarde zich evenmin akkoord om een onderhoudsbijdrage te betalen voor het kind, waarbij hij verduidelijkte dat zijn financiële toestand dat evenmin toeliet.

Middels besluiten van 06.10.2006 wierp de raadsman van dhr. [...] op dat conform art. 62, § 1 WIPR het Pools recht in casu niet van toepassing is, maar de nationale wet van de persoon wiens vaderschap wordt aangevoerd, i.e. het Italiaans recht. Hij betwistte dan ook de bewijsvergaring zoals gevraagd in de middels VO. Nr. 1206/2001.

Op 12.02.2007 werd vonnis uitgesproken door de arrondissements- of districtsrechtbank te Goleniow Polen, afdeling gezin en minderjarigen. Als volgt:

“Na kennismaking op 12.02.2007 te Goleniow van de zaak van de minderjarige [...] vertegenwoordigd door zijn moeder [...]

Tegen

[...]

Over het bepalen van het vaderschap en de alimentatie:

- I. bepaalt dat [...], zoon van [...], geboren op [...] te [...] (Italië) de vader is van [...], geboren op 11.05.2005 te Goleniow, voor wie een geboorteakte is opgemaakt bij de Burgerlijke Stand te Goleniow onder nummer 132/2005 zoon van [...].*
- II. bepaalt dat het minderjarige kind de naam [...] zal dragen*
- III. geeft [...] geen ouderlijke macht over het minderjarige kind*
- IV. eis van de verweerder [...] om ten voordele van de minderjarige [...] alimentatie te betalen, betaalbaar voor de 25ste van elke maand, te starten op 01.11.2005, samen met de wettelijk voorziene nalatigheidsintresten in geval van vertraging van welke maandelijkse betaling ook;*
- V. verwerpt de eis voor het overige gedeelte*
- VI. seponeert het onderzoek voor het overige*

- VII. *bepaalt de te betalen kost voor niet-geldelijke claims op 40 zloty*
VIII. *ziet af van de belasting van de verweerder [...] met de gerechtskosten*
IIX. *Geeft aan het vonnis onder punt IV het karakter van onmiddellijke uitvoerbaar uitvoerbaarheid.*

... Het vonnis treedt in voege op 06.03.2007 en is uitvoerbaar."

c. Vervolgens wordt er in het kader van Verdrag van New York van 20.06.1956 inzake het verhaal in het buitenland van uitkeringen tot onderhoud, een verzoek ingediend bij de FOD Justitie te België tot het verkrijgen van de toegekende onderhoudsbijdrage. In het kader hiervan wordt een dossier geopend op de Burgerlijke Dienst van het Parket te Tongeren onder nr. [...]. [...] wordt in het kader van dit onderzoek op 03.10.2007 door de politiediensten verhoord. Ook hier bevestigt hij dat hij mevr. [...] in 2004 kende en een seksuele relatie met haar heeft gehad. Hij ontkent opnieuw de vader te zijn van de minderjarige [...] en is niet bereid een onderhoudsbijdrage te voldoen. Hij is niet op de hoogte van het hogervermelde vonnis van de Poolse rechtbank.

d. Op 20.10.2010 wordt namens verweester [...] een eenzijdig verzoekschrift ingediend teneinde de uitvoerbaarverklaring van een buitenlands vonnis te bekomen. Verweester [...] vordert hierbij dat:

- het beschikkend gedeelte van het vonnis van de arrondissementsrechtbank Goleniow van 12.02.2007 uitvoerbaar wordt verklaard,
- gezegd wordt voor recht dat er grond is tot zekerheidsstelling;
- Verweester [...] te veroordelen tot de kosten van het geding;
- de beschikking uitvoerbaar bij voorraad te verklaren niettegenstaande alle verhaal en zonder borgstelling noch kantonnement.

Er wordt door het openbaar ministerie gunstig advies verleend.

Middels beschikking van 02.02.2011 werd het vonnis van de arrondissementsrechtbank van Goleniow te Polen van 12.02.2007 uitvoerbaar verklaard in België en werden de gerechtskosten ten bedrage van 52,00 EUR rolrecht ten laste van dhr. [...] gelegd. Deze beschikking werd samen met een bevel tot betaling op 20.02.2015 betekend aan dhr [...]. De achterstallen in de onderhoudsbijdragen bedragen alsdan 17.277,93 EUR.

Dhr. [...] heeft op 11.03.2015 middels gerechtsdeurwaardersexploot derdenverzet aangetekend tegen de voormelde beschikking van deze rechtbank van 02.02.2011.

III. De vorderingen:

De vorderingen van dhr. [...] strekken ertoe:

- het derdenverzet ontvankelijk en gegrond te horen verklaren;
- dienvolgens de beschikking van 02.02.2011 teniet te doen en opnieuw rechtdoende de oorspronkelijke vordering tot uitvoerbaarverklaring niet ontvankelijk te verklaren, minstens ongegrond te verklaren, en gedaagde op derdenverzet te veroordelen tot alle gedingkosten;
- in ondergeschikte orde, alvorens recht te doen, minstens de behandeling van de zaak op te schorten tot dat er een volledig en geïnventariseerd dossier is bijgebracht door de oorspronkelijke eisende partij met inbegrip van de geboorteakte van de minderjarige en alle procedurestukken die deel uitmaken van de procedure-initiatieven genomen op verzoek van mevr. [...], met een beëdigde vertaling in de Nederlandse taal; in uiterst ondergeschikte orde vordert dhr. [...] dat er een minstens een DNA-onderzoek plaatsvindt aangaande de eventuele genetische band tussen verweester en de minderjarige [...].

IV. De beoordeling:

a. *Ontvankelijkheid*

Het derdenverzet werd tijdig en in de vereiste vorm ingesteld. De ontvankelijkheid van het derdenverzet wordt niet betwist.

b. *Stukken*

Bij gebreke aan toepasselijke bepalingen van internationale verdragen en Europese verordeningen zijn de bepalingen van het Belgisch Wetboek IPR *in casu* van toepassing. De toepasselijkheid van het Belgisch Wetboek Internationaal Privaatrecht inzake de uitvoerbaarverklaring van buitenlandse rechterlijke beslissingen staat niet ter discussie.

Overeenkomstig art. 22 WIPR wordt een buitenlandse rechterlijke beslissing die uitvoerbaar is in de Staat waar zij werd gewezen, in België geheel of gedeeltelijk uitvoerbaar verklaard overeenkomstig de procedure voorzien door art. 23-24 WIPR. Een beslissing mag alleen erkend of uitvoerbaar verklaard worden indien zij de voorwaarden gesteld in artikel 25 niet schendt.

Conform art. 24, § 1, 3° moet de partij die een beroep doet op de erkenning van een buitenlandse rechterlijke beslissing, of de uitvoerbaarverklaring ervan vordert, volgende stukken overleggen:

1. een uitgifte van de beslissing die volgens het recht van de Staat waar zij is gewezen, voldoet aan de voorwaarden nodig voor de echtheid ervan;
2. in geval van een verstekbeslissing, het origineel of een voor eensluidend verklaard afschrift van het document waaruit blijkt dat het stuk dat het geding heeft ingeleid of een gelijkwaardig stuk volgens het recht van de Staat waar de beslissing is gewezen aan de niet verschenen partij is betekend of ter kennis gebracht;
3. enig document op grond waarvan kan worden vastgesteld dat de beslissing volgens het recht van de Staat waar zij is gewezen, uitvoerbaar is en betekend of ter kennis is gebracht. Bij gebreke aan overlegging van de in § 1 vermelde documenten kan de rechter een termijn voor de termijn voor de overlegging ervan bepalen, of gelijkwaardige documenten aanvaarden, of indien hij zich voldoende voorgelicht acht, van overlegging vrijstellen.

De rechtbank stelt inzake vast dat het vonnis van de arrondissementsrechtbank van Goleniow ontegensprekelijk een verstekvonnis betreft, waarbij er geen tegensprekelijk debat heeft plaatsgevonden omtrent de vorderingen van verweerster [...]. Verweerder werd in het kader van de procedure enkel gehoord als getuige, ingevolge een rogatoire opdracht van de arrondissementsrechtbank te Goleniow.

De rechtbank stelt verder vast dat verweerster [...] in haar stukkenbundel geen afschrift van de inleidende dagvaarding of het inleidend verzoekschrift inzake de vordering tot vaststelling van vaderschap of de vordering tot betaling van een onderhoudsbijdrage bijbrengt, noch van de wijze waarop dit aan verweerder werd betekend of ter kennis gebracht.

De rechtbank beschikt dienaangaande wel over een vertaalde verklaring van het hoofd van het secretariaat van de arrondissementsrechtbank te Goleniow van 19.05.2007 dewelke bevestigt dat in de zaak [...] aan de verweerder een oproep is overhandigd tot deelname aan de zitting alsook een afschrift van de oproep. Er wordt tevens een bewijs van aangetekende zending uitgaande van de arrondissementsrechtbank te Goleniow aan eiser [...] dd. 27.10.2005 bijgebracht. Deze aangetekende zending werd voor ontvangst door dhr. [...] ondertekend. De handtekening op het bewijs van de aangetekende zending, komt wel degelijk overeen met de handtekening zoals voorzien op de identiteitskaart van dhr. [...].

Bovendien blijkt uit de besluiten opgesteld door de raadsman van dhr. [...] (zie stuk 3 bundel eiser [...]) in het kader van de rogatoire opdracht tot verhoor van d.d. 11.10.2006 dat hij uitdrukkelijk erkend dat hij gedagvaard werd op 23.06.2005 om te verschijnen voor de zitting van 20.02.2006 van de Districtsrechtbank te Goleniow. Het feitenrelaas zoals door mevr. [...] opgenomen in de inleidende dagvaarding, wordt bovendien in deze besluiten uitdrukkelijk geciteerd.

Hieruit blijkt ten genoeg van recht dat verweerder kennis heeft gekregen van de inleidende akte van 23.06.2015, waarbij de vordering tot vaststelling van vaderschap en tot betaling van een onderhoudsbijdrage ten behoeve van de minderjarige werd ingeleid bij de arrondissementsrechtbank te Goleniow te Polen en van de datum van de inleidingszitting van 20.02.2006.

De rechtbank acht zich aan de hand van de overlegde stukken voldoende voorgelicht en aanvaardt de documenten die dienaangaande door verweerster [...] aan het dossier werden gevoegd.

De overige procedurestukken voorzien door art. 24, § 1 WIPR worden door verweerster bijgebracht met de noodzakelijke beëdigde vertaling van de stukken.

Er zijn dan ook geen redenen voorhanden om de procedure op te schorten ingevolge de samenstelling van de stukkenbundel van mevr. [...].

c. *Exceptie openbare orde - rechten van verdediging*

- Eiser werpt in eerste instantie op dat de arrondissementsrechtbank te Goleniow III te Polen in haar vonnis van 12.02.2007 het vaderschap van dhr. [...] ten aanzien van de minderjarige [...] heeft vastgesteld zonder dat er op enig moment een tegensprekelijk onderzoek werd gevoerd omtrent het vaderschap. Eiser stelt dat hij niet betrokken is in deze procedure.

- Overeenkomstig art. 22 WIPR wordt een buitenlandse rechterlijke beslissing die uitvoerbaar is in de Staat waar zij werd gewezen, in België geheel of gedeeltelijk uitvoerbaar verklaard overeenkomstig art. 23-24 WIPR. Een beslissing mag alleen erkend of uitvoerbaar verklaard worden indien zij de voorwaarden gesteld in artikel 25 niet schendt.

- Overeenkomstig art. 25, § 1 wordt een buitenlandse rechterlijke beslissing niet erkend of uitvoerbaar verklaard indien:

1. het gevolg van de erkenning of van de uitvoerbaarverklaring kennelijk onverenigbaar zou zijn met de openbare orde; bij de beoordeling van deze onverenigbaarheid wordt inzonderheid rekening gehouden met de mate waarin het geval met de Belgische rechtsorde is verbonden en met de ernst van de gevolgen die aldus worden veroorzaakt;

2. De rechten van de verdediging zijn geschonden,...

Art. 25, § 2 bepaalt dat in geen geval de buitenlandse rechterlijke beslissing ten gronde mag worden herzien.

De internationaal privaatrechtelijke openbare orde, waarnaar verwezen wordt in artikel 25, § 1, 1° WIPR, is tegelijk een evolutief en een enger begrip dan de interne openbare orde. Het is evolutief omdat de internationaal privaatrechtelijke openbare orde niet zozeer een positieve rechtsinstelling is; zij moet eerder als een pragmatisch verweermiddel tegen ongewenste rechtsgevolgen beschouwd worden. Zij verandert bijgevolg naar gelang van plaats en tijd.

Een wet raakt slechts de internationaal privaatrechtelijke openbare orde indien de wetgever, door de bepalingen van die wet, een beginsel heeft willen vastleggen dat hij als wezenlijk voor de in België gevestigde morele, politieke of economische orde beschouwt en dat, op die grond, noodzakelijkerwijs de toepassing in België moet worden uitgesloten van elke vreemde rechtsregel die hiermee strijdig is of hiervan afwijkt, zelfs indien deze volgens de gewone regels van de wetsconflicten van toepassing is. Het hof beschikt over een marginale toetsing nu het een buitenlandse rechterlijke beslissing enkel kan weigeren te erkennen wanneer deze beslissing kennelijk strijdig is met de internationaal

privaatrechtelijke openbare orde. De eventuele schending van de internationaal privaatrechtelijke openbare orde is te beoordelen op het moment van de erkenning. (Fam.Rb. Oost-Vlaanderen, afdeling Gent, 19.03.2015, *Tijdschrift@ipr.be* 2016, afl. 1,143)

- Eiser [...] werpt op dat het kennelijk in strijd is met de Belgische internationale openbare orde dat hij eenzijdig als vader van de minderjarige [...] door verweerster [...] werd aangeduid als de biologische vader, en dat op basis hiervan de vordering tot vaststelling van het vaderschap werd toegekend zonder dat er dienaangaande een tegensprekelijk onderzoek heeft plaatsgevonden. Bovendien voorziet de Poolse wetgeving geen mogelijkheid tot betwisting van het wettelijk vaderschap.

- De rechtbank stelt aan de hand van de overlegde stukken vast dat verweerder in de geboorteakte van de minderjarige [...] niet werd aangeduid als de wettelijke vader van de minderjarige. In de geboorteakte wordt dhr. [...] vermeld als vader, zonder vermelding van geboortedatum of geboorteplaats. Onder verduidelijkingen wordt hierbij vermeld: 'op basis van art. 42, al. 2 van de Wet op de akten van de burgerlijke stand wordt de naam [...] als naam en familienaam van de vader en op verzoek van de moeder de naam [...] zoals de voornaam van de vader'. Dit houdt evenwel geen vaststelling of erkenning van vaderschap in, in hoofde van eiser [...] ten aanzien van de minderjarige.

De gegevens van eiser [...] werden enkel opgenomen in de geboorteakte van de minderjarige na overschrijving van het vonnis van de arrondissementsrechtbank van 12.02.2007 waarbij is vastgesteld dat hij de vader is van de minderjarige [...].

- Verweerster [...] heeft een vordering tot vaststelling van vaderschap ingeleid en hiermee samenhangend een vordering tot betaling van een onderhoudsbijdrage ten behoeve van de minderjarige gesteld ten aanzien van dhr. [...]. De rechtbank stelt vast dat de Poolse rechtbank te Goleniow conform art. 61 WIPR beschikte over de internationale rechtsmacht om kennis te nemen van het geschil, rekening houdend met de nationaliteit van de minderjarige [...] en de moeder, en met de verblijfplaats van de minderjarige op het ogenblik van de inleiding van het geschil. De internationale bevoegdheid van de Poolse arrondissementsrechtbank te Goleniow wordt niet betwist.

Zoals reeds hoger aangegeven, heeft dhr. [...] wel degelijk tijdig kennis gekregen van de inleidende akte, van de vorderingen van mevr. [...] en van de inleidingszitting van 20.02.2006. Dhr. [...] werd voorafgaandelijk aan de inleidingszitting van 20.02.2006 voor de arrondissementsrechtbank te Goleniow bovendien als getuige verhoord in het kader van een rogatoire commissie, waarbij door hem uitdrukkelijk bevestigd werd dat hij in 2004 seksuele betrekkingen heeft gehad met mevr. [...]. Hij ontkende evenwel de vader te zijn van de minderjarige en weigerde deel te nemen aan een genetisch onderzoek.

Conform de Belgische wetgeving, kan ook naar Pools recht het bewijs van het biologische vaderschap in het kader van een vordering tot vaststelling van vaderschap, bij gebreke aan bezit van staat, bewezen worden door alle middelen van recht. Ook naar Belgisch recht is een tegensprekelijk genetisch onderzoek hiertoe niet vereist.

Bij de beoordeling van de noodzakelijke onderzoeksmaatregelen ter beslechting van een afstammingsgeschil, zoals een DNA-onderzoek, moet worden uitgegaan van de regel dat de rechter op onaantastbare wijze de opportuniteit van een onderzoeksmaatregel beoordeelt. Het recht op bewijs, dat voortvloeit uit het algemeen rechtsbeginsel van het recht van verdediging en uit artikel 6 EVRM, is het recht van elke procespartij om de bewijzen waarover zij beschikt voor te leggen en ook te verzoeken dat de bewijzen waarover zij nog niet beschikt, zouden worden vergaard aan de hand van de nodige onderzoeksmaatregelen.

Dhr. [...] heeft buiten het afleggen van een getuigenverklaring evenwel geen verweer gevoerd ten aanzien van de arrondissementsrechtbank te Goleniow en heeft verstek gegeven bij de behandeling van het dossier. Er ligt geen enkel stuk voor waaruit blijkt dat dhr. [...] als verwerende partij is tussengekomen in de procedure van de arrondissementsrechtbank te Goleniow, ofschoon hij hiertoe rechtsgeldig werd opgeroepen, of zijn verweer op enige ontvankelijke wijze kenbaar heeft gemaakt ten aanzien van de arrondissementsrechtbank te Goleniow.

Eiser [...] heeft dan ook geen gebruik gemaakt van de mogelijkheden om de vorderingen van verweerster [...] te betwisten en dienaangaande een tegensprekelijk onderzoek te laten plaatsvinden. Bij gebreke aan enig verweer heeft de arrondissementsrechtbank Goleniow, na de uitvoering van de rogatoire commissie waarbij dhr. [...] als getuige werd verhoord, de vordering van verweerster [...] gegrond verklaard.

Het feit dat de arrondissementsrechtbank te Goleniow het vaderschap van eiser [...] ten aanzien van de minderjarige [...] heeft vastgesteld, zonder tegensprekelijk onderzoek of DNA-onderzoek, vloeit dan ook voort uit het gebrek aan vordering/verweer hieromtrent door eiser [...] en diens weigering om aan een DNA-onderzoek deel te nemen.

De rechtbank stelt dan ook vast dat het vonnis van de arrondissementsrechtbank te Goleniow van 12.02.2007 op dit punt geenszins strijdig is met de Belgische internationale openbare orde, noch heeft de Poolse arrondissementsrechtbank te Goleniow de rechten van de verdediging van eiser [...] geschonden.

d. Beoordeling ten gronde door de Arrondissementsrechtbank te Polen

Eiser [...] stelt vervolgens dat er geen rechtsgrond is om hem te veroordelen tot betaling van een alimentatie ten aanzien van het minderjarig kind, gelet op het feit dat er geen tegensprekelijk onderzoek werd bevolen omtrent de biologische band met het kind.

Bovendien zou volgens art. 62 WIPR het recht van de staat waarvan de persoon van wie het vaderschap wordt vastgesteld of betwist de nationaliteit heeft op het ogenblik van de geboorte van het kind in casu van toepassing zijn, met name de Italiaanse wetgeving. Op grond van de Italiaanse wetgeving kan de erkenning van het vaderschap van een buitenhuwelijks [kind] enkel plaatsvinden met instemming van de vader en niet eenzijdig op aangeven van de moeder. Elke vermelding van de moeder omtrent de identiteit van de vader in de geboorteakte van het kind, wordt voor niet geschreven beschouwd.

De rechtbank herhaalt dat zij bij de beoordeling van het al dan niet uitvoerbaar verklaren van een buitenlandse rechtelijke beslissing, enkel een marginale toetsing heeft en dat deze enkel geweigerd kan worden op basis van de weigeringsgronden voorzien door art. 25 WIPR. Hierbij wordt overigens uitdrukkelijk bepaald dat de beslissing ten gronde van de buitenlandse rechterlijke beslissing geenszins kan worden herzien.

De middelen die eiser [...] verder aanhaalt betreffen de grond van het geschil, hetwelk door het vonnis van de arrondissementsrechtbank Goleniow van 12.02.2007 reeds bij in kracht van gewijsde gegaan vonnis werd beoordeeld. De rechtbank beschikt slechts over een marginale toetsing nu het een buitenlandse rechterlijke beslissing enkel kan weigeren te erkennen wanneer deze beslissing kennelijk strijdig is met de internationaal privaatrechtelijke openbare orde.

Het feit dat de Poolse rechtbank overeenkomstig art. 62 WIPR het Italiaans recht niet heeft toegepast bij de beoordeling van het afstammingsgeschil, geeft geen aanleiding tot weigering van de exequatur. Enkel indien uitsluitend de Belgische rechtbanken exclusief bevoegd zouden zijn om uitspraak te doen over het afstammingsgeschil, kan het *exequatur* worden geweigerd (art. 25, 7° WIPR). In zoverre het

Italiaans recht van toepassing zou zijn op het geschil, kan het feit dat de Poolse rechtbank het afstammingsgeschil beoordeeld heeft conform haar nationale wetgeving, de weigering van de exequatur niet verantwoorden.

Bovendien merkt de rechtbank op dat eiser [...] verwijst naar de Italiaanse wetgeving inzake de erkenning van een buitenechtelijk kind, gelet op de vermeldingen voorzien in de geboorteakte van de minderjarige [...]. De rechtbank heeft reeds hoger vastgesteld dat de aanvankelijke verklaring van de moeder in de geboorteakte, geenszins de identiteit van eiser vermeldde. Eiser [...] werd slechts na overschrijving van het vonnis van de arrondissementsrechtbank van Goleniow van 12.02.2007 in de geboorteakte vermeld als de vader van de minderjarige [...]. Er is *in casu* dan geen sprake van een eenzijdige erkenning van het vaderschap op verklaring van de moeder in de geboorteakte.

De rechtbank beschikt in het kader van de exequatur procedure evenmin over de mogelijkheid om alsnog een tegensprekelijk genetisch onderzoek te bevelen om het biologisch vaderschap van eiser [...] ten aanzien van de minderjarige [...] opnieuw te onderzoeken.

De vordering van eiser [...] om alsnog een genetisch onderzoek te bevelen, is *in casu* dan ook niet ontvankelijk.

e. Besluit

Het derdenverzet is ontvankelijk.

De rechtbank stelt vast dat het vonnis van de arrondissementsrechtbank van Goleniow van 12.02.2007 waarbij werd vastgesteld dat eiser de vader is van de minderjarige [...] niet strijdig is met de Belgische internationale openbare orde, noch tot stand is gekomen in strijd met de rechten van verdediging van eiser [...].

De rechtbank stelt vast dat de weigeringsgronden voorzien door art. 25 WIPR *in casu* niet voldaan zijn, zodat middels vonnis van deze rechtbank van 02.02.2011 terecht het vonnis van de arrondissementsrechtbank van Goleniow van 12.02.2007 uitvoerbaar werd verklaard.

De rechtbank heeft niet de bevoegdheid om de beslissing ten gronde van de buitenlandse rechterlijke beslissing te herzien. De vorderingen van eiser [...] om het Italiaans recht van toepassing te verklaren op het afstammingsgeschil, dan wel om een genetisch onderzoek te bevelen teneinde het biologisch vaderschap van eiser [...] ten aanzien van de minderjarige [...] opnieuw te onderzoeken, zijn dan ook onontvankelijk.

V. De kosten:

Eiser [...] wordt als in het ongelijk gestelde partij veroordeeld tot de kosten van het geding.

De rechtbank verwerpt alle strijdige en meeromvattende besluiten als ongegrond, niet dienend en van feitelijke aard.

Gelet op de naleving van de bepalingen van de wet van 15 juni 1935 op het taalgebruik in gerechtszaken.

OM DEZE REDENEN

De rechtbank van eerste aanleg Limburg, afdeling Tongeren, uitspraak doende op tegenspraak.

Verklaart het derdenverzet ontvankelijk doch ongegrond.

Veroordeelt eiser [...] tot betaling van de kosten van het geding, in hoofde van verweerster [...] begroot op 1.440 euro rechtsplegingsvergoeding.

Aldus gevonnist en uitgesproken in openbare zitting in het gerechtsgebouw te Tongeren op 17 oktober 2018, door N. Boufflette, rechter, voorzitter van deze kamer, bijgestaan door B. Crijns, griffier.

Ondernemingsrechtbank Gent (afd. Gent), vonnis van 14 maart 2019

Handelsagentuurovereenkomst – Toepasselijk recht – Richtlijn 86/653/EEG – Zelfstandige handelsagenten – Coördinatie van de wetgevingen van de lidstaten – Belgische omzettingwet – In België gevestigde principaal en in Turkije gevestigde agent – Beding waarbij een keuze wordt gemaakt voor de toepassing van het Belgische recht – Niet-toepasselijke wet – Associatieovereenkomst EEG-Turkije – Verenigbaarheid – Verdrag van Rome van 19 juni 1980 (EVO) – Artikel 7.1 – Bepalingen van bijzonder dwingend recht – Nauwe band – Opportuniteitsbeoordeling – Inhoud buitenlands recht – Omvang vergoeding

Contrat d’agence commerciale – Droit applicable – Directive 86/653/CEE – Agent commercial indépendant – Coordination des droits des Etats membres – Loi belge de transposition – Commettant établi en Belgique et agent établi en Turquie – Clause de choix en faveur de la loi belge – Droit non applicable – Accord d’association Turquie – UE – Compatibilité – Convention de Rome du 19 juin 1980 – Article 7.1 – Dispositions impératives – Lien étroit – Appréciation en opportunité – Contenu du droit étranger – Montant de la compensation

A., met maatschappelijke zetel in Turkije te [...], Ankara (voorheen te [...] Ankara, [...]), ingeschreven in het Ankara Handelsregister onder nummer [...] voor wie als raadslieden optreden, mr. Alexander Hansebout en mr. Charlotte Vermeersch, advocaten te Brussel, Eiseres,

tegen

P., met maatschappelijke zetel te 9870 Olsene, [...], met ondernemingsnummer [...], voor wie als raadslieden optreden, mr. Véronique Pede en mr. Anh Minh Nguyen Pham, advocaten te Gent, Verweerster,

I. De rechtspleging

De anders samengestelde rechtbank hernam het dossier integraal.

Partijen werden in hun middelen gehoord op de openbare zitting van deze rechtbank en kamer op 14 februari 2019, waarna de debatten gesloten werden en de zaak in beraad genomen werd.

Het dossier van de rechtspleging en de overtuigingsstukken werden ingezien, in het bijzonder:

- de dagvaarding betekend op 5 maart 2014,
- de beschikking van 8 mei 2014 overeenkomstig artikel 747 §2 van het Gerechtelijk Wetboek,
- het tussenvonnissen van 3 september 2015 van deze -anders samengestelde- tiende kamer van de rechtbank van koophandel Gent, afdeling Gent,
- het arrest van 16 februari 2017 van de eerste kamer van het Hof van Justitie van de Europese Unie,
- de beschikking van 7 september 2017 overeenkomstig artikel 747, § 2 van het Gerechtelijk Wetboek.

De artikelen 2 en 30 tot en met 41 van de wet van 15 juni 1935 op het gebruik der talen in gerechtszaken werden nageleefd.

II. De eisen

1. Bij conclusie neergelegd ter griffie op 3 september 2018 vordert A.:

“De vorderingen van verzoekster ontvankelijk en gegrond te verklaren;

P. te veroordelen tot:

- *het betalen van de som van 435.583,15 EUR ten titel van uitwinningsvergoeding, te vermeerderen met de wettelijke intresten vanaf 28 oktober 2013;*
- *de terugname van de resterende voorraad tegen betaling van 49.425,68 EUR vermeerderd met de intresten a rato van de wet betalingsachterstand vanaf 28 oktober 2013.*

P. te veroordelen tot de gerechtelijke intresten en tot de kosten van deze procedure, met inbegrip van de rechtsplegingsvergoeding, voorlopig geraamd op 12.000 EUR;

Het vonnis uitvoerbaar bij voorraad te verklaren, met uitsluiting van borgstelling en kantonnement.”

2. Bij conclusie neergelegd ter griffie op 21 december 2018 vordert P.:

A. In hoofdorde

P. vraagt in hoofdorde dat Uw Rechtbank als volgt zou beslissen

“De rechtbank,

verklaart de vorderingen van A. ontvankelijk doch ongegrond;

veroordeelt A. tot de kosten van het geding, met inbegrip van de rechtsplegingsvergoeding begroot op 18.000 EUR.”

B. In meest ondergeschikte orde

P. vraagt in ondergeschikte orde dat Uw Rechtbank als volgt zou beslissen omtrent de vorderingen van A.:

“De rechtbank,

verklaart de vorderingen van A. ontvankelijk en gegrond in de hiernavolgende mate:

- *Veroordeelt P. tot betaling aan A. van een bedrag van 14.044,23 EUR ten titel van uitwinningsvergoeding;*
- *Verplicht P. tot terugname van de bij A. op datum van huidig vonnis aanwezig zijnde voorraden en veroordeelt P. tot betaling aan A. van een bedrag van 9.129,34 EUR;*

verklaart het meer gevorderde ongegrond;

verklaart dat het vonnis niet uitvoerbaar is bij voorraad en bevestigt het recht op borgstelling en kantonnement;

veroordeelt A. tot de kosten van het geding, met inbegrip van de rechtsplegingsvergoeding begroot op 18.000 EUR. "

III. De relevante feiten en procedurele voorgaanden

1. De relevante feiten, zoals zij uit de stukken en uit de conclusies van partijen blijken, kunnen als volgt worden samengevat.
2. A. is een onderneming gevestigd in Turkije die actief is in de import en distributie van landbouwproducten.
3. P. is een onderneming actief in de ontwikkeling, productie en levering van broederijen en toebehoren, voornamelijk bestemd voor de pluimveemarkt.
4. Op 1 juli 1992 sloot P. met de heer R.K. een overeenkomst tot verkoop van haar broederijen en toebehoren in Turkije. Middels overeenkomst van 1 augustus 1996 werd A. in de plaats gesteld van R.K. als contractpartij. [...]
5. De overeenkomst voorziet onder meer in volgende bepalingen (First Party = P.; Second Party = A.):

"1.1 By this agreement First Party assigns to Second Party the exclusive sales-rights of his products in Turkey.

(vrije vertaling: Middels deze overeenkomst wijst P. de exclusieve rechten op de verkoop van haar producten in Turkije toe aan A.)

...

10.1 The agreement is initialty made out for a period of one year, as from July 1ste 1992 to June 30th 1993.

10.2 Each year the agreement is automatically extended for another period of 12 months, unless cancelled as described under par. 10.3

10.3 Each Party has the right to cancel the agreement by registered letter, at least 3 (three) months before thee end of the one year's period.

(vrije vertaling: 10.1 De overeenkomst wordt aanvankelijk gesloten voor een periode van 1 jaar, namelijk van 1 juli 1992 tot 30 juni 1993. 10.2 De overeenkomst wordt elk jaar automatisch verlengd voor een volgende periode van 12 maanden, tenzij zij beëindigd wordt overeenkomstig paragraaf 3. 10.3 Elke partij heeft het recht om de overeenkomst te beëindigen per aangetekend schrijven uiterlijk 3 maanden voor het verstrijken van de jaarlijkse vervalddag.)

...

10.6 After termination of the contract, Second Party is not allowed to manufacture and/or deal in the 'products' mentioned in this contract from another make, or in similar products, neither directly nor indirectly, for a period of one year.

(vrije vertaling: Na beëindiging van de overeenkomst is het A. niet toegestaan om 'producten' zoals bedoeld in de overeenkomst van andere producenten, of gelijkaardige producten, rechtstreeks of onrechtstreeks te maken of te verdelen voor een periode van 1 jaar.)

...

12.1 This agreement is subject to the Belgian law and only the courts of Justice of Ghent are competent in case of disputes.

(vrije vertaling: Op deze overeenkomst is het Belgische recht van toepassing en enkel de rechtbanken te Gent zijn bevoegd in geval van een geschil.)"

6. Per aangetekend schrijven van 26 maart 2013 bracht P. ter kennis van A. dat zij de overeenkomst beëindigde in toepassing van artikel 10.3 van de overeenkomst met ingang van 1 juli 2013. Er werden een aantal redenen voor deze beëindigingsbeslissing aangehaald. P. bevestigde dat zij haar verplichtingen uit de overeenkomst tot die datum zou naleven en bereid was A.'s overblijvende voorraad over te nemen aan het einde van de opzegperiode, indien deze voorraad zich in een goede staat bevond. [...]

7. Per schrijven van 28 oktober 2013 stelde de raadsman van A. P. in gebreke wegens nietbetaling van een vervangende opzegvergoeding, een uitwinningsvergoeding, de terugname van de overblijvende voorraad evenals de betaling van uitstaande vorderingen voor een totaal bedrag van 906.543,46 €. [...]

8. Per schrijven van 13 november en 6 december 2013 betwistten de raadslieden van P. de aanspraken van A. [...]

9. Per schrijven van 3 februari 2014 volhardden de raadslieden van A. in de aanspraken, waarna A. op 5 maart 2014 overging tot dagvaarding.

10. A. vorderde in hoofdzaak een vervangende opzegvergoeding en een uitwinningsvergoeding, op grond van de Belgische agentuурwetgeving (de voormalige wet van 13 april 1995 betreffende de handelsagentuurovereenkomst, nu opgenomen in Boek X WER), alsook commissies en de terugname van de resterende voorraad tegen betaling van een vergoeding.

11. Bij tussenvonnис van 3 september 2015 oordeelde deze -anders samengestelde- tiende kamer van de rechtbank van koophandel Gent, afdeling Gent, als volgt:

(...)

Gelet op het bovenstaande is de vordering van eiseres ten belope van 7.786,03 euro ten titel van commissies, te vermeerderen met de interesten a rato van de wet betalingsachterstand vanaf 15 maart 2013 gegrond.

(...)

Alvorens verder te oordelen,

Stelt de volgende prejudiciële vraag aan het Europees Hof van Justitie te Luxemburg:

"Is de Belgische Handelsagentuурwet, die de Handelsagentuурrichtlijn omzet in het Belgische nationale recht, in overeenstemming met deze richtlijn en/of de bepalingen van de Associatieovereenkomst die uitdrukkelijk de toetreding van Turkije tot de Europese Unie tot doel heeft en/of de verbintenissen tussen Turkije en de Europese Unie om beperkingen met betrekking tot het vrije dienstenverkeer tussen hen op te heffen, wanneer deze Belgische Handelsagentuурwet bepaalt dat zij enkel van toepassing is op handelsagenten met hoofdvestiging in België, en niet van toepassing is wanneer een in België gevestigde principaal en een in Turkije gevestigde agent een uitdrukkelijke rechtskeuze hebben gedaan voor het Belgisch recht?"

(...)

Houdt de kosten aan.

Stelt vast dat de zaak niet in staat van wijzen is en verzendt de zaak naar de rol.

Verklaart dit vonnis uitvoerbaar bij voorraad ongeacht de aanwending van welk rechtsmiddel ook en zonder borgstelling."

12. In januari 2016 ging P. over tot betaling aan A. van een bedrag van 8.650,48 € (7.786,03 € commissies meer intresten).

13. Bij arrest van 16 februari 2017 verklaarde de eerste kamer van het Hof van Justitie van de Europese Unie voor recht:

“Richtlijn 86/653/EEG van de Raad van 15 december 1986 inzake de coördinatie van de wetgevingen van de lidstaten inzake zelfstandige handelsagenten en de Overeenkomst waarbij een associatie tot stand wordt gebracht tussen de Europese Economische Gemeenschap en Turkije, die op 12 september 1963 te Ankara is ondertekend door de Republiek Turkije enerzijds en de lidstaten van de EEG en de Gemeenschap anderzijds, en die namens de Gemeenschap is gesloten, goedgekeurd en bevestigd bij besluit 64/732/EEG van de Raad van 23 december 1963, moeten aldus worden uitgelegd dat zij niet in de weg staan aan een nationale regeling waarbij die richtlijn wordt omgezet in het recht van de betrokken lidstaat, volgens welke een handelsagentuurovereenkomst tussen een in deze lidstaat gevestigde principaal en een handelsagent die is gevestigd in Turkije en aldaar de uit deze overeenkomst voortvloeiende activiteiten verricht, buiten de werkingssfeer van die regeling valt, zodat de betrokken handelsagent zich in dergelijke omstandigheden niet kan beroepen op de rechten die handelsagenten na de beëindiging van een dergelijke handelsagentuurovereenkomst aan richtlijn 86/653 ontleen.”

14. Na het tussenvonnis van 3 september 2015 en het arrest van het Hof van Justitie van de Europese Unie, paste A. haar vorderingen aan. In laatste syntheseconclusies maakt A. aanspraak op een uitwinningvergoeding van 435.583,15 €, de terugname van de resterende voorraad tegen betaling van 49.425,68 €, meer intresten en de gerechtskosten. A. maakt niet langer aanspraak op een vervangende opzeggingsvergoeding.

IV. De beoordeling

15. Als uitgangspunt bij de beoordeling geldt dat partijen in artikel 12.1 van hun overeenkomst een duidelijke rechtskeuze gemaakt hebben voor Belgisch recht, hetgeen in huidig geval evenwel niet de dwingende toepassing van de Handelsagentuurwet impliceert. De Richtlijn 86/653/EEG van de Raad van 15 december 1986 inzake de coördinatie van de wetgevingen van de lidstaten inzake zelfstandige handelsagenten en de Overeenkomst van 12 september 1963 waarbij een associatie tot stand werd gebracht tussen de Europese Economische Gemeenschap en Turkije, staan daar niet aan in de weg. (zie tussenvonnis van 3 september 2015 en arrest van 16 februari 2017)

16. P. leidt daaruit af dat de voormalige agentuurrelatie tussen partijen en de gevolgen van de beëindiging daarvan (uitsluitend) beheerst worden door het Belgisch gemeen recht, dat geen bijzondere opzegtermijnen bevat, niet in een cliënteelvergoeding voorziet en de principaal evenmin verplicht tot terugname van de resterende voorraad, waardoor de vorderingen van A. integraal ongegrond zouden zijn.

17. Volgens A. zou deze rechtbank artikel 122 van het Turkse Wetboek van Koophandel (hierna TWKh) moeten toepassen, dat van bijzonder dwingend recht zou zijn in de zin van artikel 7.1 van het Verdrag van 18 juni 1980 inzake het recht dat van toepassing is op verbintenissen uit overeenkomsten (het Verdrag van Rome of EVO). Op grond daarvan zou P. een uitwinningvergoeding verschuldigd zijn. Op grond van de goede trouw zou P. bovendien verplicht zijn de voorraad terug te nemen.

Artikel 122 TWKh

18. Artikel 7.1 EVO bepaalt:

“Bij de toepassing ingevolge dit Verdrag van het recht van een bepaald land kan gevolg worden toegekend aan de dwingende bepalingen van het recht van een ander land waarmee het geval nauw is verbonden, indien en voor zover deze bepalingen volgens het recht van het laatstgenoemde land toepasselijk zijn, ongeacht het recht dat de overeenkomst beheerst. Bij de beslissing of aan deze dwingende bepalingen gevolg moet worden toegekend, wordt rekening gehouden met hun aard en strekking, alsmede met de gevolgen die uit de toepassing of niet-toepassing van deze bepalingen zouden voortvloeien.”

19. Aangezien de overeenkomst tussen partijen dateert van 1992, is voormeld artikel 7.1 EVO toepasselijk. De Rome I-Verordening (Verord. Eur. Parl. en Raad E.G. nr. 593/2008/EG, 17 juni 2008 (P.B., L. 177, 4 juli 2008), die belangrijke aanpassingen doorvoert aan de voorschriften die de vrije keuze van het toepasselijk recht door partijen aan banden leggen, is slechts van toepassing op overeenkomsten die na 17 december 2009 zijn gesloten.

20. Aldus onderzoekt deze rechtbank in huidig concreet geval of het Belgische (gemene) recht, zijnde het recht dat de partijen in hun overeenkomst uitdrukkelijk overeenkwamen en dus het recht dat de overeenkomst beheerst, in toepassing van artikel 7.1 EVO moet wijken voor of aangevuld worden met artikel 122 van de Turkse agentuurnetgeving (het Turkse Wetboek van Koophandel).

21. Naast het feit dat eerst moet worden vastgesteld of een regel wel bijzonder dwingend is, moet tevens de nauwe band worden onderzocht tussen de casus en het recht van het land waaruit die regel stamt. Verder volgt ook een opportuniteitsbeoordeling door de "aard en strekking" en de "gevolgen" van het al dan niet toepassen van die regel 'in concreto' te evalueren. Het EVO kiest niet voor de directe toepassing van dwingende regels, gezien het Verdrag enkel stelt dat aan dergelijke regels gevolg "kan" worden gegeven, en niet dat deze ook effectief moeten worden toegepast. De gewone verwijzingsregels moeten worden gevolgd, de eventuele rechtskeuze moet worden geëerbiedigd, en daarna kan het toepasselijke recht worden bijgestuurd indien zou blijken dat een vreemde dwingende bepaling dit op grond van algemeen aanvaardbare criteria vereist.

22. Artikel 122 TWKh bepaalt (vrij vertaald):

“1. Na het verstrijken van de contractuele relatie, heeft de agent het recht om een passende vergoeding van de principaal te vorderen, indien

- a) de principaal na de beëindiging van het contract aanzienlijke voordelen blijft halen uit de nieuwe klanten die door de agent werden aangebracht,*
- b) als gevolg van het einde van de agentuurovereenkomst de agent geen recht meer heeft op commissies waarop hij recht zou hebben gehad indien de overeenkomst niet was beëindigd voor activiteiten uitgevoerd, of uit te voeren in de nabije toekomst, met nieuw cliënteel dat door de agent werd aangebracht, en*
- c) het betalen van deze vergoeding rechtvaardig is in het licht van alle omstandigheden.*

2. De vergoeding mag niet hoger zijn dan het gemiddelde van de jaarlijkse commissies of andere vergoedingen die de agent gedurende de laatste vijf jaar heeft ontvangen. indien de contractuele relatie korter was, zal het gemiddelde tijdens de uitvoering van zijn activiteiten als basis genomen worden.

3. (...)

4. Van het recht op vergoeding kan geen afstand gedaan worden. De vergoeding moet gevorderd worden binnen één jaar na het einde van de contractuele relatie.

5. Deze bepaling zal van toepassing zijn op het einde van exclusieve verkooprelaties en andere permanente contractuele relaties, tenzij dit onbillijk is.”

23. P. houdt voor dat A. de inhoud van voormeld artikel niet bewijst, doch geeft zelf niet aan op welk punt de inhoud van de weergegeven bepaling foutief zou zijn. Bovendien gaat P. voorbij aan het gegeven dat de feitenrechter zelf de inhoud van het buitenlands recht moet vaststellen en dit niet mag overlaten aan de partijen. Deze rechtbank wordt derhalve geacht het recht (ook vreemd recht) te kennen en het is derhalve niet aan A. om dit recht te bewijzen. (zie: Cass. 29 oktober 2015, www.juridat.be; "Buitenlands recht in Belgische rechtbanken: roeien met korte riemen", *R.D.C.-T.B.H.*, 2018/1, p. 23-32).

24. Vooreerst gaat de rechtbank na of artikel 122 van de Turkse agentuurwetgeving een regel betreft van bijzonder dwingend recht in de zin van artikel 7.1 EVO.

25. Bepalingen van bijzonder dwingend recht vormen een uitzondering op het beginsel van wilsautonomie van de contractspartijen -dat de hoeksteen is van het EVO- en moeten derhalve strikt worden uitgelegd.

26. Een definitie van het begrip 'bijzonder dwingend recht' ontbreekt in artikel 7 EVO. Het Hof van Justitie duidde dit begrip in haar rechtspraak als *"de nationale bepalingen aan de inachtneming waarvan zoveel belang wordt gehecht voor de handhaving van de politieke, sociale of economische organisatie van de betrokken lidstaat, dat zij moeten worden nageleefd door één ieder die zich op het nationale grondgebied van deze lidstaat bevindt, en voor elke daarin gesitueerde rechtsbetrekking."* (zie: HvJ 23 november 1999, C-369/96 en C-376/96, *Arblade e.a.*, *Jur.* 1999, I, 8453.) Het zijn dus bepalingen die zo fundamenteel worden beschouwd in een bepaalde rechtsorde dat ze ook internationaal voorrang moeten krijgen op het op de overeenkomst toepasselijke recht. Bij de beoordeling of bepalingen van "bijzonder dwingend recht" zijn, moet de nationale rechter niet alleen rekening houden worden met de precieze bewoordingen van deze bepalingen, maar ook met de algemene opzet van en alle omstandigheden waarin deze bepalingen zijn vastgesteld, om daaruit te kunnen afleiden of zij bepalingen van dwingend recht zijn, voor zover blijkt dat de nationale wetgever deze bepalingen heeft vastgesteld om een belang te beschermen dat voor de betrokken lidstaat fundamenteel is. HvJ (3e k.) (zie: HvJ 17 oktober 2013, *Unamar*, C-184/12, EU:C:2013:663, punt 50). Deze definitie werd later ook opgenomen in artikel 9, 1 Rome I-Verordening, de opvolger van het EVO.

27. Deze rechtbank is van oordeel dat artikel 122 TWKh van bijzonder dwingend recht is, in acht genomen de volgende (cumulatieve) elementen:

- de bewoordingen van artikel 122 TWKh, dat in lid 4 bepaalt dat vooraf geen afstand kan gedaan worden van het recht op uitwinningvergoeding (daaruit blijkt de bedoeling van de Turkse wetgever om de bepaling een -minstens nationaal- imperatief karakter te geven),
- de omstandigheden of context waarin deze bepaling tot stand kwam, namelijk in het kader van de Associatieovereenkomst, die tot doel had om de commerciële en economische betrekkingen tussen de partijen bij deze overeenkomst te bevorderen, met in acht neming van de noodzaak tot versnelde ontwikkeling van de economie van Turkije en om de verruiming van de werkgelegenheid en de verbetering van de levensomstandigheden van het Turkse volk te verzekeren (m.a.w. het nader tot elkaar brengen van het economische beleid van Turkije en dat van de Europese Gemeenschap) en in uitvoering van het Nationaal Programma voor de invoering van het acquis (van de Europese Unie), waarin de implementatie van de Handelsagentuurrichtlijn werd opgenomen; het TWKh maakte derhalve een essentieel element uit in de voortgang van de onderhandelingen tot toetreding tot de Europese Unie,

(daaruit blijkt het fundamenteel belang voor de handhaving van de politieke en economische organisatie van Turkije en derhalve de bedoeling van de Turkse wetgever om de bepaling ook een internationaal imperatief karakter te geven)

- de voorbereidende werkzaamheden en de voorafgaande overwegingen bij het TWKh, waarin er uitdrukkelijk op wordt gewezen dat de artikelen de implementatie van de Handelsagentuurrichtlijn uitmaken,

28. Het arrest van 16 februari 2017 van het Hof van Justitie doet aan het voorgaande geen afbreuk. In dit arrest was de vraag of artikel 122 TWKh van bijzonder dwingend recht is niet aan de orde, maar wél de vraag of de Belgische Handelsagentuurwet in overeenstemming is met de agentuurrichtlijn en de Associatieovereenkomst.

29. Bovendien is de rechtbank van oordeel dat er sprake is van een nauwe band met Turkije, aangezien A., met zetel in Turkije, als handelsagent voor P. in Turkije werkzaam was en de overeenkomst daar werd uitgevoerd.

30. Voorts dringt de toepassing van artikel 122 TWKh zich in huidig concreet geval op, na een opportuniteitsbeoordeling door deze rechtbank van de "aard en strekking" en de "gevolgen" van het al dan niet toepassen van artikel 122 TWKh. Het is wel degelijk opportuun om de in Turkije gevestigde handelsagenten een gelijkwaardige minimumbescherming te bieden als de bescherming die aan agenten gevestigd in de EU wordt geboden en als de bescherming die aan agenten gevestigd in Turkije die optreden voor een aldaar gevestigde principaal wordt geboden. De niet toepassing van artikel 122 TWKh zou ertoe leiden dat Turkse agenten niet op gelijke voet worden behandeld als de Europese dienstverleners, wat nefast zou zijn voor het dienstenverkeer tussen Turkije en de Europese Unie. Niettegenstaande een algemeen beginsel van vrij verkeer van personen tussen Turkije en de Unie - vergelijkbaar met het vrije verkeer voor Unieburgers- niet voorzien is in de Associatieovereenkomst, is de bevordering van het vrije dienstenverkeer wel een doelstelling van de Associatieovereenkomst. Ook de rechtszekerheid en voorspelbaarheid staan de toepassing van artikel 122 TWKh als bepaling van bijzonder dwingend recht niet in de weg, aangezien deze mogelijkheid uitdrukkelijk voorzien werd in artikel 7.1 EVO en er aldus geen sprake is van een omzeiling van Europese en Belgische wetgeving. België maakte overigens -in tegenstelling tot andere landen- geen enkel voorbehoud bij artikel 7.1 EVO.

31. Besluitend kan gesteld worden dat Belgisch gemeen recht toepasselijk is gelet op de rechtskeuze tussen partijen maar dat dit recht wordt aangevuld door de bijzonder dwingende bepaling van artikel 122 TWKh.

32. Voormeld artikel 122 TWKh is ook temporeel van toepassing, niettegenstaande het Turkse Wetboek van Koophandel pas in werking trad op 1 juli 2012, terwijl de overeenkomst tussen A. en P. dateert van 1 juli 1992. Artikel 2, b van de Turkse Wet op de uitvoering en wijze van toepassing van het Turkse Wetboek van Koophandel stelt dat op rechtshandelingen, verbintenissen en rechtsgevolgen die hebben plaatsgevonden vóór de inwerkingtreding van het Turkse Wetboek van Koophandel, de bepalingen van dit Wetboek van toepassing zijn voor wat betreft de gebeurtenissen die uitvoering kennen na de datum van inwerkingtreding. Aangezien de beëindiging of het verstrijken van de (eerder aangegane) contractuele relatie zich voordeed in 2013, derhalve na de inwerkingtreding van het TWKh, is artikel 122 TWKh toepasselijk.

33. Vervolgens rijst de vraag of in huidig concreet geval voldaan is aan de wettelijke voorwaarden van artikel 122 TWKh voor het bekomen van een vergoeding.

34. Volgens A. is dit het geval, aangezien zij zowel het cliënteel als het aantal zaken daadwerkelijk zou hebben uitgebreid, de klantenaanbreng volledig aan de inspanningen van A. te danken zou zijn en de klantenrelaties nog voordelen zullen opleveren voor P. Daarentegen betwist P. dat A. klanten heeft aangebracht waaruit P. nog aanzienlijk voordelen haalt en dat de betaling van een vergoeding redelijk zou zijn in het licht van alle omstandigheden.

35. Wat betreft de aanbreng/uitbreiding van cliënteel houdt de rechtbank geen rekening met cliënteel dat zou aangebracht zijn vóór de schriftelijke overeenkomst van 1 juli 1992, aangezien A. niet bewijst dat de agentuurrelatie tussen partijen tot voor deze datum zou teruggaan. A. bewijst niet dat R.K. in de plaats werd gesteld en de rechten overnam van ene K.H. als contractpartij. In de schriftelijke overeenkomst werd daarvan alvast geen gewag gemaakt.

36. Uit de stukken I.3, I.5 en I.6 voorgelegd door A., leidt de rechtbank af dat er bij P. een omzetstijging plaatsvond van 47.9052,53 € in 1992 (slechts zes maanden) en 1.371.230,49 € in 1993 (een volledig jaar) tot 3.795.007,37 € in 2013 (waarbij de cijfers voor 2013 betrekking hebben op slechts zes maanden). Bovendien toont de klantenlijst voorgelegd door A. aan dat sinds 1992 een aanzienlijk aantal nieuwe klanten werden aangebracht. (stuk I.7 A.) Van de 60 klanten die daarop voorkomen blijkt dat slechts tussen de 10 en 20 klanten reeds vóór 1992 P. producten aankochten, zodat het bestaand klantenaantal werd uitgebreid met minstens 40 klanten. P. stelt dat de door A. eenzijdig opgestelde klantenlijst absolute getallen weergeeft en een volstrekt verkeerd beeld van de realiteit geeft-, aangezien daarbij geen rekening werd gehouden met de prijsstijgingen, inflatie, conjunctuur en groei van de relevante markt tijdens de duur van de overeenkomst. De rechtbank stelt evenwel vast dat P. zélf geen (meer gedetailleerde) klantenlijst in de debatten brengt en ook niet concreet aantoont welke vermeldingen van de eenzijdig door A. opgestelde klantenlijst foutief zouden zijn.

37. P. maakt een vergelijking tussen de omzet van P. in Turkije en de totale groei van de pluimveeproductie in Turkije, waaruit zou blijken dat de Turkse pluimveeproductie veel sterker zou gegroeid zijn dan de omzet die P. via A. realiseerde in Turkije. (stuk A.5 P.) De rechtbank acht het evenwel niet bewezen dat de markt waarin P. actief is (broederijen en incubatoren) zich strikt lineair verhoudt tot de pluimveemarkt. Broederijen en incubatoren zijn goederen waarvoor een aanzienlijke investering vereist is en die expansie mogelijk maken. Uit de statistieken inzake de pluimveemarkt kunnen derhalve geen rechtstreekse gevolgtrekkingen afgeleid worden met betrekking tot het recht op vergoeding op grond van artikel 122 TWKh.

38. Onder meer gelet op de door A. bewezen inspanningen als handelsagent (met inbegrip van de deelname aan beurzen, de reclamevoering in tijdschriften, het geven van feedback, het verlenen van technische bijstand,... [...]), de langdurige samenwerking tussen partijen, en de correspondentie waaruit blijkt dat A. meermaals tijdens deze samenwerking door P. werd geprezen voor haar inzet, is deze rechtbank van oordeel dat de bewezen klantenaanbreng/-uitbreiding en omzetsuitbreiding te danken is aan de inspanningen van A. [...] Het mailbericht van 14 september 2012, waarin A. haar ongenoegen uit omtrent de handelswijze van P. en aangeeft dat zij niet meer wenst op te treden als bemiddelaar tussen P. en haar klanten, leidt niet tot een andersluidende beslissing, gelet op de context waarin dit mailverkeer plaatsvond (discussie omtrent de vereiste van een kredietbrief nadat P. had nagelaten een antwoord te formuleren op een eerder mailbericht van A. inzake de betalingsvoorwaarden van een Turkse klant).

39. Verder neemt de rechtbank aan dat het op het ogenblik van de beëindiging van de overeenkomst te verwachten was dat P. aanzienlijke voordelen kon blijven halen uit de nieuwe klanten die A. aanbracht. Het gegeven dat het om investeringsproducten gaat, neemt immers niet weg dat er nog potentieel in deze klanten zit voor P. Uit het klantenoverzicht blijkt immers dat een groot aantal klanten doorheen de jaren verschillende bestellingen plaatsten. [...] Het feit dat de verkochte producten (*in casu* broederijen) een aanzienlijke levensduur hebben, sluit toekomstige bestellingen niet uit. Bovendien kunnen de potentiële toekomstige bestellingen ook aanvullende producten, onderdelen, wisselstukken of onderhoud betreffen. Klanten kunnen ook in het kader van een expansie of overname bijkomende investeringsproducten bestellen. Uit de stukken blijkt bijvoorbeeld dat klant Ke. in verschillende jaren nieuwe broederijen heeft aangekocht. ([...] omzet P. 2008: 1.333.000,00 € -

2011: 1.230.761,18 € - 2013: 1.282.553,52 € en de vermeldingen op de klantenlijst bij deze klant: 'oude broederij' en 'nieuwe broederij')

40. Nu voormelde voorwaarden vervuld zijn, acht de rechtbank het in het licht van alle hoger vermelde omstandigheden redelijk en rechtvaardig dat P. aan A. een vergoeding verschuldigd is op grond van artikel 122 TWKh, en rijst de vraag naar de hoegrootheid van deze vergoeding.

41. A. maakt aanspraak op de maximale vergoeding zoals bepaald in artikel 122, tweede lid TWKh, namelijk de gemiddelde jaarlijkse vergoeding die zij gedurende de laatste vijf jaren heeft verdiend, en die zij becijfert op een bedrag van 435.583,15 €. Terecht stelt P. dat de wet slechts een maximumvergoeding heeft vastgesteld en dat A. er onterecht van uitgaat dat zij gerechtigd is op dit wettelijk plafond. Het is ook niet omdat de handelsagentuur een lange duurtijd kende, dat A. automatisch aanspraak kan maken op de maximale wettelijke vergoeding.

42. Tussen partijen bestaat betwisting over het bedrag van de vergoeding dat in aanmerking komt voor de berekening van het wettelijk plafond. Artikel 122 TWKh bepaalt daaromtrent: *“De vergoeding mag niet hoger zijn dan het gemiddelde van de jaarlijkse commissies of andere vergoedingen die de agent gedurende de laatste vijf jaar heeft ontvangen.”*

43. De rechtbank onderschrijft het standpunt van P. dat het gaat om vergoedingen die een rechtstreeks verband houden met de normale activiteit van A. als handelsagent (taken van bemiddeling en afsluiten van zaken). Vergoedingen voor bijkomende prestaties die A. (contractueel) verplicht was uit te voeren maken geen deel uit van de berekeningsgrondslag. De vergoedingen die aan A. werden toegekend voor installatie en training (waarop uiteraard ook geen commissie werd toegekend) maken derhalve geen deel uit van de berekeningsgrondslag.

44. Voorts bestaat tussen partijen ook betwisting omtrent de in 2013 door A. ontvangen vergoedingen, waaromtrent zij allebei slechts een beperkt aantal stukken voorleggen. Op grond van de voorliggende stukken en de procedurele voorgaanden (gevorderde en lopende deze procedure betaalde vergoeding) is deze rechtbank van oordeel dat de totale door A. ontvangen vergoeding voor 2013 samengesteld is als volgt:

- 160.000,00 € vergoeding inzake klant B., betaald door P. op 6 mei 2013 [...]
- 71.434,91 € vergoeding betaald door P. op 4 oktober 2013 met betrekking tot diverse klanten [...]
- 243.521,00 € vergoeding betaald door P. lopende deze procedure, namelijk op 13 maart 2014, met betrekking tot de klanten zoals opgenomen in de inleidende dagvaarding [...].

Van deze vergoedingen komen de bedragen die betrekking hebben op bijkomende taken van installatie en training niet in aanmerking voor de berekeningsgrondslag. Zoals blijkt uit de stukken A.11.a-h van P., dient alvast een bedrag van 83.410,00 € in mindering gebracht te worden. Bovendien is de lijst van P. onvolledig, waar zij de vergoeding van 243.521,00 € die gevorderd werd in de dagvaarding (en die P. kort na de dagvaarding betaalde) niet opnam in haar commissieoverzicht voor 2013. Ook in het bedrag van 243.521,00 € zijn installatiekosten begrepen, ten bedrage van 6.500,00 € (Ci.) respectievelijk 61.200,00 € (Ke.) en 3.850,00 € (C.F.). (stuk II.2 A.) Een totaal bedrag van 154.960,00 € (83.410,00 € + 6.500,00 € + 61.200,00 € + 3.850,00 €) moet in mindering gebracht worden van de vergoeding ontvangen met betrekking tot 2013 (de eerste helft). Een bedrag van 319.995,91 € (474.955,91- € - 154.960,00 €) komt in aanmerking als vergoeding voor 2013 (januari tot juni).

45. In acht genomen de voorgaande overwegingen, bekomt de rechtbank een wettelijk plafond van 293.441,46 €, als volgt berekend:

Periode	Commissie (€)
Januari - juni 2013	319.995,91
2012	106.155,27
2011	201.211,93
2010	529.415,26
2009	165.197,45
Juli - december 2008	145.231,52
Totaal	1.467.207,30
Gem. / jaar	293.441,46

46. Voormelde vergoeding van 293.441,46 € betreft de maximumvergoeding. Het is een delicate oefening om de exacte uitbreiding van zaken en klanten te bepalen die toe te schrijven is aan de inspanningen van A. Het totaal van de ontvangen commissievergoedingen gedurende de laatste vijf jaren van de samenwerking betreft wel een aanwijzing, evenals de uitbreiding van het aantal klanten tijdens de volledige samenwerking (minstens 40 klanten werden aangebracht door A. op een bijgebrachte klantenlijst van 60) en de omzetsijging van P. op de Turkse klanten gedurende deze samenwerking. Wat betreft de zaken die gedurende de laatste 12 maanden van de samenwerking met klanten werden afgesloten, springen de transacties met B. en Ke. in het oog. (160.000,00 € vergoeding inclusief installatie B. en 205.001,96 € vergoeding inclusief installatie Ke. - [...]). Uit de klantenlijst blijkt B. evenwel reeds vermeld als klant sinds 1991 zodat het niet bewezen is dat A. deze klant heeft aangebracht en/of in welke mate A. een verhoging van de exacte omzet voor deze klant zou gerealiseerd hebben. Op grond van de voorliggende stukken kan de rechtbank de exacte omvang van de uitbreiding van de transacties van bestaande klanten niet vaststellen. Anderzijds wijst P. ook terecht op de evolutie van de pluimveeproductie in Turkije en het gegeven dat haar omzet niet in dezelfde mate is meegestegen (zonder dat de rechtbank een strikt lineair verband tussen beide bewezen acht - zie hoger).

47. Op basis van alle beschikbare elementen stelt de rechtbank in billijkheid de vergoeding voor A. in toepassing van artikel 122 TWKh vast op 220.000,00 €. Op dit bedrag worden verwijlrenten toegekend aan de wettelijke intrestvoet vanaf de datum van ingebrekestelling (28 oktober 2013), zoals gevorderd, en vanaf de dagvaarding als gerechtelijke intrest tot de dag van de volledige betaling.

Terugname resterende voorraad

48. A. vordert de terugname door P. van de resterende voorraad tegen betaling van 49.425,68 €, meer intresten a rato van de wet betalingsachterstand vanaf 28 oktober 2013. A. verwijst daarvoor naar een verplichting die voortvloeit uit de algemene verplichting om een overeenkomst te goeder trouw uit te voeren. Aangezien A. niet langer machines van P. verkoopt, zou zij ook de onderdelen en wisselstukken daarvoor bestemd, niet meer (allemaal) kunnen verkopen.

49. P. betwist dat zij tot terugname zou gehouden zijn, minstens zou het bedrag van de over te nemen voorraad niet bewezen noch correct zijn.

50. De rechtbank stelt vast dat in het toepasselijk Belgisch gemeen recht geen specifieke bepalingen voorhanden zijn inzake de terugname van voorraden. In de schriftelijke agentuurovereenkomst die partijen destijds ondertekenden, werd evenmin een contractuele regeling opgenomen omtrent eventuele voorraden.

51. Blijkbaar legde A. een voorraad wisselstukken en onderdelen aan, gezien A. ook instond voor de installatie van machines en de vervanging van onderdelen bij de klanten van P. Niettegenstaande de afwezigheid van een wettelijke, hetzij contractuele verplichting in hoofde van een handelsagent om een voorraad in eigendom te houden, neemt de rechtbank aan dat de door A. aangelegde stock verband houdt met de agentuurovereenkomst tussen partijen.

52. Een eventuele overnameplicht, gegrond op het principe van uitvoering (en beëindiging) van de overeenkomst te goeder trouw (artikelen 1134, derde lid en 1135 B.W. - aanvullende werking goede trouw), kan slechts betrekking hebben op een voorraad die A. redelijkerwijze niet meer kon verkopen na het einde van de overeenkomst, maar die op dat ogenblik wél nog verkoopbaar en nuttig was (voor P.). (Zie ook: Naeyaert, P., "Het lot van de voorraad bij het einde van distributieovereenkomsten. Biedt verkoopcommissie-affiliatie een oplossing?", *Themis*, 2011- 2012/5, nr. 69, p.49-54, en de aldaar aangehaalde rechtspraak)

53. De bewijslast daarvan rust op A., die aanspraak maakt op de overname. De rechtbank is van oordeel dat A. noch het ene (niet meer verkoopbaar voor A.), noch het andere (wel nog verkoopbaar voor P.) bewijst.

54. Vooreerst blijkt dat A. na het einde van de overeenkomst alsnog een aanzienlijk deel van de voorraad heeft verkocht. In de inleidende dagvaarding maakte A. aanspraak op een bedrag van 61.949,39 € in ruil voor de terugname van de (toen nog aanwezige) voorraad. In conclusies van 14 november 2014 werd dit bedrag herleid naar 50.051,00 € en in conclusies van 29 december 2017 naar 49.425,68 €. P. kan niet gehouden zijn om een resterende voorraad over te nemen wanneer A. na het einde van de overeenkomst de goederen is blijven verkopen. Het gegeven dat A. zich dit recht steeds heeft voorbehouden doet daaraan geen afbreuk.

55. Wat het nog resterend deel van de voorraad betreft, bewijst A. niet zij deze voorraad redelijkerwijze niet meer kon verkopen na het einde van de overeenkomst en dat deze voorraad wél nog verkoopbaar en nuttig was voor P. op het ogenblik van de beëindiging van de overeenkomst. Dit laatste veronderstelt immers dat de resterende voorraad zich nog in een goede staat bevond. Toen P. bij de opzegging van de overeenkomst meedeelde dat zij bereid was om de overblijvende voorraad terug te nemen aan het einde van de opzeggingstermijn, maakte zij uitdrukkelijk voorbehoud omtrent de goede staat van de goederen. [...] Ook in haar mailbericht van 6 mei 2013 maakte P. gewag van bruikbare onderdelen. De door A. voorgelegde goederenlijst bewijst op geen enkele manier in welke staat deze goederen zich op dat ogenblik bevinden. Het gegeven dat de kwestieuze onderdelen en wisselstukken door P. alsnog worden aangeboden in een webshop (evenwel blijken diverse artikelnummers van de stocklijst van A. niet voor te komen op het stuk [...]) levert nog geen bewijs omtrent de concrete staat van de goederen. Evenmin blijkt uit de stocklijst van A. wanneer deze goederen werden aangekocht door A.. Ook de loutere stelling door A. in conclusies dat de resterende voorraden in een goede staat zijn, bijgehouden worden op de zetel van A. en nieuw en ongebruikt zijn, wordt niet bewezen aan de hand van bewijskrachtige stukken.

56. Gelet op het voorgaande is de vordering van A. tot terugname van de voorraad ongegrond.

Gerechtskosten en uitvoerbaarheid

57. Overeenkomstig artikel 1022 van het Gerechtelijk Wetboek vormt de rechtsplegingsvergoeding een forfaitaire tegemoetkoming in de kosten en erelonen van de advocaat van de in het gelijk gestelde partij.

58. Ten onrechte maakt P. aanspraak op een verhoogde rechtsplegingsvergoeding. Op de vordering tot het bekomen van een vergoeding is P. overigens te beschouwen als de in het ongelijk gestelde partij,

gelet op de vergoeding die zij aan A. verschuldigd is. In huidig geval is de rechtbank van oordeel dat beide partijen op onderscheiden geschilpunten in het (on)gelijk werden gesteld, zodat het passend voorkomt om de rechtsplegingsvergoedingen tussen hen te compenseren en hen elk te veroordelen tot de helft van de overige gerechtskosten (dagvaardingskosten).

59. In tegenstelling tot wat partijen voorhouden, is dit vonnis op grond van artikel 1397 Ger.W. - behoudens uitdrukkelijke andersluidende bepaling- uitvoerbaar bij voorraad. Dit geldt immers voor alle vonnissen op tegenspraak uitgesproken vanaf 3 augustus 2017, ook voor zaken ingeleid vóór 1 november 2015 (inwerkingtreding van Potpourri I). (Potpourri V bevat geen overgangsbepalingen)

Er zijn geen redenen voorhanden om af te wijken van deze uitvoerbaarheid bij voorraad.

Er is evenmin reden om het recht op kantonnement uit te sluiten. A. laat na te bewijzen (artikel 870 Ger.W.) dat zij een ernstig nadeel zou ondergaan wanneer, ingevolge het kantonnement, de regeling van de haar toekomstige betaling zou vertraagd worden (art. 1406 Ger.W.)

V. DE BESLISSING

Op die gronden beslist de rechtbank op tegenspraak het volgende:

- Wijst het meer- en/of anders gevorderde af als ongegrond of niet ter zake dienend.
- Verklaart de vorderingen van A. toelaatbaar, in de mate dit nog niet gebeurde bij tussenvonnis van 3 september 2015. ,
- Verklaart de vorderingen van A. slechts gegrond zoals hierna bepaald.
- Veroordeelt P. ín toepassing van artikel 122 TWKh tot betaling aan A. van een vergoeding van 220.000,00 €, meer verwijlrenten aan de gemeenrechtelijke wettelijke rentevoet vanaf de datum van ingebrekestelling (28 oktober 2013), vanaf de dagvaarding als gerechtelijke intrest aan dezelfde rentevoet, tot de dag van de volledige betaling.
- Slaat de rechtsplegingsvergoedingen tussen partijen om, zodat zij dienaangaande niets meer aan elkaar verschuldigd zijn.
- Legt de overige gerechtskosten ten laste van beide partijen, elk voor de helft, begroot aan de zijde van A. op 362,67 € kosten van dagvaarding en rolstelling. De registratie- en expeditierechten zijn niet inbegrepen.
- Zegt dat dit vonnis uitvoerbaar bij voorraad is in toepassing van artikel 1397 Ger.W.

Dit vonnis is gewezen door mevrouw Sarah Verhaeghe, rechter in de ondernemingsrechtbank, kamervoorzitter, de heren Marc Wylleman en Frank Blomme, rechters in ondernemingszaken, die over de zaak hebben geoordeeld. Dit vonnis is in het openbaar uitgesproken door mevrouw Sarah Verhaeghe, kamervoorzitter, bijgestaan door mevrouw Sarah De Witte, griffier, op de zitting van donderdag 14 maart 2019.

S. De Witte
F M. Wylleman
S. Verhaeghe

RECHTSLEER/DOCTRINE

Leontine Bruijn (Universiteit Antwerpen) – Alimentatie- en afstammingsgeschillen over de grenzen heen: een complexe materie?

Noot bij [Familierechtbank Limburg \(afd. Tongeren\), vonnis van 17 oktober 2018](#)

De inning van onderhoudsgelden verloopt niet altijd vlekkeloos. Complexer wordt het nog wanneer sprake is van een grensoverschrijdend onderhoudsgeschil en bovendien de familiebetrekking op grond waarvan onderhoudsgeld is toegekend, betwist wordt. De inning van alimentatie kan hierdoor een tijdrovend en een kostbaar proces worden. Een voorbeeld hiervan is de geannoteerde zaak waarin de erkenning en tenuitvoerlegging van een Poolse vonnis over afstamming en onderhoudsgeld centraal staat. Deze zaak raakt twee kwesties: het vaderschap van een man over een kind (afstammingskwestie) en de verplichting tot betaling van onderhoudsgeld ten aanzien van dit kind (onderhoudskwestie). Een duidelijk onderscheid tussen deze twee kwesties ontbreekt in het Belgische vonnis, dat zich vooral richt op de eerste kwestie. Dit onderscheid is echter wel van belang omdat verschillende internationaalprivaatrechtelijke regels van toepassing zijn op afstamming en onderhoudsgeld. Deze noot behandelt beide kwesties. Voor de onderhoudskwestie zijn de toepasselijke regels in internationale, Europese en nationale instrumenten terug te vinden. Een belangrijk Europees instrument is de Onderhoudsverordening¹ die van toepassing is sinds 18 juni 2011.² Deze noot gaat in op de instrumenten op het gebied van erkenning en tenuitvoerlegging en justitiële en administratieve samenwerking vóór en na de inwerkingtreding van de Onderhoudsverordening. De erkenning van de afstammingskwestie valt onder het Wetboek Internationaal Privaatrecht (WIPR).³ Deze noot belicht de verschillen in de erkenning en tenuitvoerlegging van de onderhoudskwestie en afstammingskwestie.

1. De feiten

Een man van Italiaanse nationaliteit heeft in 2004 met een vrouw van Poolse nationaliteit meermaals seksuele betrekkingen. De man woont in Genk, de vrouw verblijft voor een periode in België en vertrekt daarna naar Polen. De vrouw raakt zwanger en deelt dit per sms mee aan de man. Op 11 mei 2005 wordt haar kind geboren in Goleniow, Polen.

Ruim een maand later, op 23 juni 2005 dient de vrouw een verzoek in bij de rechtbank te Goleniow om het vaderschap van de man te laten vaststellen en om hem te veroordelen tot betaling van alimentatie. De rechtbank van Goleniow verstuurt hierna een aangetekende gerechtsbrief naar de man om hem op te roepen deel te nemen aan de zitting.

Op 12 februari 2007 spreekt de arrondissements- of districtsrechtbank te Goleniow, afdeling gezin en minderjarigen het vonnis uit. Hierin wordt het vaderschap van de man vastgesteld en wordt hij veroordeeld tot het betalen van alimentatie. Het vonnis wordt onmiddellijk uitvoerbaar verklaard. De man heeft niet deelgenomen aan de zitting.

Op grond van het Verdrag van New York van 20 juni 1956 inzake het verhaal in het buitenland van uitkeringen tot onderhoud (hierna: het Verdrag van New York van 1956)⁴, ontvangt de Federale

¹ Verord. (EG) van de Raad nr. 4/2009, 18 december 2008 betreffende de bevoegdheid, het toepasselijke recht, de erkenning en de tenuitvoerlegging van beslissingen, en de samenwerking op het gebied van onderhoudsverplichtingen, *Pb. L.* 10 januari 2009, afl. 7.

² Art. 75 en 76 Onderhoudsverordening.

³ Wet van 16 juni 2004, *BS* 27 juli 2004.

⁴ Verdrag van New York inzake het verhaal in het buitenland van uitkeringen tot onderhoud van 20 juni 1956, *United Nations Treaty Series*, vol. 268, 3 en vol. 649, 330.

Overheidsdienst Justitie in België een verzoek tot het verkrijgen van de toegekende alimentatie. De man wordt hierna verhoord en geeft aan niets te weten van het Poolse vonnis van 12 februari 2007.

De vrouw dient op 20 oktober 2010 een eenzijdig verzoekschrift in om het Poolse vonnis in België uitvoerbaar verklaard te krijgen. De rechtbank van eerste aanleg Limburg willigt het verzoek in bij beschikking van 2 februari 2011. Hierdoor is de beschikking zes jaar nadat de vrouw haar vordering heeft ingesteld uitvoerbaar in België. De man tekent tegen deze beslissing derdenverzet aan.

2. Een lange weg

De voorgaande feitenuiteenzetting toont dat de vrouw een lange weg heeft bewandeld alvorens zij een in België uitvoerbaar vonnis had: van midden 2005 tot 2011. De zaak valt buiten het temporele toepassingsgebied van de Onderhoudsverordening. Deze Verordening is enkel van toepassing op vorderingen ingesteld sinds 18 juni 2011.⁵ Wanneer procedures vóór 18 juni 2011 gestart zijn maar waarvoor de erkenning en tenuitvoerlegging vanaf 18 juni 2011 gevraagd wordt, dan is het hoofdstuk inzake erkenning en tenuitvoerlegging van de Verordening gedeeltelijk van toepassing (artikel 75). Voor deze uitzonderingssituatie geldt nog een aanvullende voorwaarde. De erkenning en tenuitvoerlegging van deze beslissingen moet binnen het toepassingsgebied van de Verordening betreffende de rechterlijke bevoegdheid, de erkenning en de tenuitvoerlegging van beslissingen in burgerlijke en handelszaken (de zogenaamde Brussel I-Verordening) vallen.⁶

Uit artikel 75 lid 3 van de Onderhoudsverordening volgt verder dat de bepalingen inzake samenwerking tussen de centrale autoriteiten enkel van toepassing zijn op verzoeken die centrale autoriteiten ontvangen op of na 18 juni 2011.

Terugkomend op de zaak betekent dit dat de erkenning en de tenuitvoerlegging van het vonnis van 12 februari 2007 en de administratieve samenwerking niet geregeld worden door de Onderhoudsverordening maar door de "oude IPR-regels". Logischerwijze rijst de volgende vraag: wat hielden deze oude IPR-regels in?

3. Instrumenten vóór de inwerkingtreding van de Onderhoudsverordening

De IPR-regels ten aanzien van onderhoudsverplichtingen zijn verspreid. Vóór de inwerkingtreding van de Onderhoudsverordening waren de regels in maar liefst zes internationale instrumenten, twee Europese verordeningen en nationale wetgeving te vinden.⁷ Hierna wordt enkel ingegaan op de instrumenten op het gebied van erkenning en tenuitvoerlegging en justitiële en administratieve samenwerking.

De Europese Verordeningen zijn de Brussel I-Verordening⁸ en de Verordening tot invoering van een Europese executoriale titel voor niet-betwiste schuldvorderingen (de zogenaamde EET-Verordening).⁹ De internationale instrumenten zijn voornamelijk geïnitieerd door de Haagse Conferentie voor Internationaal Privaatrecht. De volgende instrumenten zijn van belang op het gebied van erkenning en tenuitvoerlegging en/of justitiële en administratieve samenwerking:

- het Verdrag van New York van 1956;

⁵ Art. 75 en 76 Onderhoudsverordening.

⁶ Verord. (EG) van de Raad nr. 44/2001, 22 december 2000 betreffende de rechterlijke bevoegdheid, de erkenning en de tenuitvoerlegging van beslissingen in burgerlijke en handelszake, *Pb. L.* 16 januari 2001, afl. 12; Art. 75 Onderhoudsverordening.

⁷ K. DE VOS en I. BOONE, "De Onderhoudsverordening" in B. ALLEMEERSCH en T. KRUGER (eds.), *Handboek Europees Burgerlijk Procesrecht*, Antwerpen, Intersentia, 2015, 95-115.

⁸ De Brussel I-Verordening treedt in de plaats van het Verdrag van Brussel van 27 september 1968 betreffende de rechterlijke bevoegdheid en de tenuitvoerlegging van beslissingen in burgerlijke en handelszaken, *Pb. L.* 31 december 1972, afl. 299; Zie ook art. 68 Brussel I-Verordening.

⁹ Verord. (EG) van het Europees Parlement en de Raad, 21 april 2004 tot invoering van een Europese executoriale titel voor niet-betwiste schuldvorderingen, *Pb. L.* 30 april 2004, afl. 143.

- het Haagse Verdrag nopens de erkenning en de tenuitvoerlegging van beslissingen over onderhoudsverplichtingen jegens kinderen (1958);¹⁰
- het Haagse Verdrag inzake de erkenning en de tenuitvoerlegging van beslissingen over onderhoudsverplichtingen (1973);¹¹ en
- het Verdrag van Lugano van 2007.¹²

Opvallend is dat in de geannoteerde zaak de rechter toepassing van deze internationale verdragen en Europese verordeningen achterwege laat. Enkel het Verdrag van New York van 1956 wordt genoemd. Dit Verdrag beoogt door administratieve samenwerking grensoverschrijdende inning van onderhoudsgelden te vergemakkelijken.¹³ Het Verdrag omvat geen regels omtrent de tenuitvoerlegging. Op grond van het Verdrag kan een schuldeiser een verzoek tot verkrijging van onderhoudsgeld indienen bij de verzendende instelling. Deze instelling behandelt het verzoek en verstuurt het naar de ontvangende instelling van de verdragsstaat aan wiens rechtsmacht de schuldenaar onderworpen is, in casu de FOD Justitie in België. De ontvangende instelling neemt alle mogelijke maatregelen om tenuitvoerlegging van de beslissing en inning van het onderhoudsgeld te realiseren.¹⁴

De voornoemde Haagse Verdragen van 1958 en 1973 zijn inmiddels opgevolgd door het Haagse Verdrag inzake de internationale inning van levensonderhoud voor kinderen en andere familieleden (2007)¹⁵. Het Verdrag van 2007 heeft in de relatie tussen verdragsstaten voorrang op de Verdragen van 1958 en 1973.¹⁶

België is gebonden aan het Haagse Verdrag van 2007 doordat de Europese Unie (EU) hiertoe is toegetreden.¹⁷ Het Verdrag beoogt de bestaande Haagse Verdragen te verbeteren en het bevat bepalingen aangaande justitiële en administratieve samenwerking.¹⁸ Het Haagse Verdrag van 2007 vervangt het Verdrag van New York van 1956 in de verhouding tussen contracterende Staten.¹⁹ Samenwerking gebeurt hierdoor niet langer alleen op basis van het Verdrag van New York van 1956, zoals in de geannoteerde zaak gebeurde.

4. Erkenning en tenuitvoerlegging van onderhoudsverplichtingen

Uit het voorgaande blijkt dat ten aanzien van onderhoudsvorderingen reeds een arsenaal aan rechtsinstrumenten bestond. Dit was ook de EU niet ontgaan. Doel van de Onderhoudsverordening

¹⁰ Dit Verdrag is door België geratificeerd en in werking getreden. Het Haagse Verdrag nopens de erkenning en de tenuitvoerlegging van beslissingen over onderhoudsverplichtingen jegens kinderen van 15 april 1958, www.hcch.net/en/instruments/conventions/full-text/?cid=38.

¹¹ Dit Verdrag is door België ondertekend maar niet geratificeerd. Het Haagse Verdrag inzake de erkenning en de tenuitvoerlegging van beslissingen over onderhoudsverplichtingen van 2 oktober 1973, www.hcch.net/en/instruments/conventions/full-text/?cid=85.

¹² Het Verdrag van Lugano van 30 Oktober 2007 betreffende de rechterlijke bevoegdheid, de erkenning en de tenuitvoerlegging van beslissingen in burgerlijke en handelszaken, *Pb. L.* 10 juni 2009, afl. 147.

Dit Verdrag vervangt het (oude) Verdrag van Lugano van 16 september 1988 betreffende de rechterlijke bevoegdheid en de tenuitvoerlegging van beslissingen in burgerlijke en handelszaken, *Pb. L.* 25 november 1988, afl. 319. Zie ook het Besluit van de Raad van 27 november 2008 inzake de sluiting van het Verdrag betreffende de rechterlijke bevoegdheid, de erkenning en de tenuitvoerlegging van beslissingen in burgerlijke en handelszaken, *Pb. L.* 10 juni 2009, afl. 147.

¹³ Art. 1 Verdrag van New York van 1956.

¹⁴ Art. 2-6 Verdrag van New York van 1956.

¹⁵ Haagse Verdrag inzake de internationale inning van levensonderhoud voor kinderen en andere familieleden van 23 november 2007, www.hcch.net/en/instruments/conventions/full-text/?cid=131.

¹⁶ Art. 48 Haagse Verdrag inzake de internationale inning van levensonderhoud voor kinderen en andere familieleden.

¹⁷ Het Haagse Verdrag van 2007 is op 1 augustus 2014 in werking getreden. X, *Status table. 38: Convention of 23 November 2007 on the International Recovery of Child Support and Other Forms of Family Maintenance*, <https://www.hcch.net/en/instruments/conventions/status-table/?cid=131>.

¹⁸ A. BORRÁS en J. DEGELING, *Explanatory Report on the Convention on the International Recovery of Child Support and Other Forms of Family Maintenance*, <https://assets.hcch.net/upload/exp138.pdf>.

¹⁹ Art. 49 Haagse Verdrag inzake de internationale inning van levensonderhoud voor kinderen en andere familieleden.

was daarom om een einde te maken aan de diversiteit aan rechtsbronnen. Op het gebied van het toepasselijk recht is dit grotendeels gelukt. De Onderhoudsverordening zorgde voor harmonisatie van de collisioneregels ten aanzien van alimentatieverordeningen.²⁰

Op het gebied van erkenning en tenuitvoerlegging heeft de Onderhoudsverordening geen einde gemaakt aan de diversiteit aan rechtsbronnen.

Vóór de inwerkingtreding van de Onderhoudsverordening waren de regels voor erkenning en tenuitvoerlegging uit de Brussel I-Verordening van toepassing. Wanneer sprake was van een niet-betwiste schuldvordering, kon de EET-Verordening ook gebruikt worden. Deze Verordening vereist in tegenstelling tot de Brussel I-Verordening geen exequatur.

Naast de Brussel I-Verordening en EET-Verordening konden voor 18 juni 2011 in België reeds het Verdrag van Lugano, het Haagse Verdrag van 1958 en het WIPR gebruikt worden.²¹

Na de inwerkingtreding van de Onderhoudsverordening bestaat er nog steeds een diversiteit aan rechtsbronnen inzake erkenning en tenuitvoerlegging. Allereerst bestaat er de Onderhoudsverordening die geldt tussen EU-lidstaten. Voor EU-lidstaten die geen partij zijn bij het Haagse Protocol inzake het recht dat van toepassing is op onderhoudsverplichtingen (2007)²² blijft de EET-Verordening van toepassing.²³

In de verhouding tussen een EU-lidstaat en een derde Staat gelden de Haagse Verdragen van 1958, 1973 en 2007. Zoals vermeld, verving het Haagse Verdrag van 2007 de Verdragen van 1958 en 1973 voor Staten die bij beide partij zijn. Indien een vordering na 1 augustus 2014²⁴ wordt ingesteld en het gaat om een EU-lidstaat in betrekking tot een derde Staat die partij is bij het Verdrag van 2007, geldt dit Verdrag. Mocht deze derde Staat geen lid zijn bij het Haagse Verdrag van 2007 maar wel bij het Haagse Verdrag van 1958 of 1973, dan geldt dit Verdrag.²⁵ Aangezien België het Verdrag van 1973 niet geratificeerd heeft, kan dit niet worden toegepast.

In de verhouding tussen een EU-lidstaat en Zwitserland, Noorwegen of IJsland blijft het Verdrag van Lugano van toepassing. Mochten voornoemde Verdragen geen soelaas bieden, geldt in België het WIPR.

²⁰ Voor Denemarken en het Verenigd Koninkrijk geldt de Onderhoudsverordening uitgezonderd van de bepalingen inzake het toepasselijk recht. Daarnaast gelden de bepalingen inzake administratieve samenwerking niet voor Denemarken. Zie overwegingen 20, 46, 47 en 48 en art. 15 Onderhoudsverordening; Besluit van de Raad van 30 november 2009 betreffende de sluiting door de Europese Gemeenschap van het Protocol van Den Haag van 23 november 2007 inzake het recht dat van toepassing is op onderhoudsverplichtingen, *Pb. L.* 16 december 2009, afl. 331; Voorstel voor een verordening van de Raad betreffende de bevoegdheid, het toepasselijke recht, de erkenning en de tenuitvoerlegging van beslissingen, en de samenwerking op het gebied van onderhoudsverplichtingen, COM/2005/649 definitief, 15 december 2005; K. DE VOS en I. BOONE, "De Onderhoudsverordening" in B. ALLEMEERSCH en T. KRUGER (eds.), *Handboek Europees Burgerlijk Procesrecht*, Antwerpen, Intersentia, 2015, 95-115; X, *Status table. 39: Protocol of 23 November 2007 on the Law Applicable to Maintenance Obligations*, <https://www.hcch.net/en/instruments/conventions/status-table/?cid=133>.

²¹ Wegens het uitblijven van ratificatie van het Haagse Verdrag van 1973 inzake de erkenning en de tenuitvoerlegging van beslissingen over onderhoudsverplichtingen is dit Verdrag niet van toepassing voor België.

²² Haagse Protocol inzake het recht dat van toepassing is op onderhoudsverplichtingen van 23 november 2007, www.hcch.net/en/instruments/conventions/full-text/?cid=133.

²³ Art. 68 lid 2 Onderhoudsverordening. De Onderhoudsverordening is in de plaats getreden van de bepalingen inzake onderhoudsverplichtingen uit de Brussel I-Verordening. Onderhoudsverplichtingen zijn daarom uitgesloten van het toepassingsgebied van de opvolger van de Brussel I-Verordening, de Brussel Ibis-Verordening, Verord. (EU) van het Europees Parlement en de Raad nr. 1215/2012, 12 december 2012 betreffende de rechterlijke bevoegdheid, de erkenning en de tenuitvoerlegging van beslissingen in burgerlijke en handelszaken (herschikking), *Pb. L.* 20 december 2012, afl. 351. Zie overweging 44 en art. 68 lid 1 Onderhoudsverordening.

²⁴ Dit is de dag van inwerkingtreding van het Haagse Verdrag van 2007.

²⁵ Het Haagse Verdrag van 1973 inzake de erkenning en de tenuitvoerlegging van beslissingen over onderhoudsverplichtingen vervangt het Haagse Verdrag van 1958 en gaat daarom voor indien Staten beide Verdragen geratificeerd hebben.

In het geannoteerde vonnis valt de rechter wat betreft de erkenning en tenuitvoerlegging van het Poolse vonnis terug op dit laatste redmiddel, het WIPR. De Belgische rechter past het WIPR toe aangezien er volgens hem geen bepalingen van internationale verdragen en Europese verordeningen van toepassing zijn. Op basis van het vorenstaande is deze conclusie niet juist. Regels aangaande de erkenning en tenuitvoerlegging van beslissingen aangaande onderhoudsverplichtingen zijn namelijk neergelegd in internationale verdragen en Europese verordeningen. Zoals eerder uiteengezet, is de Onderhoudsverordening niet van toepassing omdat deze zaak buiten het temporele toepassingsgebied valt. Hierdoor geldt de Brussel I-Verordening.

Op grond van de Brussel I-Verordening wordt het Poolse vonnis automatisch in België erkend.²⁶ De weigeringsgronden voor erkenning zijn opgesomd in artikel 34, dit zijn onder andere kennelijke strijdigheid met de openbare orde van België, niet tijdig of niet op de juiste wijze oproepen van de verweerder om hem of haar in staat te stellen zichzelf te verdedigen en onverenigbaarheid met een tussen dezelfde partijen in België gegeven beslissing.

Deze weigeringsgronden zijn niet alleen van belang voor de erkenning van een beslissing maar ook voor de tenuitvoerlegging. Voor de tenuitvoerlegging van een beslissing is exequatur vereist.²⁷ Zoals uit het vonnis blijkt, heeft mevrouw een verzoek tot tenuitvoerlegging ingediend. Op grond van de Brussel I-Verordening wordt het Poolse vonnis in eerste instantie uitvoerbaar verklaard zonder dat er een toetsing aan de weigeringsgronden plaatsvindt.²⁸ Wanneer een rechtsmiddel tegen de gegeven uitvoerbaarverklaring is ingesteld, kan de rechter de uitvoerbaarverklaring op basis van deze gronden weigeren of intrekken.²⁹ In deze zaak gaat het om een door meneer ingesteld rechtsmiddel tegen de uitvoerbaarverklaring. De Belgische rechter komt hierdoor toe aan toetsing aan de weigeringsgronden. De juistheid van de gegeven beslissing mag niet beoordeeld worden.³⁰ De Belgische rechter geeft in het geannoteerde vonnis ook aan dat hij het Poolse vonnis niet ten gronde mag herzien.

In het kader van de erkenning en tenuitvoerlegging van een beslissing mag de rechter eveneens niet de bevoegdheid van de gerechten van de lidstaat van herkomst toetsen.³¹ Hieraan heeft de Belgische rechter zich niet gehouden. Hij gaat namelijk na of de Poolse rechter bevoegd was kennis te nemen van de onderhoudsvordering. Dit doet hij op grond van artikel 61 WIPR, hetgeen de bevoegdheid inzake afstamming regelt en niet de bevoegdheid inzake onderhoudsgelden. Naast het feit dat toetsing uit had moeten blijven, gebeurt de toetsing ook op grond van de verkeerde internationaalprivaatrechtelijke regels.

Terugkomend op de hiervoor opgesomde weigeringsgronden zijn er twee gronden voor deze zaak van belang. Dit zijn de kennelijke strijdigheid met de openbare orde van België en de wijze van oproepen van de verweerder. Een verwijzing naar deze weigeringsgronden uit de Brussel I-Verordening ontbreekt echter in het Belgische vonnis. Het lijkt erop dat toepassing van de Brussel I-Verordening is uitgebleven. Deze weigeringsgronden bestaan namelijk ook in het WIPR.³²

Toepassing van de Brussel I-Verordening zou ertoe geleid hebben dat exequatur vereist is. Indien mevrouw de vordering tot onderhoudsgeld na 18 juni 2011 ingesteld had, zou de uitkomst anders zijn. In dit geval zou de Onderhoudsverordening van toepassing zijn. Het Poolse vonnis zou automatisch

²⁶ Art. 33 Brussel I-Verordening.

²⁷ Art. 38 Brussel I-Verordening.

²⁸ Art. 41 Brussel I-Verordening.

²⁹ Art. 45 Brussel I-Verordening.

³⁰ Art. 45 Brussel I-Verordening.

³¹ Uitzonderd hierop is de bevoegdheid in verzekeringszaken, bevoegdheid voor door consumenten gesloten overeenkomsten of exclusieve bevoegdheid. Zie ook art. 35 lid 1 Brussel I-Verordening.

³² Onder "Afstamming v. Onderhoudsgeld" zal op deze weigeringsgronden worden ingegaan.

uitvoerbaar zijn geweest in België.³³ Hierdoor had mevrouw geen procedure in België hoeven te starten, hetgeen haar tijd en kosten bespaard had.

5. Justitiële en administratieve samenwerking bij onderhoudsverplichtingen

Het Verdrag van New York van 1956 faciliteerde lange tijd als enige verdrag de samenwerking op het gebied van inning van onderhoudsgelden. Verschillende interpretaties en toepassing van het Verdrag in de praktijk leidde ertoe dat samenwerking onderdeel werd van het Haagse Verdrag van 2007.³⁴ Dit werd ook overgenomen in de Onderhoudsverordening. Aangezien de Onderhoudsverordening voorrang heeft op het Haagse Verdrag van 2007, vindt samenwerking in EU-lidstaten op grond van de Verordening plaats.³⁵

De bepalingen inzake samenwerking uit de Onderhoudsverordening gelden voor verzoeken ontvangen door de centrale autoriteiten sinds 18 juni 2011.³⁶ Voor deze datum was samenwerking tussen de Poolse en Belgische instanties alleen op grond van het Verdrag van New York van 1956 mogelijk, hetgeen gebeurde in de geannoteerde zaak. Indien mevrouw haar verzoek tot erkenning en uitvoerbaarverklaring van het Poolse vonnis na 18 juni 2011 had ingediend, zou samenwerking volgens de Onderhoudsverordening plaatsvinden. Mevrouw zou dan een verzoek tot uitvoerbaarverklaring bij de Poolse centrale autoriteit kunnen indienen. Deze autoriteit helpt haar met het indienen van de aanvraag en stuurt het verzoek tot tenuitvoerlegging op naar de Belgische centrale autoriteit.³⁷ Deze centrale autoriteiten kunnen haar ook op andere manieren helpen, bijvoorbeeld om informatie over het vermogen en de verblijfplaats van de onderhoudsplichtige te verkrijgen.³⁸ De rechtsbijstand die mevrouw op grond van de Onderhoudsverordening ontvangt, is hierdoor concreter dan de bijstand op basis van het Verdrag van New York van 1956. Tenslotte kan mevrouw op grond van de Onderhoudsverordening kosteloze rechtsbijstand ontvangen.³⁹

Het instellen van de onderhoudsvordering na de inwerkingtreding van de Onderhoudsverordening was voor mevrouw dus gunstiger geweest. Exequatur zou niet vereist zijn en mevrouw had gebruik kunnen maken van (kosteloze) rechtsbijstand. Kortom, het had mevrouw tijd en kosten bespaard.

6. Afstamming v. Onderhoudsgeld

Het geannoteerde vonnis behandelde niet de erkenning van de onderhoudsverplichting, maar wel de erkenning en tenuitvoerlegging van de vaststelling van het vaderschap uit het Poolse vonnis. Dit onderdeel gaat in op dit erkenningsregime, op de verschillen met de erkenningsregimes voor onderhoudsbeslissingen en op de interactie tussen de twee erkenningsregimes.

6.1 *Erkenning van familierechtelijke betrekkingen*

De regels omtrent de erkenning van de vaststelling van familierechtelijke betrekkingen zijn niet in een internationaal verdrag of Europese verordening terug te vinden. Hier geldt het nationaal IPR, voor België het WIPR. Aangezien in deze zaak het vaderschap werd vastgesteld in een vonnis, zijn artikelen 22 t/m 25 WIPR van toepassing.

³³ Art. 17 Onderhoudsverordening.

³⁴ A. BORRÁS en J. DEGELING, *Explanatory Report on the Convention on the International Recovery of Child Support and Other Forms of Family Maintenance*, <https://assets.hcch.net/upload/expl38.pdf>.

³⁵ Art. 51 lid 4 Haagse Verdrag van 2007 en art. 69 lid 2 Onderhoudsverordening.

³⁶ Art. 75 lid 3 Onderhoudsverordening.

³⁷ Art. 51, 55, 56 en 58 Onderhoudsverordening.

³⁸ Overweging 31 en art. 51 Onderhoudsverordening.

³⁹ Art. 46 Onderhoudsverordening.

Op basis van artikel 22 lid 1 WIPR wordt een buitenlands vonnis in België erkend zonder procedure als de weigeringsgronden van artikel 25 WIPR niet geschonden zijn. De weigeringsgronden betreffen onder andere kennelijke onverenigbaarheid met de openbare orde, schending van de rechten van verdediging, wetsontduiking, de vatbaarheid voor een gewoon rechtsmiddel en onverenigbaarheid met andere beslissingen.⁴⁰

De Belgische rechter of ambtenaar moet deze weigeringsgronden in eerste aanleg al nagaan. In tegenstelling tot de toetsing aan de weigeringsgronden onder de Brussel I-Verordening, is dus niet vereist dat er een rechtsmiddel is ingesteld. Een ander verschil met het erkenningsregime onder de Brussel I-Verordening is het aantal weigeringsgronden. Artikel 25 WIPR bevat meer weigeringsgronden voor erkenning en tenuitvoerlegging dan de Brussel I-Verordening. Wat betekent dit voor de erkenning en tenuitvoerlegging van het Poolse vonnis? De Belgische rechter zal wat betreft de afstammingskwestie meteen nagaan of sprake is van een weigeringsgrond. In deze zaak werden als weigeringsgronden strijdigheid met de openbare orde en schending van de rechten van verdediging aangevoerd. Dit is anders onder de Brussel I-Verordening waar de toetsing pas kan gebeuren wanneer een rechtsmiddel ingesteld is tegen de uitvoerbaarverklaring. Onder de Onderhoudsverordening vindt zelfs geen toetsing plaats voor de uitvoering. De erkenningsregimes van de onderhoudskwestie en afstammingskwestie lopen dus niet parallel.

Eerder in deze noot werd al ingegaan op het feit dat de Belgische rechter de bevoegdheid van de Poolse rechter vaststelde op grond van artikel 61 WIPR. Het nagaan van de internationale bevoegdheid van de Poolse rechter voor wat betreft de onderhoudsgelden is niet toegestaan onder de Brussel I-Verordening. Aangezien geen sprake is van een weigeringsgrond uit artikel 25 WIPR, is het eveneens niet toegestaan om de internationale bevoegdheid van de Poolse rechter voor wat betreft de afstammingskwestie na te gaan. De toetsing aan artikel 61 WIPR door de Belgische rechter is daarom onterecht en had achterwege moeten blijven.

Tenslotte stelt de Belgische rechter vast dat hij geen conflictenrechtelijke controle kan doen. Deze vaststelling is juist. Het Poolse vonnis kan dus niet ten gronde worden herzien. Het feit dat in België het Italiaanse recht van toepassing zou zijn op de vaststelling van het vaderschap maar in Polen niet, staat de erkenning van het Poolse vonnis niet in de weg.

6.2 *Spanning tussen erkenningsregimes*

De erkenningsregimes van afstammingskwesties en onderhoudskwesties lopen niet parallel. Doordat een onderhoudsverplichting gebaseerd is op een familierechtelijke betrekking, ontstaat er een spanning. Wanneer de vaststelling van een familierechtelijke betrekking niet erkend wordt, valt de basis voor de onderhoudsverplichting weg. De erkenning van de familierechtelijke betrekking is dus een voorwaarde voor de erkenning van een onderhoudsverplichting.

Door het verschil in de erkenningsregimes kan er echter een bijzondere situatie ontstaan. Stel dat in de geannoteerde zaak sprake was van de weigeringsgrond kennelijke strijdigheid met de Belgische internationale openbare orde. De Belgische rechter had deze weigeringsgrond in eerste aanleg kunnen toepassen op de erkenning van de afstammingskwestie. Dit zou ertoe geleid hebben dat de vaststelling van het vaderschap uit het Poolse vonnis op grond van artikel 25 WIPR niet erkend zou zijn. De Belgische rechter zou op grond van de Brussel I-Verordening deze weigeringsgrond echter niet al in eerste aanleg op de onderhoudskwestie kunnen toepassen. Enkel wanneer een rechtsmiddel ingesteld zou worden tegen deze uitvoerbaarverklaring, zou de Belgische rechter tot toetsing aan de openbare orde komen. Het vorenstaande zou ertoe leiden dat de Belgische rechter in eerste aanleg de erkenning van de vaststelling van het vaderschap geweigerd zou hebben maar de onderhoudsverplichting toch

⁴⁰ Art. 25 WIPR.

zou moeten erkennen. Pas in hoger beroep zou de Belgische rechter de erkenning en uitvoerbaarverklaring van de onderhoudsverplichting geweigerd kunnen hebben indien de schending van de openbare orde ook de onderhoudsverplichting betrof. Dit is een zeer onwenselijke situatie aangezien er een onderhoudsverplichting bestaat terwijl de familierechtelijke betrekking niet wordt erkend. De basis voor de onderhoudsverplichting zou weggevallen zijn terwijl de onderhoudsverplichting intact zou zijn gebleven. Idealiter zou er dus een afstemming tussen de twee erkenningsregimes bestaan.

7. Besluit

Deze noot toont dat een onderscheid tussen de erkenning en tenuitvoerlegging van de vaststelling van het vaderschap en de vaststelling van een onderhoudsverplichting noodzakelijk is. De erkenningsregimes stemmen niet overeen. Afstamming wordt beheerst door het WIPR. De Brussel I-Verordening en andere Europese en internationale instrumenten zijn van toepassing op onderhoudsgelden. De weigeringsgronden voor erkenning en uitvoerbaarverklaring onder het WIPR en de Brussel I-Verordening verschillen. Een beroep op de weigeringsgronden uit de Brussel I-Verordening kan daarnaast enkel wanneer een rechtsmiddel tegen de uitvoerbaarverklaring is ingesteld.

Op het gebied van onderhoudsgelden is de Brussel I-Verordening niet de enige rechtsbron. Een belangrijke rechtsbron is de Onderhoudsverordening als de gedeeltelijke plaatsvervanger van de Brussel I-Verordening. Daadwerkelijke inning van onderhoudsgelden komt door de afschaffing van exequatur en de samenwerkingsmechanismen uit de Onderhoudsverordening dichterbij. Het proces kost de onderhoudsgerechtigde minder tijd en kosten. De Onderhoudsverordening lijkt hiermee de doelstelling om de beslechting van grensoverschrijdende alimentatiegeschillen te vereenvoudigen en te versnellen gehaald te hebben.

De Onderhoudsverordening is echter geen wondermiddel. Nog steeds bestaat er een diversiteit aan rechtsbronnen op het gebied van erkenning en tenuitvoerlegging van onderhoudsverplichtingen. Daarnaast beheerst het nationale recht van EU-lidstaten de erkenning van familiebetrekkingen die ten grondslag liggen aan deze onderhoudsverplichtingen. De toepassing van verschillende nationale, Europese en internationale instrumenten zorgt ervoor dat grensoverschrijdende alimentatie- en afstammingsgeschillen nooit complexloos zullen worden.

ACTUALITEIT/ACTUALITÉ

Aankondigingen / Annonces

Boekbespreking:

Edwin Gitschthaler (ed.), *Internationales Familienrecht. EU-Verordnungen und Haager Übereinkommen zum Ehe-, Partner und Kindschaftsrecht. Kommentar*, Wenen, Verlag Österreich, 2019, LIII + 2950 p.

Deze grondige commentaar biedt niet alleen een artikelsgewijze bespreking van de EU-verordeningen maar ook van de Haagse verdragen die het familierecht betreffen. Het werk is ingedeeld in vijf thema's: 1) scheiding/ontbinding en ouderlijke verantwoordelijkheid met een bespreking van de verordeningen Brussel II*bis* en Rome III; 2) kindbescherming en bescherming tegen geweld met een bespreking van het Haags kindbeschermingsverdrag, het Haags verdrag over Kinderontvoering en de EU-verordening betreffende de wederzijdse erkenning van beschermingsmaatregelen in burgerlijke zaken; 3) goederenrecht/verdeling met een bespreking van de EU-verordeningen over de huwelijksvermogensstelsels en de vermogensrechtelijke gevolgen van geregistreerde partnerschappen; 4) alimentatie met bespreking van de EU-onderhoudsverordening, het Haags onderhoudsverdrag en het Haags onderhoudsprotokol van 2007; 5) adoptie met een bespreking van het Haags adoptieverdrag. De integratie van de Haagse verdragen is zeer positief omdat de EU-verordeningen meermaals naar deze verdragen verwijzen. Dit is het geval in de verordening Brussel II*bis* en in de Onderhoudsvordering.

De commentaar biedt een zeer gemakkelijke toegang tot de Oostenrijkse rechtspraak die zich reeds meermaals over de EU-verordeningen heeft uitgesproken. Gelet op de verplichting tot autonome uitlegging van de verordeningen is het interessant de buitenlandse rechtspraak te kennen.

Elk artikel is voorafgegaan van een uitvoerig literatuuroverzicht dat niet alleen de Duitstalige literatuur maar ook anderstalige publicaties bevat. Bij de artikelsgewijze bespreking is dan wel bijna uitsluitend Duitstalige rechtsleer en rechtspraak verwerkt (met uitzondering van de bijdragen van Bea Verschraegen die meermaals naar andere dan Duitstalige literatuur verwijst).

De commentaar is zeer accuraat en up-to-date. De Europese rechtspraak is perfect verwerkt. De rechtsleer is zeer gedetailleerd weergegeven en de auteurs laten geen vragen open, maar nemen duidelijk standpunt in. Bij de verordening Brussel II*bis* is de recast voor zoveel als mogelijk ingewerkt.

De auteurs zijn volledig in hun opzet geslaagd: een grondige commentaar die het volledige Europees internationaal familierecht beslaat. Aan eenieder die de Duitse taal machtig is, kan dit werk ten stelligste worden aanbevolen.

Prof. Dr. W. Pintens